

การค้นคว้าอิสระเสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาภาษาไทย
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

การพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดย
ใช้การจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวกหกใบ

การค้นคว้าอิสระเสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนครสวรรค์
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาภาษาไทย
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนครสวรรค์

การค้นคว้าอิสระ เรื่อง "การพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวกหกใบ "

ของ ชฎาพร ทั้บุญ

ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

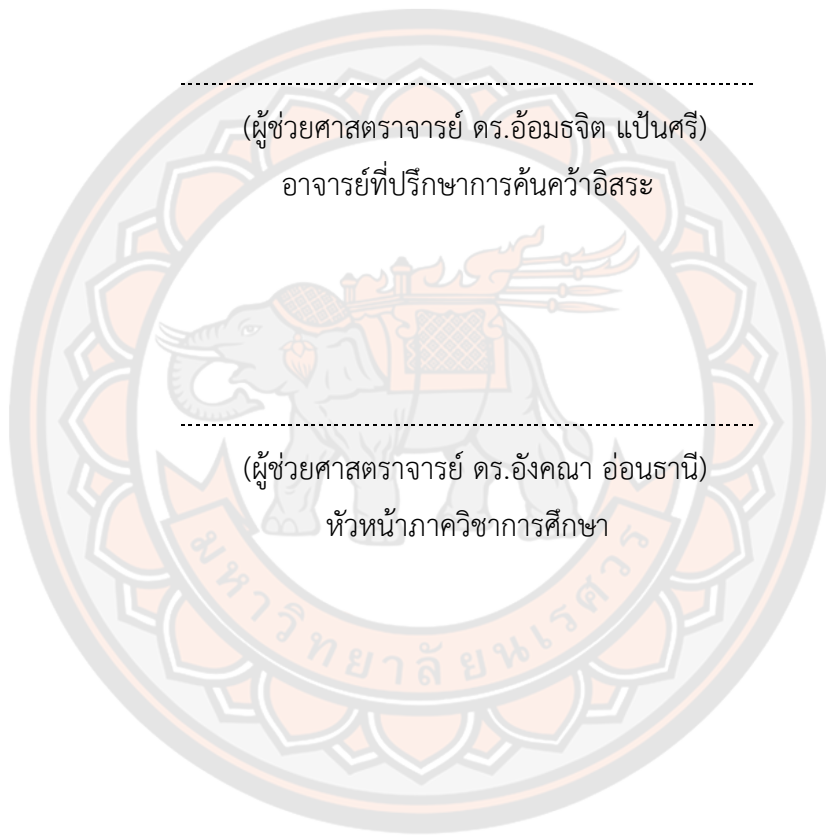
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อ้อมรจิต แป้นศรี)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อังคณา อ่อนธานี)

หัวหน้าภาควิชาการศึกษา

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวกหกใบ
ผู้วิจัย	ชฎาพร ทับบุญ
ประธานที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อ้อมรจิต เป้นศรี
ประเภทสารนิพนธ์	การค้นคว้าอิสระ กศ.ม. ภาษาไทย, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2564
คำสำคัญ	การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ, ปรากฏการณ์เป็นฐาน, แนวคิดหมวกหกใบ

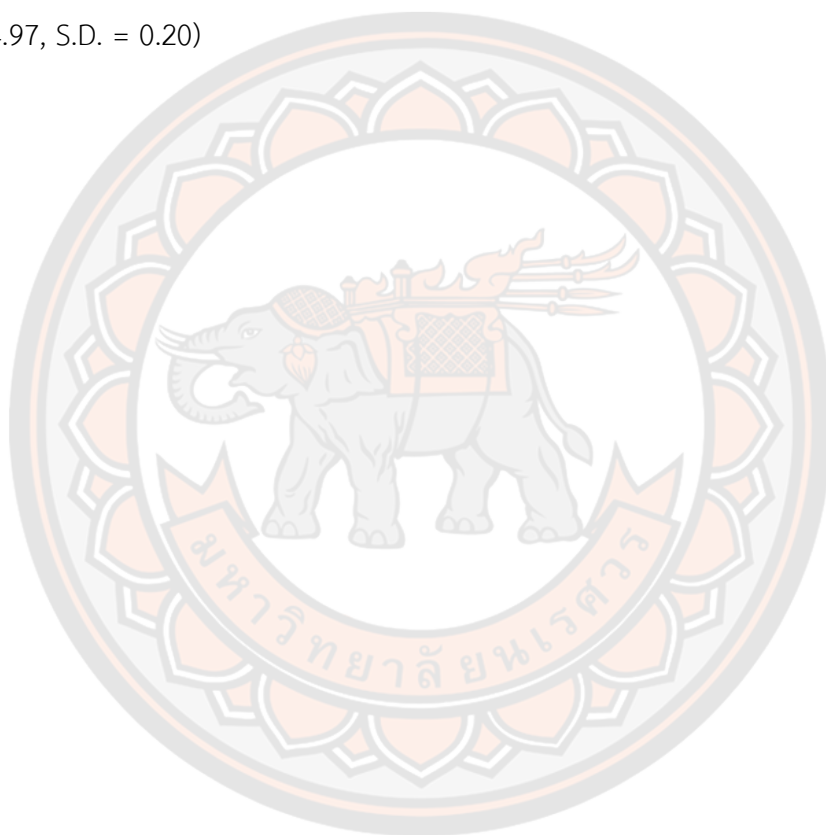
บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายคือ 1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวกหกใบ 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวกหกใบ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร จำนวน 4 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาโรงเรียนวัดเขารวก อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียนจำนวน 19 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวกหกใบ 2) แบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวกหกใบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบหาค่า t-test แบบ dependent

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการเปรียบเทียบความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวกหกใบ มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวกหกใบ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.97$, S.D. = 0.20)

Title	THE DEVELOPMENT OF CRITICAL READING ABILITY OF MATHAYOMSUKSA 3 STUDENTS BY PHENOMENON BASED LEARNING WITH SIX THINKING HAT
Author	CHADAPRON TUBBOON
Advisor	Assistant Professor Omthajit Pansri, Ph.D.
Academic Paper	M.Ed. Independent Study in Thai Language, Naresuan University, 2021
Keywords	Critical reading, Phenomenon-Based Learning, Six Thinking Hats Concept

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) To compare the critical reading abilities of Mathayomsuksa 3 students before and after using Phenomenon-Based Learning with the Six Thinking Hats concept. 2) To study the satisfaction of Mathayomsuksa 3 students who received a Phenomenon-Based Learning with the Six Thinking Hats concept. Population and sample. Populations include Mathayomsuksa 3 students, semester 2, academic year 2021, secondary schools expanding educational opportunities. TaphanHin District. Phichit Province, 4 schools. The sample group was students in Mathayomsuksa 3, the second semester of the academic year 2021, Wat Khao Ruak School. Taphan Hin District Phichit Province, 1 classroom, 19 students. Which were selected by Purposive Sampling. The research instruments were; 1) A learning management plan for developing critical reading abilities of Mathayomsuksa 3 students using a phenomenal-based learning management together with the Six Thinking Hats concept. 2) Critical reading ability test. 3) The satisfaction questionnaire of Grade 3 students who received a Phenomenon-Based Learning Management with the Six Thinking Hats concept. Data analysis using mean (\bar{x}) standard deviation (S.D.) and t-test dependent

The results of the research revealed that;

1) The results of the comparison of the ability to read critical of Mathayomsuksa 3 students who received a Phenomenon-Based Learning with the Six Thinking Hats concept. Have higher scores after than before Learning difference with statistical significance at the level of .05

2) The results of the satisfaction questionnaire of Mathayomsuksa 3 students who received a Phenomenon-Based Learning Management with the Six Thinking Hats concept Satisfaction was at the highest level. ($\bar{x} = 4.97$, S.D. = 0.20)

ประกาศคุณูปการ

การค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อ้อมจิตต์ แป้นศรี อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ในความกรุณาที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าเป็นที่ปรึกษาพร้อมทั้งให้คำแนะนำเพื่อปรับปรุงแก้ไขการค้นคว้าอิสระด้วยความเมตตากรุณาและเอาใจใส่เป็นอย่างยิ่ง จนทำให้การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้อย่างสมบูรณ์ และขอกราบขอบพระคุณ ดร.สุกัญญาโสภี ใจกล้า ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงภพ ขุนมธูรสและผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.น้ำทิพย์ งามอาจาวณิชย์ คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่เสียสละเวลาในการตรวจสอบพิจารณาและให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการค้นคว้าอิสระครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงภพ ขุนมธูรส ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.น้ำทิพย์ งามอาจาวณิชย์ และดร.สุธาสิณี พรหมแดง ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ ทำให้การค้นคว้าอิสระในครั้งนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณพ่อแม่ และครอบครัวที่สนับสนุนและผลักดันให้ศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ขอขอบพระคุณอาจารย์ประจำสาขาวิชาทุกท่านที่ได้มอบความรู้ที่สามารถนำไปใช้ในการทำงานและการใช้ชีวิตประจำวัน ขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่นทุกคนที่คอยช่วยเหลือ ให้กำลังใจ และให้คำแนะนำที่ดีตลอดระยะเวลาที่อยู่ร่วมกันมา และขอขอบคุณผู้อำนวยการโรงเรียน คณะครูทุกท่าน และขอชื่นชมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนวัดเขารวก ที่ได้ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบและบูชาแด่บุพการีและผู้มีพระคุณทุกท่าน

ชฎาพร ทับบุญ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
ประกาศคุุณูปการ	ช
สารบัญ	ซ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	๗
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
จุดมุ่งหมายของการศึกษา.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
ความสำคัญของการวิจัย.....	6
ขอบเขตการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
สมมุติฐานของการวิจัย.....	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย	10
ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง.....	11
เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ.....	12

ความหมายการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ.....	12
ความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ.....	13
หลักการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ.....	14
ความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ	18
งานวิจัยที่เกี่ยวกับการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ	19
เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐาน	21
ความเป็นมาของการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐาน.....	21
ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐาน	22
ลักษณะของการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐาน	23
ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐาน	25
งานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐาน	28
เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับแนวคิดหมวกหกใบ	29
ความเป็นมาและความหมายของแนวคิดหมวกหกใบ	29
ประโยชน์ของแนวคิดหมวกหกใบ.....	33
ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดหมวกหกใบ	34
งานวิจัยที่เกี่ยวกับแนวคิดหมวกหกใบ	38
เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจ	39
ความหมายของความพึงพอใจ.....	39
เครื่องมือศึกษาความพึงพอใจ	40
งานวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจ	41
บทที่ 3 วิธีดำเนินงานวิจัย.....	42
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	42

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	42
ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย.....	43
เนื้อหาในการวิจัย	43
เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	44
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	54
การวิเคราะห์ข้อมูล	54
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	57
ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐาน ร่วมกับแนวคิดหมวกหกใบ	57
ตอนที่ 2 ผลการสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการ จัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวกหกใบ.....	58
บทที่ 5 บทสรุป.....	60
สรุปผลการวิจัย.....	60
อภิปรายผล	60
ข้อเสนอแนะ	62
ข้อเสนอแนะทั่วไป	62
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	62
บรรณานุกรม.....	63
ภาคผนวก.....	68
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	69

ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	71
ภาคผนวก ค แบบประเมินความคิดเห็นสำหรับผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้ และผลประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้แบบ ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวกหกใบสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.....	76
ภาคผนวก ง แบบวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณแบบประเมินดัชนีความ สอดคล้อง (IOC) แบบวัดค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบวัดความสามารถ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจ จำแนก (r).....	81
ภาคผนวก จ ผลการเปรียบเทียบความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐาน ร่วมกับแนวคิดหมวกหกใบ	120
ภาคผนวก ช แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนและแบบประเมินดัชนีความ สอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน	122
ภาคผนวก ฉ แผนการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวกหก ใบเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3	128
ประวัติผู้วิจัย	168

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET).....	3
ตารางที่ 2 แสดงขอบเขตด้านเนื้อหาในการวิจัย.....	7
ตารางที่ 3 แสดงตัวชี้วัด สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ สาระที่ 1 การอ่าน.....	11
ตารางที่ 4 วิเคราะห์แบบวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.....	48
ตารางที่ 5 แสดงการวิเคราะห์เนื้อหาองค์ประกอบของแบบสอบถามความพึงพอใจ.....	51
ตารางที่ 6 แสดงผลการเปรียบเทียบความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐาน ร่วมกับแนวคิดมหวกหกใบ.....	57
ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์การประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดมหวกหกใบ.....	58
ตารางที่ 8 แสดงผลการประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้ แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดมหวกหกใบสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	79
ตารางที่ 9 แสดงดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่าน อย่าง.....	116
ตารางที่ 10 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบ วัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ.....	118
ตารางที่ 11 แสดงการเปรียบเทียบความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับ แนวคิดมหวกหกใบ.....	121

ตารางที่ 12 ผลการพิจารณาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามความพึงพอใจ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน
ร่วมกับแนวคิดมหกหไก โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน 127

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
ภาพที่ 2 แสดงการขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้	47
ภาพที่ 3 แสดงขั้นตอนการสร้างและการตรวจสอบหาคุณภาพแบบวัด	50
ภาพที่ 4 แสดงขั้นตอนการสร้างและการตรวจสอบหาคุณภาพแบบสอบถามความพึงพอใจ	53

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยเป็นเครื่องมือติดต่อสื่อสารในสังคมไทยที่แสดงถึงเอกลักษณ์และวัฒนธรรมประจำชาติ การศึกษาภาษาไทยจึงเป็นสิ่งที่ทุกคนควรตระหนักในฐานะเป็นเครื่องมือที่ใช้แสวงหาความรู้ในสรรพวิทยาการสาขาต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 37) ได้กำหนดการจัดการศึกษาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยมุ่งให้นักเรียนเกิดสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กล่าวคือ ความสามารถในการคิด โดยเฉพาะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สาระที่ 1 การอ่าน ไว้ว่า ให้ผู้เรียนใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต

การอ่านมีความจำเป็นต่อชีวิตมนุษย์ โดยเฉพาะในยุคที่ข้อมูลข่าวสารมีความหลากหลาย นักเรียนสามารถพบเจอได้ทุกที่ทุกเวลา เช่น ข่าวและบทความประเภทต่าง ๆ ข้อมูลเหล่านี้ถูกแพร่อย่างรวดเร็ว หากนักเรียนมีความสามารถในการอ่านและคิดวิเคราะห์หาสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ดี การอ่านข้อมูลข่าวสารเหล่านี้ก็จะช่วยพัฒนาสติปัญญาและเพิ่มพูนความรู้ ฉะนั้นนักเรียนควรได้ฝึกอ่านหนังสือบ่อย ๆ และฝึกคิดวิเคราะห์เนื้อหาสาระเพื่อเป็นประโยชน์ต่อตัวนักเรียนและสังคม ซึ่งนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านหนังสือได้อย่างมีประสิทธิภาพย่อมได้เปรียบและมีโอกาสที่จะมีความเจริญก้าวหน้าในชีวิต โดยเฉพาะถ้านำความรู้ที่ได้จากการอ่านมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติตนให้เป็นคนดี ดังนั้นจึงควรสนับสนุนให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านและอ่านหนังสือโดยรู้จักคิดพิจารณา วิเคราะห์เรื่องที่อ่านโดยใช้ความคิดขั้นสูงซึ่งเรียกว่าความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณมีความสำคัญและถือว่าเป็นทักษะกระบวนการคิดขั้นสูง ซึ่งสอดคล้องกับทักษะ 3R8C ที่ครูและผู้บริหารการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ควรจัดให้กับนักเรียน ดังที่ วิจารณ์ พานิช. (2555, หน้า 73) ให้รายละเอียดไว้ว่า หลัก 3R ได้แก่ 1) Reading (R) หมายถึง การอ่านออก 2) Writing (W) หมายถึง การเขียนได้ 3) Arithmetic (A) หมายถึง มีทักษะในการคำนวณ และหลัก 8C ที่มีความสำคัญและสอดคล้องกับความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ได้แก่ Critical Thinking and Problem Solving ซึ่งหมายถึง มีทักษะในการคิดวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาได้ ดังนั้นถ้าสถาบันการศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้นักเรียนมีทักษะดังกล่าวได้ นักเรียนจะมี

ความพร้อมทางด้านความสามารถในการคิดวิเคราะห์ข้อมูลและมีพื้นฐานการทำงานร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) ได้กำหนดนโยบายเด็กไทยวิถีใหม่ อ่านออกเขียนได้ทุกคน เพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันกับระดับนานาชาติ โดยมุ่งให้ความสำคัญกับการอ่านภาษาไทยของนักเรียนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพื่อการพัฒนา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 ให้มีสมรรถนะการอ่านขั้นสูง กล่าวคือ เมื่อนักเรียนอ่านบทอ่านแล้ว มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณได้โดยการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมผู้เรียนให้มีการพัฒนาทักษะไปสู่ศตวรรษที่ 21 และการเตรียมความพร้อมการประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล PISA (Programmed for International Student Assessment) ซึ่ง PISA ได้ให้คำนิยามความฉลาดรู้ด้านการอ่าน (Reading Literacy) ไว้ว่า ความสามารถในการทำความเข้าใจกับสิ่งที่อ่าน สามารถนำไปใช้ ประเมิน ออกมาเป็นความคิดเห็นของตนเอง และมีความรักและความผูกพันกับการอ่าน เพื่อให้เกิดการพัฒนาความรู้และศักยภาพพร้อมทั้งการมีส่วนร่วมในสังคม โดย PISA ได้แบ่ง ความฉลาดรู้ด้านการอ่าน (Reading Literacy) ออกเป็น 3 ชั้น ดังนี้ 1) การรู้ตำแหน่งข้อมูลสารสนเทศในบทอ่าน (Locating Information) คือ การเข้าถึงและค้นสาระของข้อสารสนเทศที่อยู่ในบทอ่าน 2) การมีความเข้าใจในบทอ่าน (Understanding) คือ แสดงถึงความเข้าใจในความหมายที่แท้จริงของบทอ่าน และบูรณาการหาข้อสรุปจากข้อสารสนเทศหลาย ๆ ส่วนที่อยู่ในบทอ่าน 3) การประเมินและสะท้อนความคิดเห็นต่อบทอ่าน (Evaluating and reflecting) คือ การประเมินคุณภาพ ความน่าเชื่อถือของบทอ่านได้และสะท้อนความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหา รูปแบบของเรื่องที่ได้อ่านอย่างมีวิจารณญาณ จะเห็นได้ว่าความฉลาดรู้ด้านการอ่านของ PISA เป็นความสามารถที่กว้างกว่าการอ่านหนังสือได้ กล่าวคือ นักเรียนจะต้องมีความสามารถในการคิดขั้นสูงร่วมกับการอ่านหนังสือเป็น โดยนักเรียนจะต้องเข้าใจสิ่งที่ได้อ่าน โดยการคิดวิเคราะห์ประเด็นต่าง ๆ ในบทอ่าน พร้อมทั้งศึกษาหาข้อคิดที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณดังกล่าว สะท้อนให้เห็นได้ว่าคุณมีความสำคัญอย่างยิ่งกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นวัยที่กำลังจะจบการศึกษาภาคบังคับและเป็นวัยที่ต้องเลือกทางเดินของตนเอง เพราะฉะนั้นต้องพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนให้มีความพร้อมสามารถนำไปต่อยอดเรียนรู้ได้ในรายวิชาอื่น ๆ ต่อไป ซึ่งในปัจจุบันเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของนักเรียนมากขึ้น ทำให้นักเรียนมีโอกาสมารับชมบทอ่านได้หลากหลายนอกเหนือไปจากตำราในห้องเรียน หากว่านักเรียนมีความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ กล่าวคือ เมื่อนักเรียนอ่านบทอ่านแล้วสามารถคิดวิเคราะห์แยกแยะข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น ข้อดี ข้อเสีย ตลอดจนคุณค่าที่ได้รับจากบทอ่านได้อย่างถี่ถ้วนมีเหตุผล นักเรียนก็จะสามารถนำความรู้ที่ได้อ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

ผู้วิจัยยังได้พิจารณาผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน O-NET (Ordinary National Education Test) วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดเขารวก จังหวัดพิจิตร ปีการศึกษา 2560 ถึง ปีการศึกษา 2563 ที่ผ่านมา พบว่า สารที่โรงเรียนควรเร่งพัฒนา เนื่องจากคะแนนเฉลี่ยของโรงเรียนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ ได้แก่ สารที่ 1 สารการอ่าน เมื่อวิเคราะห์รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน จากฉบับร้อยละของนักเรียนที่ตอบถูกในแต่ละข้อ แล้วพบว่าข้อสอบที่นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยน้อย เป็นข้อสอบที่ต้องใช้ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แยกแยะและประเมินค่าในการทำข้อสอบ จึงทำให้เห็นว่านักเรียนยังขาดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จึงส่งผลทำให้ได้คะแนนเฉลี่ยค่อนข้างต่ำ มีผลปรากฏดังตารางนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) วิชาภาษาไทย สารการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดเขารวก

ผลคะแนน (คะแนนเฉลี่ย)	ปีการศึกษา			
	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563
ระดับโรงเรียน	52.43	54.17	45.00	45.63
ระดับประเทศ	52.55	58.55	48.65	54.29

ดังนั้นความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจึงเป็นเรื่องที่ผู้วิจัยมีความสนใจและต้องการพัฒนานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดเขารวก ให้มีความสามารถในด้านกระบวนการคิด พิจารณาและประเมินค่าบทอ่าน สามารถแยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นออกจากบทอ่านได้ เพื่อทำให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาเล่าเรียนและการดำเนินชีวิต ซึ่งการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเบื้องต้น นักเรียนควรฝึกการคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นพื้นฐานก่อน เพราะการคิดเป็นปัจจัยพื้นฐานของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ดังที่ สุวิทย์ มูลคำและคณะ (2549, หน้า 50) กล่าวว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณต้องอาศัยการคิดอย่างมีวิจารณญาณ จึงจะสามารถพัฒนาเครื่องมือเพื่อกำกับความเข้าใจในขณะที่อ่าน การอ่านและการคิดอย่างมีวิจารณญาณสามารถฝึกฝนได้ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีการกระตุ้นความคิด

ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับวิธีการพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน พบว่ามีผู้วิจัยหลายท่านพัฒนาความสามารถการอ่านการอย่างมีวิจารณญาณด้วยวิธีการหลากหลายวิธี แต่ละวิธีก็มีความเหมาะสมกับบริบทของนักเรียนแตกต่างกันไป สำหรับการพัฒนา

ความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และศึกษาอยู่ในโรงเรียนมัธยมขยายโอกาสนั้น ผู้วิจัยได้คำนึงถึงความพร้อมของนักเรียน โรงเรียน และสภาพสังคมปัจจุบัน ซึ่งเป็นสังคมที่มีข้อมูลข่าวสารเกิดขึ้นใหม่และรวดเร็วอยู่เสมอ การที่นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและเท่าทันการเปลี่ยนแปลง การจัดการเรียนการสอนต้องมีความเกี่ยวข้องกับความเป็นไปของสังคม มีความสอดคล้องกับชีวิตจริงและควรจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อที่จะทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนนั้นเป็นการเรียนรู้ที่คงทนและส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องให้กับนักเรียน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ผู้สอนจะต้องยึดหลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นประสบการณ์และเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่คงทนและสอดคล้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียน จากการวิเคราะห์การจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ แล้วพบว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน (Phenomenon-based learning) เป็นการเรียนรู้โดยใช้อาศัยปรากฏการณ์เป็นจุดเริ่มต้น กระบวนการเรียนรู้จะเริ่มจากการเลือกปรากฏการณ์ (Phenomena) ที่พบในโลกแห่งความเป็นจริง ใกล้ตัวของนักเรียนเป็นจุดเริ่มต้นในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ฉะนั้นการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน จึงมีความเหมาะสมกับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นช่วงวัยที่ชอบความท้าทาย มีความอยากรู้อยากเห็นพร้อมจะเรียนรู้อย่างมุ่งมั่น กระบวนการจัดการเรียนการสอนในการค้นคว้าอิสระครั้งนี้ จึงเน้นให้นักเรียนได้เรียนผ่านบทอ่านที่มีเรื่องราวอยู่ในชีวิตจริง เหมาะสมที่จะเป็นพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ในส่วนบทบาทของครูผู้สอนนั้น ต้องเป็นผู้ชี้แนะแนวทางและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ท้าทายและกระตุ้นการใฝ่รู้ของนักเรียน ครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องตั้งประเด็นคำถามเกี่ยวกับบทอ่าน เพื่อเป็นแนวทางให้นักเรียนพิจารณาวิเคราะห์บทอ่านได้อย่างละเอียดรอบคอบสอดคล้องกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

การตั้งคำถามในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานนั้น เป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญในการทำให้นักเรียนได้รู้จักคิด พิจารณาแยกแยะประเด็นต่าง ๆ ในบทอ่านได้อย่างครบถ้วน ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาแนวคิดหมวกหกใบ (Six Thinking Hats) ของเอ็ดเวิร์ด เดอ โบ โน (Edward de Bono) มาประยุกต์ใช้ร่วมกับกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งแนวคิดนี้สามารถช่วยพัฒนาความคิดขั้นสูงของนักเรียนให้มีมุมมองจากการอ่านบทอ่านได้หลากหลาย โดยผ่านคำถามตามหมวกทั้งหกสี ซึ่งแต่ละสีจะมีลักษณะเฉพาะแตกต่างกัน ทำให้สามารถตั้งประเด็นในการคิดวิเคราะห์ได้อย่างรอบด้าน ซึ่ง เนาวนิตย์ สงคราม (2556, หน้า 77) ได้ให้คำนิยามของหมวกแต่ละสี ไว้ว่า หมวกสีขาว หมายถึง ความไม่มีอคติ เป็นกลางจึงเป็นตัวแทนของข้อมูลและข้อเท็จจริง หมวกสีแดง หมายถึง ความรู้สึก จึงเป็นตัวแทนของความรู้สึก หมวกสีดำ หมายถึง ความมืดมน จึงเป็นตัวแทนของข้อระวัง จุดอ่อน และข้อเสีย หมวกสีเหลือง หมายถึง ความสว่างสดใส จึงเป็นตัวแทนของการมองในด้านบวก และข้อดี

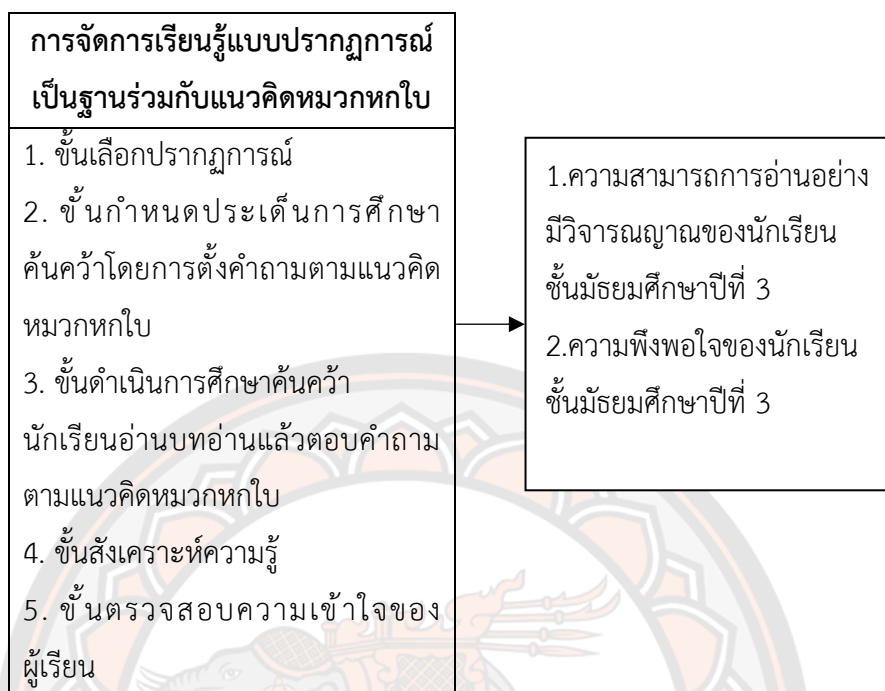
หมวกสีเขียว หมายถึง ความอุดมสมบูรณ์ จึงเป็นตัวแทนของ ความคิดสร้างสรรค์ หมวกสีฟ้า หมายถึง ความเยือกเย็น จึงเป็นตัวแทนของการควบคุมและการจัดการสรุปความคิด จากความหมายของหมวก ทั้งหกสีนั้นทำให้เห็นถึงประเด็นที่จะการแสดงความคิดวิเคราะห์ที่แตกต่างกันออกไป สามารถทำให้นักเรียนฝึกความสามารถการคิดขั้นสูงได้ระเอียดและรอบคอบมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ทิวาร์ ครนรินทร์ (2558, หน้า 71 - 78) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบการคิดวิจารณ์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคหมวกหกใบ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคหมวกหกใบมีการคิดวิจารณ์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 จากงานวิจัยนี้ได้สะท้อนให้เห็นว่าการนำเทคนิควิธีคิดแบบหมวกหกใบมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนมีกระบวนการคิดวิเคราะห์ที่ดี

จากความเป็นมาและความสำคัญข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวกหกใบ เพื่อพัฒนาให้นักเรียนนำความรู้ความสามารถไปใช้ในการคิดวิเคราะห์บทอ่านที่ได้รับมาได้อย่างถูกต้องบนหลักของการมีเหตุมีผลและมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์

จุดมุ่งหมายของการศึกษา

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวกหกใบ
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวกหกใบ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้แผนการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวกหกใบ
2. ได้พัฒนานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
3. เป็นแนวทางและประโยชน์ต่อครูผู้สอนในกลุ่มสาระภาษาไทย นำไปใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร จำนวนทั้งหมด 79 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 1 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดเขารวก อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียนจำนวน 19 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวกหกใบ

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ 1. ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

2. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวกหกใบ

3. ด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ได้มากกว่าบทอ่านจำนวน 2 รูปแบบ ได้แก่ ข่าวและบทความ โดยพิจารณาเนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับวัยของนักเรียน ซึ่งได้เนื้อหาแบ่งออกเป็น 6 เรื่อง ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงขอบเขตด้านเนื้อหาในการวิจัย

รูปแบบเนื้อหา	เรื่อง
ข่าว	ข่าวบันเทิง
	ข่าวสังคม
	ข่าวอุบัติเหตุและอาชญากรรม
บทความ	บทความทั่วไป
	บทความวิจารณ์
	บทความสารคดี

4. ด้านเวลา

การวิจัยครั้งนี้ทำการทดลองโดยผู้วิจัยดำเนินการทดลองจัดการเรียนรู้ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 ใช้ระยะเวลาในการรวบรวมข้อมูลทั้งหมด 14 คาบ โดยทำการทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้ 1 คาบ ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวกหกใบจำนวน 12 คาบ และทำการทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้จำนวน 1 คาบ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง ความสามารถของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในการอ่านบทอ่าน ได้แก่ ข่าวและบทความแล้วสามารถตีวิเคราะห์ แยะแยะประเด็นต่าง ๆ ตามแนวคิดหมวกหกใบได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

2. การจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวกหกใบ หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาความสามารถอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยนำปรากฏการณ์ที่พบอยู่ในชีวิตจริง ใกล้ตัวนักเรียน มีประโยชน์และเหมาะกับการกระตุ้นความคิดให้นักเรียน ร่วมกับการคิดวิเคราะห์แยกแยะประเด็นต่าง ๆ ของปรากฏการณ์ตามแนวคิดหมวกหกใบ เพื่อให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้แบบสืบเสาะและเพื่อพัฒนาความสามารถอ่านอย่างมีวิจารณญาณซึ่งมีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. ชั้นเลือกปรากฏการณ์
2. ชั้นกำหนดประเด็นการศึกษาค้นคว้าโดยการตั้งคำถามตามแนวคิดหมวกหกใบ
3. ชั้นดำเนินการศึกษาค้นคว้า
4. ชั้นสังเคราะห์ความรู้
5. ชั้นตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน

3.แนวคิดหมวกหกใบ หมายถึง วิธีการคิดแบบแบ่งแยกความคิดให้ออกเป็นหลากหลายประเด็น ผ่านการนำหมวกหกสีมาเป็นตัวแทนของการคิดในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

1. หมวกสีขาว เป็นการคิดหาข้อมูลข้อเท็จจริง
2. หมวกสีแดง เป็นการคิดในด้านความรู้สึกหรือข้อคิดเห็น
3. หมวกสีดำ เป็นการคิดหาข้อด้อย ข้อเสียหรือปัญหาที่พบ
4. หมวกสีเขียว เป็นการคิดหาวิธีแก้ปัญหา
5. หมวกสีเหลือง เป็นการคิดหาข้อดีหรือประโยชน์ที่ได้รับ
6. หมวกสีฟ้า เป็นการประเมินและสรุปความคิด

4. ความพึงพอใจของนักเรียน หมายถึง ความรู้สึกเชิงบวกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวกหกใบ ในด้านการจัดกิจกรรมบรรยากาศและประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้

สมมุติฐานของการวิจัย

1. ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวกหกใบ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวกหกใบ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวกหกใบ
ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการวิจัย ดังนี้

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาไทย

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ความหมายการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

หลักการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐาน

ความเป็นมาของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน

ความหมายของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน

ลักษณะของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐาน

เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับแนวคิดหมวกหกใบ

ความเป็นมาและความหมายของแนวคิดหมวกหกใบ

ประโยชน์ของแนวคิดหมวกหกใบ

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดหมวกหกใบ

งานวิจัยที่เกี่ยวกับแนวคิดหมวกหกใบ

เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจ

ความหมายของความพึงพอใจ

เครื่องมือวัดความพึงพอใจ

งานวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาไทย

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษาและรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่าง เห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตารางที่ 3 แสดงตัวชี้วัด สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ สาระที่ 1 การอ่าน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.3	1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้องและเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน	<ul style="list-style-type: none"> • การอ่านออกเสียง ประกอบด้วย <ul style="list-style-type: none"> - บทร้อยแก้วที่เป็นบทความทั่วไปและบทความปกิณกะ - บทร้อยกรอง เช่น กลอนบทละคร กลอนเสภา กาพย์ยานี 11 กาพย์ฉิ่ง 16 และโคลงสี่สุภาพ
	2. ระบุความแตกต่างของคำที่มีความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย	<ul style="list-style-type: none"> • การอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - วรรณคดีในบทเรียน - ข่าวและเหตุการณ์สำคัญ
	3. ระบุใจความสำคัญและรายละเอียดของข้อมูลที่สนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน	<ul style="list-style-type: none"> - บทความ - บทเชิงคดี
	4. อ่านเรื่องต่างๆ แล้วเขียนกรอบแนวคิดผังความคิด บันทึกย่อความและรายงาน	<ul style="list-style-type: none"> - สารคดี - สารคดีเชิงประวัติ
	5. วิเคราะห์ วิจาร์ณ และประเมินเรื่องที่อ่านโดยใช้กลวิธีการเปรียบเทียบเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ดีขึ้น	<ul style="list-style-type: none"> - ตำนาน - งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ - เรื่องราวจากบทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น
	6. ประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่ใช้สนับสนุนในเรื่องที่อ่าน	
	7. วิจาร์ณความสมเหตุสมผล การลำดับความและความเป็นไปได้ของเรื่อง	
	8. วิเคราะห์เพื่อแสดงความคิดเห็นโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน	

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.3	9. ตีความและประเมินคุณค่าและแนวคิดที่ได้จากงานเขียนอย่างหลากหลายเพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต	<ul style="list-style-type: none"> • การอ่านตามความสนใจเช่น <ul style="list-style-type: none"> - หนังสืออ่านนอกเวลา - หนังสืออ่านตามความสนใจและตามวัยขอ นักเรียน - หนังสืออ่านที่ครูและนักเรียนร่วมกัน - หนังสืออ่านที่ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนด
	10. มีมารยาทในการอ่าน	<ul style="list-style-type: none"> • มารยาทในการอ่าน

เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ความหมายการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นทักษะการอ่านขั้นสูงหรือเรียกอีกอย่างว่าการอ่านเป็น ในการอ่านเป็นนี้ ผู้อ่านจะต้องใช้สติปัญญาในการคิดวิเคราะห์พิจารณาสิ่งที่อ่าน มีนักวิชาการหลาย ท่านได้ให้ความหมายของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ไว้ดังนี้

จูลีพันธ์ ภาษี (2550, หน้า 51) เสนอว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง กระบวนการอ่านที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อใช้ในการพิจารณาไตร่ตรองสิ่งที่อ่านอย่างถี่ถ้วน เพื่อนำไปสู่ข้อสรุปอย่าง สมเหตุสมผล ดังนั้นการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจึงเป็นการอ่านที่มีคุณค่าและเป็นเครื่องมือสำคัญใน สังคมยุคข้อมูลข่าวสาร

สมบัติ จำปาเงินและสำเนียง มณีกาญจน์ (2550, หน้า 38) กล่าวว่า การอ่านอย่างมี วิจารณญาณ คือ การอ่านที่ใช้ปัญญาที่สามารถรู้หรือให้เหตุผลที่ถูกต้องหรือกล่าวโดยรวบรัดได้ว่าเป็น การอ่านอย่างระมัดระวังเพื่อตรวจตราหาเหตุผล และนอกจากจะให้เกิดความรู้แล้วยังเกิดการพัฒนาระดับสติปัญญาได้ในที่สุดด้วย

เอมอร เนียมน้อย (2551, หน้า 11) ได้กล่าวถึง การอ่านอย่างวิจารณ์ หมายถึง การอ่านที่ ผู้อ่านใช้ความคิดพิจารณาสิ่งที่อ่านอย่างรอบคอบถี่ถ้วน มีเหตุผลเพื่อวิเคราะห์หาคำตอบเพื่อสรุป สาระสำคัญ และยังเข้าใจความหมายโดยนัยของถ้อยคำ อารมณ์ จุดประสงค์ของผู้เขียน อีกทั้งยัง สามารถแยกแยะข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นและประเมินคุณค่าของสิ่งที่อ่านได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

จิรวัดน์ เพชรรัตน์และอัมพร ทองใบ (2556, หน้า 200) ได้ให้ความหมายว่าการอ่านอย่างมี วิจารณญาณว่า หมายถึง การอ่านโดยใช้สติปัญญาพิจารณาตอบคำถาม สรุปสาระสำคัญและประเมิน คุณค่าข้อความหรือเรื่องราวที่อ่านได้เป็นอย่างดี โดยเข้าใจความหมายโดยนัยความรู้สึกของผู้เขียน และการพิจารณาแยกแยะข้อเท็จจริงข้อคิดเห็นได้

สรุปได้ว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง การอ่านที่ผู้อ่านต้องใช้ความคิดวิเคราะห์ วิจารณ์บทอ่านอย่างมีเหตุผลตามประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น ข้อดี ข้อเสีย การแก้ปัญหาและคุณค่าที่ได้รับจากบทอ่าน

ความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นทักษะการอ่านที่สำคัญอย่างยิ่งในปัจจุบัน เนื่องจากข้อมูลต่าง ๆ มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว บทอ่านในรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์ถูกพัฒนาเปลี่ยนแปลงมาอยู่ในรูปแบบบทอ่านออนไลน์ทำให้นักเรียนสามารถเข้าถึงบทอ่านได้อย่างง่ายดาย จึงมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ไว้ดังนี้

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2550, หน้า 7 - 8) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณว่ามีคุณค่าหลายประการต่อผู้อ่าน สรุปได้ดังนี้

1. การอ่านอย่างมีวิจารณญาณช่วยพัฒนาความคิดให้กับผู้อ่าน เพราะสารแต่ละประเภท ผู้เขียนได้สอดแทรกเรื่องราวต่าง ๆ ที่ต้องการนำเสนอให้ผู้อ่านรู้จักและยังได้แทรกความคิดเห็นของตนเองลงไปในเรื่อง ทำให้ผู้อ่านได้รับทั้งความรู้และความคิดของผู้เขียน ผู้อ่านจึงเกิดความคิดใหม่ที่เป็นของตนเองโดยอาศัยแนวทางการคิดของผู้เขียนเป็นพื้นฐาน

2. การอ่านอย่างมีวิจารณญาณช่วยส่งเสริมและพัฒนาความรู้ให้กับผู้อ่าน สารแต่ละประเภทจะสอดแทรกความรู้ที่แตกต่างกัน รวมทั้งอาจมีความรู้ใหม่ที่ช่วยให้ผู้อ่านเป็นผู้รอบรู้ ทันต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมทั้งที่อยู่ใกล้ตัวและไกลตัว

3. การอ่านอย่างมีวิจารณญาณช่วยให้เกิดทักษะการสรุปข้อมูลที่ได้จากการอ่าน กล่าวได้ว่า ข้อมูลที่ปรากฏในข้อมูลข่าวสารนั้นมักจะกระจัดกระจายไม่เป็นระบบ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจะช่วยให้ผู้อ่านจัดข้อมูลเป็นหมวดหมู่ และสรุปเหลือแต่แนวคิดสำคัญเพื่อสะดวกต่อการนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

4. การอ่านอย่างมีวิจารณญาณช่วยให้เข้าใจสังคม เพราะสารแต่ละยุคสมัยเปรียบเสมือนเป็นตัวแทนของสังคม ดังนั้นการอ่านจึงมีคุณค่าช่วยทำให้เห็นฉากของสังคมในอดีต ปัจจุบันและรวมถึงอนาคต

5. การอ่านอย่างมีวิจารณญาณช่วยให้เห็นรูปแบบของสารประเภทต่าง ๆ สารแต่ละประเภทมีรูปแบบของการนำเสนอที่แตกต่างกันไป เช่น การนำเสนอสารวิชาการให้ความรู้ ย่อมมีรูปแบบการนำเสนอที่แตกต่างสารบันเทิง การอ่านสารหลายประเภทจะทำให้เห็นถึงข้อที่แตกต่างกันอันจะนำไปสู่การพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณให้สูงขึ้น

เอมอร เนียมน้อย (2551, หน้า 22) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ว่า เป็นการอ่านที่มีความสำคัญ เพราะเป็นเครื่องมือในการพัฒนาระดับสติปัญญาให้รู้จักคิดวิเคราะห์

รู้จักใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาและรู้จักตัดสินใจประเมินค่าสารประเภทต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องเที่ยงธรรม ตลอดจนสามารถนำผลจากการอ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคมได้

สรุปได้ว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณมีความสำคัญต่อนักเรียน เพราะเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้และพัฒนาระดับสติปัญญาของผู้อ่าน ให้เป็นผู้รอบรู้ มีเหตุผล มีกระบวนการคิดวิเคราะห์สารที่ได้รับมาอย่างละเอียดรอบคอบ

หลักการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เป็นการอ่านที่ต้องใช้กระบวนการคิด สติปัญญา และประสบการณ์ เพราะเป็นเครื่องมือในการช่วยวิเคราะห์ พิจารณาสารที่ได้รับมา ซึ่งในการอ่านพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณนั้นจำเป็นต้องอาศัยหลักการจากนักวิชาการที่ได้ให้ความรู้ไว้ดังนี้

สุริย์รัตน์ บำรุงสุข (2550, หน้า 82) ได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับหลักการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. ผู้อ่านควรพิจารณาความถูกต้องของภาษา เช่น ความหมายของคำและการเรียงคำในประโยค
2. ผู้อ่านควรพิจารณาความต่อเนื่องของประโยค โดยการสังเกตความสอดคล้องของเนื้อความและเหตุผล
3. ผู้อ่านควรพิจารณาความต่อเนื่องของความหมาย หรือเรื่องราวระหว่างใจความสำคัญกับส่วนขยายของข้อความ
4. ผู้อ่านควรพิจารณาความแตกต่างระหว่างความรู้หรือข้อเท็จจริง กับข้อคิดเห็นซึ่งเป็นข้อความที่แสดงอารมณ์ ความรู้สึก เพื่อจะได้นำมาพิจารณาประกอบการตัดสินใจได้ถูกต้องหรือให้ใกล้เคียงกับความจริงมากที่สุด
5. ผู้อ่านควรพิจารณาความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่องทีอ่านในภาพรวมว่า มีความเหมาะสม น่าสนใจ มีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด

ยุทธศิลป์ แผลนนาถ (2559, หน้า 30 – 34) ได้กล่าวถึงกลวิธีการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ว่า

กลวิธีที่ 1 กลวิธีดูก่อนอ่าน ประกอบด้วย

1. วัตถุประสงค์ในการอ่าน ผู้อ่านพิจารณาถึงวัตถุประสงค์ของตนในการอ่านว่าอ่านเพื่อที่จะหาข้อมูล ใจความสำคัญหรือวิเคราะห์หารายละเอียด
2. บริบท วัตถุประสงค์ของงานเขียนและลำดับของเนื้อหาในบทความ ในขั้นนี้ผู้อ่านจะต้องทำความเข้าใจในเรื่องต่อไปนี้

2.1 ผู้แต่งบทความคือใคร การรู้จักและทราบข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้เขียน จะทำให้ผู้อ่านทราบว่าเนื้อหาของงานเขียนจะเกี่ยวกับอะไร การหาข้อมูลหรือศึกษางานเขียนอื่นของผู้เขียนคนเดียวกัน หรือผู้เขียนอื่น ๆ เพื่ออ่านประกอบหรือใช้เป็นหลักฐานในการพิจารณา

2.2 ทำความเข้าใจข้อบทความหรือชื่อเรื่องเพราะสามารถบ่งบอกเรื่องราวโดยย่อของเนื้อหาภายในได้

2.3 ทำความเข้าใจรูปแบบของสารว่าเป็นประเภทใด สารนี้เขียนขึ้นในช่วงเวลาใด และเขียนถึงใคร

2.4 ข้อความนำหรือบทนำของสารสามารถทำให้ผู้อ่านคาดเดาเนื้อเรื่องที่เหลือทั้งหมดได้

2.5 การจัดลำดับเนื้อหาทำให้ผู้อ่านทราบถึงความสำคัญของเนื้อหาในแต่ละส่วนว่าส่วนใดที่ผู้เขียนต้องการให้ความสำคัญ โดยผู้อ่านจะต้องทำความเข้าใจและอ่านสารอย่างรอบคอบและระมัดระวัง

3. การทำความเข้าใจโดยสังเขป จะทำให้เข้าใจในเรื่องต่อไปนี้

3.1 ทราบว่าบทนำและบทสรุปมีความชัดเจนหรือไม่

3.2 ส่วนของเนื้อหาที่มีข้อความสำคัญที่ต้องสังเกตหรือไม่ เพราะสามารถบอกได้ว่าสารนั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร

3.3 ผู้เขียนได้กล่าวอ้างซ้ำในเรื่องใด ในส่วนต้นหรือส่วนท้ายของบทความ

3.4 มีค่าสำคัญที่ได้กล่าวซ้ำหรือเป็นการเน้นด้วยการพิมพ์ด้วยลักษณะตัวเอียงหรือพิมพ์ตัวหนา

3.5 ความรู้สึกของผู้อ่านเป็นอย่างไรหลังจากได้อ่านในขั้นนี้

กลวิธีที่ 2 กลวิธีหาข้อมูลและคำอธิบายประกอบ เป็นขั้นที่ผู้อ่านอ่านสารอย่างละเอียดอย่างน้อย 2 - 3 ครั้ง ผู้อ่านจะอ่านโดยมีปฏิกิริยาโต้ตอบกับบทอ่านอยู่ตลอดเวลาโดยการทำเครื่องหมายขีดเส้นใต้หรือจดบันทึกในคำ วลี หรือประโยคสำคัญเพื่ออธิบายความ ตลอดจนการตั้งคำถามในประเด็นการพิจารณา เสนอความคิดเห็นหรือข้อโต้แย้งกับแนวคิดของผู้เขียน และตั้งคำถามและเขียนข้อสรุปในปัญหาการอ่านของตน สิ่งที่ได้รับจากการอ่านงานเขียนนั้น ๆ ได้ ในขั้นนี้ผู้อ่านจะต้องสามารถ

1. ระบุมุมมองสำคัญ หรือประเด็นการพิจารณา

1.1 ระบุใจความสำคัญหรือประเด็นการพิจารณาที่ผู้เขียนสื่อมายังผู้อ่าน สามารถทำให้อ่านสามารถทราบถึงวัตถุประสงค์ของผู้เขียน แม้ว่าผู้เขียนไม่ได้ระบุวัตถุประสงค์ไว้โดยตรง แต่ผู้อ่านจะต้องสามารถระบุจุดประสงค์และพิจารณาแนวคิดของผู้เขียนได้

1.2 แยกแยะประโยคสำคัญและความคิดสนับสนุน

1.3 ระบุแนวคิดและทิศทางของงานเขียนที่ผู้เขียนต้องการสื่อมายังผู้อ่าน

2. ค้นหาคำสำคัญหรือคำศัพท์ที่ไม่คุ้นเคย

การทำเครื่องหมายคำศัพท์ที่ไม่ทราบความหมายหรือไม่คุ้นเคยสามารถทำให้ผู้อ่านได้รู้จักพิจารณาหาความหมายทั้งความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย ทั้งนี้เพื่อผู้อ่านสามารถทำความเข้าใจงานเขียนได้ตรงตามจุดประสงค์ที่ผู้เขียนต้องการสื่อ

3. ชีตเส้นใต้แนวคิดที่ผู้เขียนระบุในงานเขียน

ผู้อ่านจะทราบแนวคิดที่ผู้เขียนต้องการสื่อมายังผู้อ่านและผู้อ่านจะสามารถระบุข้อคิดเห็น นำเสียงของผู้เขียนได้

4. ตั้งคำถามหรือเสนอข้อโต้แย้งไว้ในขณะที่อ่าน

ความสามารถในการเขียนคำถามหรือการเขียนเสนอข้อโต้แย้งในขณะที่อ่านจะแสดงให้เห็นว่าผู้อ่านสามารถเข้าใจในเรื่องราวหรือมีความคิดเห็นที่แตกต่างกับผู้เขียน ซึ่งส่งผลให้ผู้อ่านสามารถค้นพบข้อสังเกต หรือความรู้สึกที่มีต่องานเขียน

5. ระบุประสบการณ์

ผู้อ่านสามารถระบุเหตุการณ์ที่เคยประสบและมีความเกี่ยวข้องกับผู้เขียนจากประสบการณ์จริงในชีวิตของผู้อ่านที่เหมือนกัน สามารถทำให้ผู้อ่านเชื่อมโยงประสบการณ์ของตนและของผู้เขียนที่ระบุในงานเขียนได้ ช่วยให้ผู้อ่านสามารถทำนายเรื่องราวที่เกิดขึ้นตามมาและส่งผลให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจเรื่องราวได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น รวมทั้งสามารถเสนอแง่คิดหรือแนวคิดที่แตกต่างและหลากหลาย

6. ระบุถึงแหล่งข้อมูล

วิเคราะห์ถึงแหล่งข้อมูลที่ผู้เขียนนำมาเป็นหลักฐานในการสนับสนุนประเด็นหรือเรื่องราวในเรื่อง เป็นขั้นที่ผู้อ่านสามารถหาใจความสำคัญ แยกแยะประโยคสำคัญและข้อความสนับสนุนที่ผู้เขียนต้องการสื่อ

กลวิธีที่ 3 กลวิธีสรุปและทำผังการอ่าน ผู้อ่านควรสรุปเรื่องที่อ่าน โดยผู้อ่านจะต้องสรุปได้ว่าเรื่องดังกล่าวนำเสนอประเด็นสำคัญและประเด็นสนับสนุนได้ด้วยตนเอง

กลวิธีที่ 4 การวิเคราะห์ ผู้อ่านควรวิเคราะห์งานเขียนโดยการแยกแยะเนื้อหาออกเป็น ส่วน ๆ เพื่อให้เห็นความสัมพันธ์และความขัดแย้งในเนื้อหาแต่ละส่วนและให้เข้าใจถึงความหมายที่ผู้เขียนต้องการสื่อ ซึ่งสามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ตามประเด็น ดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์หลักฐาน เป็นการวิเคราะห์หลักฐานที่ผู้เขียนนำมาประกอบในงานเขียน สามารถพิสูจน์อะไรบางอย่าง มีข้อเท็จจริงและน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด

2. วิเคราะห์ข้อตกลงเบื้องต้น หรือสมมติฐานที่ผู้เขียนเสนอไว้ว่าจะไม่ได้กล่าวไว้โดยตรง แต่ผู้อ่านสามารถพิจารณาได้จากใจความสำคัญที่ผู้เขียนพยายามจะสื่อถึงและจากรายละเอียดของข้อมูลที่ผู้เขียนได้กล่าวไว้

3. วิเคราะห์แหล่งข้อมูล โดยสามารถวิเคราะห์ได้ 3 ประเด็น ได้แก่

3.1 ความเกี่ยวข้องหรือความขัดแย้งของแหล่งข้อมูลที่นำเสนอว่าสนับสนุนหรือขัดแย้งต่อประเด็นที่ผู้เขียนนำเสนอ

3.2 ความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล พิจารณาได้จากความมีชื่อเสียงของข้อมูลบุคคล ชนิดและรูปแบบของแหล่งข้อมูล เป็นแบบปฐมภูมิหรือทุติยภูมิ ความลำเอียงของข้อมูล จุดยืนและทัศนคติทางการเมืองและวัฒนธรรมที่สะท้อนจากข้อมูลนั้น ๆ

3.3 ช่วงเวลาของแหล่งข้อมูล เป็นข้อมูลที่ทันสมัยหรือล้าสมัย

4. ความลำเอียงของผู้เขียน ผู้เขียนที่มีประสบการณ์ ความคิดเห็น ทัศนคติ ทั้งในด้านวัฒนธรรมหรือการเมืองการปกครอง ผู้เขียนสามารถสะท้อนสิ่งดังกล่าวผ่านงานเขียนของตน น้ำเสียงของงานเขียนสามารถบอกถึงความลำเอียงของผู้เขียนที่ต้องการให้ผู้อ่านเห็นด้วยหรือคล้อยตาม

กลวิธีที่ 5 การประหมื่นและอภิปรายโต้แย้ง ซึ่งผู้อ่านจะทำการประหมื่นเรื่องราวที่อ่านได้ตามประเด็นดังต่อไปนี้

1. ประหมื่นความเข้าใจที่ได้จากการอ่านเพื่อให้ทราบประเด็นทั้งหมดที่ผู้เขียนต้องการสื่อว่าประเด็นใดที่มีความสำคัญหลักและประเด็นใดมีความสำคัญรองลงมา

2. ประหมื่นการจัดลำดับของเนื้อเรื่อง และการจัดวางองค์ประกอบของรูปแบบงานเขียนได้เหมาะสม

3. ประหมื่นความน่าเชื่อถือและการอ้างอิงข้อมูลหลักฐานต่าง ๆ ประกอบงานเขียน

4. ประหมื่นความเป็นไปได้ของการโน้มน้าวจากการเขียนที่ได้จากการอ้างแหล่งข้อมูลหลักฐาน น้ำหนักของความมีเหตุผลว่าสามารถโน้มน้าวผู้อ่านหรือมีความเป็นไปได้เพียงใด

5. ประหมื่นข้อโต้แย้งที่ผู้เขียนเสนอแนวคิด ให้ข้อคิดเห็น แสดงทัศนคติ โดยผู้อ่านเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยอย่างไร ผู้อ่านสามารถเรียนรู้อะไรจากการอ่านเรื่องนี้ โดยผู้อ่านจะต้องสามารถให้เหตุผลประกอบสรุปการโต้แย้ง การเสนอแนวคิดและการให้ข้อคิดเห็นของตน

จากหลักการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณข้างต้นผู้วิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ตั้งจุดประสงค์ก่อนอ่าน โดยการพิจารณาก่อนว่าสารที่อ่านนั้นเป็นสารประเภทใด เช่น ข่าว บทความ หรือการ์ตูน ผู้อ่านจะจะสามารถวิเคราะห์แนวคิดสำคัญได้อย่างถูกต้อง

2. อ่านบทอ่านอย่างละเอียด แล้วขีดเส้นใต้คำหรือประโยคที่เป็นแนวคิดสำคัญหรืออาจตั้งคำถามเพื่อเป็นข้อสังเกตไว้ในระหว่างการอ่าน

3. สรุปเรื่องที่อ่านด้วยสำนวนภาษาของผู้อ่านเอง
4. วิเคราะห์บทอ่านอย่างละเอียด โดยแยกออกเป็นแต่ละประเด็น เช่น ความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล ความอคติหรือความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียนที่แสดงผ่านบทอ่าน
5. การประเมินและอภิปรายบทอ่าน โดยประเมินแนวคิดที่ได้และความน่าเชื่อถือของบทอ่าน ซึ่งอาจทำให้เกิดประโยชน์ต่อผู้อ่านและสังคมได้

ความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสามารถพัฒนาให้เกิดขึ้นได้ ด้วยการเรียนรู้และฝึกฝน ดังที่มีผู้กล่าวถึงลักษณะของความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้หลายท่าน ดังนี้

เฉลิมลาภ ทองอาจ (2552, หน้า 50) กล่าวถึงประเด็นความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ว่า เป็นสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนในทุกสาขาวิชา เพราะเป็นความสามารถพื้นฐานของการดำเนินชีวิตและการประกอบวิชาชีพ ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจึงมีดังต่อไปนี้

1. บอกได้ถึงสารหรือแก่นเรื่องที่ผู้เขียนต้องการเสนอมายังผู้อ่าน
 2. วิเคราะห์การนำเสนอสารหรือแก่นเรื่องว่ามีความถูกต้องหรือสมเหตุสมผล มากน้อยเพียงใด
 3. วิเคราะห์ได้ว่าบทอ่านนั้นถูกต้อง น่าเชื่อถือ หรือไม่ถูกต้องและไม่น่าเชื่อถือ
 4. พิจารณาได้ว่าข้อมูลที่ผู้เขียนนำมาประกอบการสนับสนุนประเด็นความคิดนั้นมีความน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด
 5. ข้อมูลที่นำเสนอในงานเขียน ข้อมูลใดเป็นข้อเท็จจริงและข้อมูลใดเป็นข้อคิดเห็น
- ชลธิชา หอมพุง (2554, หน้า 53) กล่าวถึง ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ซึ่งสรุปได้ ดังนี้

1. ความสามารถในการพิจารณา ประเมิน และรวบรวมว่าประเด็นใดเป็นข้อเท็จจริงและเป็น การแสดงความคิดเห็น
2. ตระหนักถึงจุดมุ่งหมายของผู้เขียน เช่น การทราบถึงอคติ พื้นฐาน ประสบการณ์ความคิดเห็นของผู้เขียน ตลอดจนความเชื่อถือได้ซึ่งจะทำให้เข้าใจจุดมุ่งหมายในการแสดงความคิดเห็นนั้น ๆ ออกมา
3. การวิเคราะห์ได้ว่าข้อมูลใดสรุปไม่ถูกต้องและข้อความใดที่ยังไม่ได้รับการพิสูจน์ว่าเป็นจริง
4. การอนุมานความ กล่าวคือ ความสามารถในการตีความเรื่องที่อ่าน การรู้ว่าผู้แต่งต้องการแสดงความคิดไปในแนวใด โดยการสังเกตจากการใช้คำและน้ำเสียงของเรื่อง

5. การสร้างเกณฑ์ในการตัดสิน โดยสามารถตัดสินได้ว่า จุดมุ่งหมายในการเขียนและความเชื่อของผู้เขียนเป็นอย่างไร สามารถสรุปความจากข้อเท็จจริง จากการตีความ และรู้จักหลีกเลี่ยงที่จะตัดสินเรื่องทีอ่านในกรณีที่มีข้อมูลไม่เพียงพอหรือไม่ตัดสินด้วยอารมณ์

สรุปได้ว่า ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ คือ ความสามารถของผู้อ่านบทอ่านในการสำรวจ ประเมินและรวบรวม ข้อมูลจากเรื่องที่อ่าน สามารถวิเคราะห์แยกแยะประเด็นต่าง ๆ และประเมินค่าหรือตัดสินได้ว่าเรื่องที่อ่านนั้นมีแนวคิดหลักเป็นอย่างไร ประเด็นใดที่เป็นข้อเท็จจริงสามารถเชื่อถือได้ และประเด็นใดเป็นข้อคิดเห็นยังไม่ได้รับการตรวจสอบอย่างถูกต้อง โดยผู้อ่านจะต้องใช้ความคิดขั้นสูงความมีเหตุผลประกอบการตัดสินใจ รวมถึงสามารถสังเคราะห์แนวคิดที่ได้เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ

การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณเป็นความสามารถที่นักเรียนควรได้รับการเรียนรู้ เพราะเป็นการอ่านที่ทำให้นักเรียนมีความสามารถในด้านการคิดวิเคราะห์ ไตร่ตรองเรื่องที่อ่านได้อย่างละเอียดรอบคอบและมีเหตุผล ไม่หลงเชื่อเรื่องใต้ง่าย ๆ ความสำคัญดังกล่าวจึงมีนักวิจัยหลายท่านได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณหลายท่าน ดังนี้

สมจิตร ศุภษร (2551) ได้พัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณของนักเรียนก่อนและหลังการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านมีวิจารณ์ญาณ ดำเนินการทดลองโดยใช้แบบแผนการทดลองแบบ One - Group Pretest - Posttest Design ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.05/80.33 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่ตั้งไว้ และผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณหลังใช้แบบฝึกทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่าก่อนใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เกศรินทร์ หาญดำรงรักษ์ (2557) ได้พัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้ชุดการสอน ซึ่งการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาชุดการสอนอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียนและหลังการเรียนด้วยชุดการสอนและศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดการสอน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียน

จันทร์ประดิษฐารามวิทยาคม จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 40 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของชุดการสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีค่าเท่ากับ 86.06/88.42 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่ตั้งไว้ ผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนโดยใช้ชุดการสอนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีความคิดเห็นต่อการเรียนโดยใช้ชุดการสอนอยู่ในระดับมาก

ผกามาศ เยาวเรศ (2561) ได้พัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปาด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ศึกษาค่าดัชนีประสิทธิผลการเรียนรู้ของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปาเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนกับหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา และศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา ผลการวิจัยพบว่าประสิทธิภาพของการพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้วิธีการสอนแบบซิปปา มีประสิทธิภาพ 89.05/81.54 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้วิธีการสอนแบบซิปปา มีค่าเท่ากับ 0.60 หรือคิดเป็นร้อยละ 60 นักเรียนที่เรียนด้วยการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้วิธีการสอนแบบซิปปามีคะแนนความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณพบว่า การพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณนั้น จำเป็นต้องอาศัยแบบฝึกทักษะและกิจกรรมที่เน้นให้นักเรียนได้ลงมือทำ และพยายามค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง โดยที่ครูมีบทบาทในการคอยเป็นผู้ชี้แนะแนวทาง และวัดและประเมินผลก่อนและเรียนให้เหมาะสม ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณมีความสำคัญต่อการศึกษาหาความรู้รอบตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ดังนั้นนักเรียนต้องอ่านบทอ่านโดยอาศัยการคิด วิเคราะห์และแยกแยะ สารประโยชน์ที่ได้จากบทอ่านที่ได้รับมา เพื่อพัฒนาตนเองและความรู้ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณให้สูงขึ้น

เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐาน

ความเป็นมาของการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐาน

การจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐาน เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ถูกพัฒนาขึ้นและเริ่มใช้จัดการเรียนรู้ในประเทศฟินแลนด์และเผยแพร่ไปยังหลายประเทศทั่วโลก จากการค้นคว้าพบว่ามีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความเป็นมาของการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานไว้ดังนี้

อรพรรณ บุตรกัตัญญ (2561, หน้า 350) ได้กล่าวถึงความเป็นมาของการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานไว้ว่า ในประเทศฟินแลนด์ได้มีการปฏิรูปการศึกษา โดยมีการกำหนดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานฉบับใหม่ และเริ่มใช้ในปี ค.ศ. 2016 เป็นการจัดการเรียนรู้แบบสหวิทยาการ กล่าวคือ การเชื่อมโยงการเรียนรู้กับปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในระดับสังคมหรือระดับโลกเข้าด้วยกัน โดยมุ่งเน้นให้เกิดความสุขในการเรียนรู้ของผู้เรียนผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาการคิด ได้ฝึกการแสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึก ได้รับประสบการณ์จากการเรียนรู้ ตลอดจนเกิดทักษะการมีส่วนร่วมและตระหนักถึงความเป็นส่วนหนึ่งในสังคม เกิดการเรียนรู้ในการทำงานร่วมกันกับผู้อื่น ซึ่งนักเรียนจะเป็นผู้มีบทบาทหลักในการเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ เกิดกระบวนการคิดศึกษาค้นคว้า เพื่อสร้างแรงบันดาลใจในการเรียนรู้และเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

ตะวัน ไชยวรรณและกุลธิดา นุกุลธรรม (2564, หน้า 253) กล่าวว่า ประเทศฟินแลนด์เป็นผู้นำทางด้านการศึกษาที่มีผลคะแนนสูงสุด ตามโครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติที่มีชื่อว่า PISA (Programmed for International Student Assessment) ซึ่งโครงการดังกล่าวได้จัดการทดสอบสมรรถนะของนักเรียนอายุ 15 ปี ในด้านความฉลาดรู้ด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ไปพร้อมกัน โดยจัดขึ้นโดยองค์กรเพื่อความร่วมมือและพัฒนาทางเศรษฐกิจ OECD (Organization for Economic Co – operation and Development) จากการโครงการทดสอบศักยภาพด้านการศึกษาข้างต้น ทำให้เกิดจุดเริ่มต้นของความสนใจในระบบการศึกษาของประเทศฟินแลนด์ว่าได้มีการปฏิรูปการศึกษาอย่างไรจึงสามารถพัฒนานักเรียนให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสม เกิดการพัฒนาความคิดและมีความสุขในการเรียน และฟินแลนด์เป็นประเทศเริ่มแรกของการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานที่ได้ผ่านการพัฒนาและทดลองใช้ในการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อยกระดับการเรียนการสอนในระดับปฐมวัย ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2016 โดยมุ่งเน้นการสร้างองค์ความรู้ของผู้เรียนผ่านกระบวนการคิด การลงมือปฏิบัติ เพื่อพัฒนาทักษะหลักและทักษะทางสังคม โดยนักเรียนมีบทบาทหลักในการเรียนรู้ภายใต้แนวคิดการสร้างองค์ความรู้ในตนเองของผู้เรียน โดยใช้ความรู้และความสามารถมาบูรณาการผ่านกระบวนการคิดให้ผู้เรียนได้เกิด

กระบวนการสืบเสาะและนำไปสู่ความเข้าใจในปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ทำให้ได้องค์ความรู้ที่เกิดขึ้นมีความหมายและยั่งยืน

สรุปได้ว่า ประเทศฟินแลนด์ได้มีการปฏิรูปการศึกษาและกำหนดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อยกระดับการเรียนการสอนในระดับปฐมวัย ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ได้พัฒนานักเรียนให้เกิดกระบวนการคิดพิจารณาปรากฏการณ์ในสังคมแล้วสามารถสังเคราะห์ความรู้ที่ได้นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เมื่อนักเรียนเกิดทักษะดังกล่าวประเทศฟินแลนด์จึงเป็นประเทศที่เป็นผู้นำทางด้านการจัดการศึกษาและมีผลคะแนนสูงสุดในโครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ (PISA)

ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐาน

การจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐาน เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ถูกคิดค้นและพัฒนาขึ้นในประเทศฟินแลนด์ ซึ่งเป็นประเทศที่นักเรียนมีความรู้ความสามารถในการเรียนสูงในระดับโลกในโครงการประเมินผลนักเรียนในระดับนานาชาติ ได้มีนักการศึกษาหลายท่านสนใจการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานและได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

อรพรรณ บุตรกตัญญู (2561, หน้า 352) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานไว้ว่า เป็นการนำปรากฏการณ์ในโลกแห่งความเป็นจริงมาเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการเรียนรู้ และนำไปสู่การสำรวจด้วยมุมมองที่หลากหลายในปรากฏการณ์ที่ศึกษา โดยใช้เทคนิควิธีการและเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อสร้างความรู้และพัฒนาทักษะกระบวนการคิดของผู้เรียนจากการศึกษาวิชาความรู้ภายใต้บริบทที่เชื่อมโยงกันเพื่อให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับชีวิตจริง

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2562, หน้า 4) ได้สรุปความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานไว้ว่า การเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐาน (Phenomenon based learning : PhBL) หมายถึง การเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์ต่าง ๆ เป็นจุดเริ่มต้นในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยอาศัยแนวคิดพื้นฐานที่ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้เองผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เช่น การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน หรือการเรียนรู้แบบสืบเสาะ

วริศรา เมืองจันทร์ (2563, หน้า 15) กล่าวถึงการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานว่าหมายถึง การนำปรากฏการณ์ในโลกแห่งความเป็นจริงมาเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เช่น การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเป็นการเชื่อมโยงความรู้ให้สัมพันธ์กับชีวิตจริง

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานเป็นการนำปรากฏการณ์ในโลกแห่งความเป็นจริง มาเป็นจุดเริ่มต้นในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองผ่านกระบวนการแบบ (Active Learning)

ลักษณะของการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐาน

การจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐาน เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีความคล้ายคลึงกับการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning แต่ก็ยังมีส่วนแตกต่างกัน ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความรู้เกี่ยวกับลักษณะของการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานไว้ ดังนี้

Silander (อ้างถึงใน อรรถพรณ บุตรกตัญญู (2561, หน้า 352) ได้อธิบายลักษณะของการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานไว้ว่ามีลักษณะดังต่อไปนี้

1. ความเป็นองค์รวม การเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานโดยไม่แบ่งเป็นรายวิชาเหมือนการจัดการศึกษาโดยทั่วไป โดยให้ความสำคัญกับการสำรวจผ่านปรากฏการณ์ที่เป็นระบบด้วยความเข้าใจในสถานการณ์ปัจจุบันและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในโลกแห่งความเป็นจริง

2. สภาพจริง ในสถานการณ์ของโลกแห่งความเป็นจริงที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของนักเรียนหรือมีความสำคัญกับชุมชนที่อยู่ ยังจะสามารถสร้างคุณค่าในการจัดเรียนรู้ได้ โดยนักเรียนจะได้รับการส่งเสริมให้เป็นส่วนหนึ่งกับสังคมและสภาพแวดล้อมที่แท้จริงเป็นสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ที่แท้จริงมากกว่าในชั้นเรียนปกติ

3. บริบท การเรียนรู้ปรากฏการณ์จากสิ่งที่ทำทนาย เหมาะสมกับวัย ไม่ชัดเจนและคลุมเครือ นักเรียนจะได้สังเกตในบริบท และเกิดความรู้ต่อยอดที่กว้างขึ้น

4. การเรียนรู้แบบสืบเสาะโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ในการเรียนรู้นั้นผู้เรียนควรคิดตั้งคำถามและร่วมกันศึกษาค้นคว้าในระหว่างกระบวนการเรียนรู้

5. กระบวนการเรียนรู้ เป็นกระบวนการที่มุ่งมั่นในการพัฒนานักเรียนและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้และให้เสนอแนะแนวทางแก่นักเรียนให้กลายเป็นผู้ที่ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้วิธีการเรียนรู้สำหรับชั้นการเรียนรู้ที่ก้าวหน้ามากขึ้น

ตะวัน ไชยวรรณและกุลธิดา นกุลธรรม (2564, หน้า 254) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานมีลักษณะเน้นการสอนแบบบูรณาการ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาเป็นประเด็นองค์รวม ภายใต้กรอบแนวคิดหลักที่ว่า ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองผ่านการศึกษาปรากฏการณ์ตามสภาพจริงด้วยกระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ประกอบด้วยมิติ 5 มิติ คือ

1. ความเป็นองค์รวม การเรียนรู้แบบบูรณาการใช้ความรู้ข้ามศาสตร์กับประเด็นที่สนใจ อย่างเป็นธรรมชาติหรือเรียกได้ว่าการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานมีรูปแบบสหวิทยาการที่

เน้นให้ผู้เรียนเข้าใจสถานการณ์และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามสภาพความเป็นจริง โดยไม่มีการแบ่งเนื้อหาตามรายวิชาเหมือนกับการจัดเรียนรู้ทั่วไป

2. สอดคล้องกับบริบท การเรียนรู้ของนักเรียนต้องสามารถประยุกต์ในการแก้ปัญหาหรือสร้างคุณประโยชน์ที่สัมพันธ์กับชีวิตประจำวันของนักเรียนและชุมชน ทำให้การเรียนรู้มีความหมาย ปรากฏการณ์ที่ใช้สามารถกำหนดล่วงหน้าได้ แต่ต้องมีประเด็นหรือข้อมูลที่ไม่ชัดเจนเพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้สังเกต พิจารณาและวิเคราะห์ข้อมูลผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้

3. การเรียนรู้สภาพจริง การเรียนรู้ต้องใช้สถานการณ์ปัญหาของโลกแห่งความเป็นจริงในการขับเคลื่อนกิจกรรม ส่งเสริมให้นักเรียนได้รับความรู้ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม โดยนักเรียนเป็นผู้สร้างความรู้เองผ่านการลงมือปฏิบัติและมีประสบการณ์อย่างแท้จริง

4. การเรียนรู้แบบสืบเสาะโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน การเรียนรู้จะเริ่มจากผู้เรียนระบุปัญหาตั้งคำถามจากการเผชิญกับสถานการณ์ปัญหาจริงเป็นการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมายนำไปสู่การแก้ปัญหา ฝึกกระบวนการวิเคราะห์ปัญหาและแก้ปัญหาพร้อมกัน ให้ผู้เรียนเกิดความใฝ่รู้ เกิดทักษะกระบวนการคิดและกระบวนการแก้ปัญหา

5. กระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ต้องเกี่ยวข้องกับการเชื่อมโยงสถานการณ์หรือปรากฏการณ์จริง เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางโดยมีผู้สอนกระตุ้น สนับสนุนและอำนวยความสะดวกการเรียนรู้ของนักเรียนให้สามารถแสวงหาคำตอบได้

สรุปได้ว่าลักษณะของการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐาน สามารถสรุปได้ 5 ลักษณะ ดังนี้

1. ความเป็นองค์รวม กล่าวคือ เป็นการเรียนรู้แบบไม่จำกัดวิชาใดวิชาหนึ่งมีความยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม และมุ่งเน้นการเรียนรู้ผ่านสถานการณ์ในโลกแห่งความเป็นจริง

2. บริบท กล่าวคือ การจัดการเรียนรู้ควรสอดคล้องกับวัย สังคมความเป็นอยู่ของนักเรียนเพื่อทำให้การเรียนรู้นั้นมีคุณค่าและนักเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคมหรือชุมชนได้

3. สภาพจริง กล่าวคือ สถานการณ์ที่นำมาจัดการเรียนรู้จำเป็นต้องมีความเป็นจริง ไม่เป็นเรื่องที่ไม่สามารถพิจารณาค้นคว้าหาคำตอบได้ หรือยากเกินไปจนลดแรงจูงใจในการเรียนรู้ของนักเรียน

4. การเรียนรู้แบบสืบเสาะ เป็นกระบวนการเรียนรู้ปรากฏการณ์ผ่านคำถาม เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนอยากค้นคว้าหาคำตอบ

5. กระบวนการเรียนรู้ กล่าวคือ จัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงนักเรียนเป็นสำคัญ และครูผู้สอนมีบทบาทหน้าที่ในการกระตุ้นและให้คำแนะนำกับนักเรียนเท่านั้น

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐาน

การจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานเป็นการจัดการเรียนรู้ที่นำปรากฏการณ์ที่มีความเกี่ยวข้องกับชีวิตจริง และสอดคล้องกับวัยของนักเรียนมาเป็นจุดเริ่มต้นในการเรียนรู้ ซึ่งได้มีนักวิชาการหลายท่านได้เสนอแนะแนวทางขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานไว้ ดังนี้

พงศธร มหาวิจิตร (2562, หน้า 43) ได้เสนอขั้นตอนการนำการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. เลือกปรากฏการณ์ที่น่าสนใจ ปรากฏการณ์ที่เลือกมาควรสอดคล้องกับประสบการณ์และระดับชั้นของผู้เรียน มีความน่าสนใจทั้งต่อตัวครูและนักเรียน แต่เชื่อว่าทุกปรากฏการณ์จะเป็นสิ่งที่ดีเลิศเสมอไป บางครั้งอาจไม่มีปรากฏการณ์ใดเลยที่เหมาะสมจะเลือกมาใช้ในรายวิชาที่ไม่ใช่เรื่องเสียหาย และอย่ามัวหลงใหลไปกับการแสวงหาปรากฏการณ์ที่สมบูรณ์แบบสำหรับบทเรียนแต่ละหัวข้อเพราะถ้าเลือกปรากฏการณ์ที่ไม่ดีพอจะมีข้อจำกัดหลายอย่างตามมา

2. วิเคราะห์คุณค่าของบทเรียนที่มีอยู่ ครูควรพิจารณาว่านักเรียนจะได้เรียนรู้อะไรจากกิจกรรมและจะประยุกต์สิ่งเหล่านั้นไปสู่ปรากฏการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างไร หากบางปรากฏการณ์มีประเด็นที่ไม่สามารถตอบโจทย์ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักของบทเรียนได้ ครูควรหากิจกรรมหรือวิธีการอื่นที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนเนื้อหาสาระที่จำเป็น เช่น ใช้วิดีโอหรือสไลด์ในการนำเสนอ การบรรยาย และมอบหมายเรื่องให้ไปอ่าน

3. วางลำดับกิจกรรม เริ่มต้นด้วยการสังเกตปรากฏการณ์และสนทนาอภิปรายกับนักเรียนเพื่อสำรวจแนวคิดและตั้งคำถาม กระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้เข้าใจความเป็นไปได้ ส่งเสริมให้นักเรียนร่วมสรุปสิ่งที่พวกเขาได้เรียนรู้จากกิจกรรมโดยอาจใช้คำถามว่า นักเรียนได้เรียนรู้อะไรบ้างจากกิจกรรมนี้ นักเรียนมีคำถามอะไรใหม่เกี่ยวกับปรากฏการณ์นี้บ้างหรือมีอะไรที่อยากจะเรียนเพื่อให้เข้าใจในปรากฏการณ์นี้ดียิ่งขึ้นอีกบ้าง

4. วางแผนการตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน โดยให้นักเรียนเขียนคำอธิบายออกแบบสไลด์นำเสนอ โปสเตอร์ นำเสนอปากเปล่าหรือแสดงออกในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งเพื่อสะท้อนว่าพวกเขามีความคิดรวบยอดและสามารถประยุกต์ใช้สิ่งที่ได้เรียนรู้ได้

อรพรรณ บุตรกตัญญู (2561, หน้า 355) กล่าวว่า กระบวนการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเริ่มต้นจากการสังเกต สำรวจและลงมือปฏิบัติผ่านปรากฏการณ์ที่สนใจศึกษาด้วยมุมมองแบบองค์รวมและการเข้าถึงโลกแห่งความจริงเพื่อให้ได้คำตอบหรือการแก้ปัญหาอย่างมีจุดมุ่งหมาย มีรายละเอียด ดังนี้

1. การสังเกตปรากฏการณ์ ที่ศึกษาร่วมกันจากมุมมองแบบองค์รวมหรือสหวิทยาการ เริ่มจากการสังเกตร่วมกันของชุมชนแห่งการเรียนรู้ ในความเป็นองค์รวมของปรากฏการณ์ในโลกแห่งความเป็นจริงที่สนใจศึกษา โดยการสังเกตไม่ได้จำกัดอยู่เพียงมุมมองเดียวแต่เป็นปรากฏการณ์ที่มี

การศึกษาจากมุมมองที่หลากหลายแตกต่างกัน เพื่อนำไปสู่การตั้งคำถามที่เป็นจุดเริ่มต้นของการศึกษาปรากฏการณ์ โดยผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกและดำเนินการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมตามวัยของผู้เรียน

2. การตั้งคำถามหรือการกำหนดปัญหาเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่สนใจศึกษาร่วมกันในการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐาน เป็นการทำความเข้าใจและการศึกษาปรากฏการณ์ของกลุ่มผู้เรียน โดยการตั้งคำถามหรือกำหนดปัญหาที่กระตุ้นความสนใจของนักเรียนเพื่อขับเคลื่อนกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งนักเรียนสามารถค้นหาคำตอบหรือแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่ศึกษา

3. การใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายผ่านการลงมือปฏิบัติเพื่อศึกษาปรากฏการณ์ภายใต้แนวคิดการสร้างองค์ความรู้ในตนเอง การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเป็นการกำหนดการเรียนรู้จากคำถามที่ถาม ประเด็นที่ต้องเรียนรู้ หรือปัญหาที่ต้องการแก้ไขที่เข้าถึงโลกแห่งความเป็นจริง สามารถใช้การสืบเสาะหาความรู้ การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นกระบวนการสำคัญที่ผู้เรียนสามารถสืบค้น ค้นคว้า อภิปราย วิพากษ์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยข้อมูลความรู้และทักษะของผู้เรียนสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้โดยตรง

4. การสะท้อนคิดและการประเมินตามสภาพจริง การเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานสามารถเพิ่มการเรียนรู้ที่แท้จริงอย่างเห็นได้ชัดในบริบทนี้ สภาพจริงมีผลในกระบวนการทางปัญญา กระบวนการคิดหรือกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน ในสถานการณ์การเรียนรู้มีความสัมพันธ์กับกระบวนการในการพัฒนาความรู้ความเข้าใจที่จำเป็นในสถานการณ์จริง จากการใช้ข้อมูลหรือทักษะที่แท้จริงด้วยการสะท้อนคิดในคุณค่าที่อยู่เบื้องหลังของปรากฏการณ์และสิ่งที่ได้เรียนรู้ สภาพจริงคือความต้องการที่สำคัญสำหรับการถ่ายโอนข้อมูลและการประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติ มักมีผู้กล่าวว่า คุณไม่สามารถเรียนรู้ที่จะขับรถโดยการใช้อุปกรณ์และกระดาษเท่านั้น หรือว่า การทดสอบนั้นใช้เพียงวิธีสอนเพื่อตอบคำถามจากการทดสอบ ไม่มีการทดสอบในชีวิตจริงหรือชีวิตการทำงานมีเพียงการสื่อสารที่แท้จริงเท่านั้น ในสถานการณ์ที่ต้องใช้ข้อมูลและต้องส่งข้อความให้คนอื่นเข้าใจอย่างทั่วถึงและเข้าใจได้ การเรียนรู้ที่แท้จริงนั้นมีจุดมุ่งหมาย คือ การนำไปปฏิบัติ ซึ่งกระบวนการในการปฏิบัติงานที่แท้จริงสามารถใช้สถานการณ์ในการเรียนรู้จากวิธีการสอนที่มีโครงสร้างสำคัญเป็นแบบอย่าง จะช่วยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์จากการทำงานในสนามจริงและการปฏิบัติของตนที่เปรียบเสมือนอยู่ในชุมชนของนักปฏิบัติ ซึ่งการเก็บร่องรอยการเรียนรู้โดยการจัดทำแฟ้มสะสมงานในการประเมินตามสภาพจริงและการสะท้อนคิดจะทำให้เกิดหลักฐานที่สำคัญเชิงประจักษ์สู่การประเมินผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรมด้วยวิธีการที่เหมาะสม

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2562) ได้สรุปขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน ไว้ดังนี้

1. เลือกปรากฏการณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐาน ซึ่งต้องมีลักษณะเป็นปรากฏการณ์ที่ใกล้ตัวนักเรียนหรือมีความสำคัญต่อชีวิตของนักเรียน โดยอาจเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นไปแล้ว กำลังเกิดขึ้นหรือกำลังจะเกิดขึ้นก็ได้ ซึ่งปรากฏการณ์นี้ต้องมีความสอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดตามหลักสูตร

2. ใช้กระบวนการ PEE ในการจัดการเรียนรู้ปรากฏการณ์ที่เลือกโดยแต่ละขั้นตอนของกระบวนการ มีรายละเอียดดังนี้

2.1 P (Planning) คือ การวางแผนการจัดการเรียนรู้ โดยมีการวางแผนร่วมกันระหว่างครูผู้สอนในแต่ละวิชา เริ่มต้นจากการคัดเลือกเนื้อหาจากมาตรฐานและตัวชี้วัดที่สามารถจัดการเรียนรู้ร่วมกันได้แล้วร่วมกันออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมต่อธรรมชาติวิชานั้น ตัวอย่างเช่น วิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์ที่รวมการจัดการเรียนรู้เรียนฟิสิกส์นิวเคลียร์โดยยกประวัติศาสตร์ช่วงสงครามโลกครั้งที่สองมาจัดการเรียนรู้ร่วมกับการค้นพบองค์ประกอบของอะตอม จนถึงการนำเอาความรู้ที่ได้ไปใช้พัฒนาระเบิดปรมาณู

2.2 E (Execution) คือ การดำเนินการจัดการเรียนรู้ จะมุ่งเน้นให้นักเรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเองโดยการค้นคว้าอย่างหลากหลาย ออกแบบการประเมินเชิงปฏิบัติในการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง อภิปรายโต้เถียงเชิงวิชาการเพื่อพัฒนาความรู้ของตนเอง โดยครูทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รวมทั้งให้แรงเสริมทางบวกแก่นักเรียนให้เกิดความมุ่งมั่นตั้งใจและกล้าที่แสดงความเป็นตัวตนของตนเอง

2.3 E (Evaluation) คือ การประเมิน เป็นการประเมินระหว่างเรียนสะท้อนให้เห็นพัฒนาการของนักเรียน โดยมีลักษณะการประเมินที่หลากหลาย เช่น การประเมินโดยครู เพื่อน ผู้ปกครองและนักเรียนประเมินตนเอง จุดมุ่งหมายของการประเมินที่ไม่ใช่มุ่งเน้นเกรดหรือผลการเรียน แต่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาตัวเองยิ่งขึ้น โดยที่ทุกคนสามารถพัฒนางานของตนเองในกรอบที่กำหนด ซึ่งการประเมินอาจกำหนดคะแนนให้อยู่ในรายวิชาใดรายวิชาหนึ่งแต่มีการประเมินร่วมกันของครูมากกว่าหนึ่งคนหรือกำหนดให้อยู่ในรายวิชาทั้งสองวิชาก็ได้ตามความเหมาะสม

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องข้างต้นผู้วิจัยได้สังเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานได้ดังนี้

1. ขั้นเลือกปรากฏการณ์ โดยเลือกให้สอดคล้องกับวัย สภาพแวดล้อม ประสบการณ์และระดับชั้นของนักเรียน

2. ขั้นกำหนดปัญหา นำการตั้งคำถามมาใช้ในการกำหนดปัญหาเพื่อเป็นแนวทางให้นักเรียนเพื่อการศึกษาค้นคว้าหาคำตอบจากปรากฏการณ์ที่เลือก

3. ขั้นดำเนินการศึกษาค้นคว้า นักเรียนสำรวจปรากฏการณ์แล้วใช้กระบวนการคิดในการหาคำตอบคำถามที่ตั้งไว้ เพื่อทำให้นักเรียนได้เกิดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

4. **ขั้นสังเคราะห์ความรู้** นักเรียนนำความรู้ที่ได้ค้นคว้าหาคำตอบมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน
5. **ขั้นตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน** ครูผู้สอนประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนผ่านการสังเกตพฤติกรรมระหว่างการทำกิจกรรม การแสดงความคิดเห็นและการเขียนคำอธิบายในใบกิจกรรม

งานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐาน

การจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐาน มีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ซึ่งจะช่วยพัฒนาให้นักเรียนเกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์ถึงประเด็นต่าง ๆ ในปรากฏการณ์นำไปสู่กระบวนการค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเอง เกิดเป็นการเรียนรู้ที่คงทนถาวร จึงทำให้มีผู้วิจัยหลายท่านนำการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานไปใช้พัฒนานักเรียน ดังนี้

วริศรา เมืองจันทร์ (2563) ได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อพัฒนาทักษะการเชื่อมโยงคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่องรูปเลขาคณิต โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ แบบประเมินทักษะและใบกิจกรรม ดำเนินการวิจัยแบบเป็นวงจรต่อเนื่อง 3 วงจร ประกอบไปด้วย ขั้นวางแผน ขั้นปฏิบัติ ขั้นสังเกต ขั้นสะท้อนผล และมีการวิเคราะห์เนื้อหาและตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า ผลการวิจัยพบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต้องเลือกปรากฏการณ์ให้สอดคล้องกับบริบทหรือใกล้เคียงกับนักเรียน ใช้คำถามกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเชื่อมโยงความรู้ มีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนรวมไปถึงการประเมินนักเรียนในรูปแบบที่หลากหลายซึ่งจะช่วยพัฒนาทักษะการเชื่อมโยงคณิตศาสตร์ได้ดีตามลำดับ

หัสวนัส เพ็งสันเทียะ (2563) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการคิดสร้างสรรค์ก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน และศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานที่ส่งผลต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน แบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ แบบวัดการคิดสร้างสรรค์ แบบสัมภาษณ์สภาพการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน และแบบสังเกตสภาพการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานมีคะแนนการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการคิดสร้างสรรค์หลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนและระหว่างเรียน และผลการศึกษาสภาพจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน พบว่า บรรยากาศในชั้นเรียนมีความแปลกใหม่ นักเรียนมีอิสระในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีความสนุกสนาน มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ให้ความร่วมมือและกระตือรือร้นในการเรียนเป็นอย่างดี รวมทั้งมีพฤติกรรมการแสดงออกทางความคิดมากขึ้น

พันทธร จุ้ยสวัสดิ์ (2564) ได้การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เรื่อง จลนศาสตร์เคมี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เรื่อง จลนศาสตร์เคมี จำนวน 5 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบทดสอบวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ แบบทดสอบหลังเรียนและแบบสังเกตการจัดการเรียนรู้ ผลการวิจัยสรุปว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เรื่อง จลนศาสตร์เคมี ส่งผลให้นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนและยังทำให้นักเรียนมีคะแนนทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอีกเช่นกัน

จากการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน พบว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานสามารถนำไปใช้พัฒนาให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความสามารถในการคิดและอ่านอย่างมีวิจารณญาณมากขึ้นได้ โดยการใช้บทอ่านที่มีความใกล้ตัวนักเรียน และใช้คำถามเพื่อกระตุ้นความคิดให้นักเรียนได้อ่านบทอ่านอย่างละเอียดรอบคอบ มีประเด็นในการศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ

เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับแนวคิดหมวกหกใบ

ความเป็นมาและความหมายของแนวคิดหมวกหกใบ

แนวคิดหมวกหกใบ ถูกคิดค้นโดย Edward de bono ซึ่งเป็นอาจารย์ชาวอังกฤษที่มีชื่อเสียงโด่งดังทั่วโลก เขาได้ศึกษาและคิดค้นวิธีคิดเพื่อเป็นแนวทางช่วยให้มนุษย์มีความคิดที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านให้ความเป็นมาและความหมายไว้ดังนี้

อภิญา รักษ์พุดชา (2560, หน้า 43) กล่าวว่า Edward de bono เกิดที่เมืองมอลต้า ในปี ค.ศ. 1933 ประเทศสหรัฐอเมริกา จบการศึกษาขั้นต้นที่มหาวิทยาลัยเซนต์เอ็ดเวิร์ดและได้รับปริญญาด้านเภสัชศาสตร์จากรอยัลยูนิเวอร์ซิตีออฟมอลต้า จากนั้นได้ไปศึกษาต่อยังสำนักไคร์เซอร์ซิมมหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ดและต่อมาได้รับปริญญากิตติมศักดิ์ด้านจิตวิทยาและสรีรศาสตร์ รวมถึงปริญญาเอกด้านเภสัชศาสตร์จากมหาวิทยาลัยเคมบริดจ์และฮาร์วาร์ด หลังจากนั้นยังได้รับการคัดเลือกให้เป็นอาจารย์ประจำที่มหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ด ในเมืองลอนดอน เคมบริดจ์และฮาร์วาร์ด Edward de bono ยังเป็นผู้ก่อตั้งและอำนวยการในหลายสถาบัน ได้แก่ 1) Cognitive Research Trust ในเคมบริดจ์ ซึ่งก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2512 2) Centre for Study of Thinking และ 3) Supranational Independent Thinking Organization อีกทั้งยังให้กำเนิดโครงการที่นับว่าใหญ่ที่สุดในโลกด้านการสอนเกี่ยวกับวิธีคิดในโรงเรียนต่าง ๆ คำแนะนำของ Edward de bono ในเรื่องการคิดและประสิทธิภาพการคิดของมนุษย์นั้น เขาเชื่อว่ายิ่งด้อยกว่าศักยภาพที่มีอยู่จริงมากก็นั้นอาจเป็นเพราะว่าเราไม่เคยแยกเรื่องหรือแง่มุมในการคิดที่แตกต่างออกจากกัน เพื่อพิจารณาไปที่

ละเรื่อง แต่เรานำอารมณ์ความรู้สึกไปผูกอยู่กับทักษะเชิงเหตุผล นำความคิดเห็นส่วนตัวไปรวมอยู่กับ คำวิพากษ์วิจารณ์และตั้งข้อกังขา นั่นจึงเป็นสาเหตุทำให้การคิดของเรายุ่งเหยิงไร้ระเบียบ และไม่สามารถมองหาทางออกได้อย่างฉลาดหลักแหลม Edward de bono ยังเป็นผู้นำระดับโลกทาง สาขาวิชาแนวความคิดและการสอนความคิด เขาผู้คิดค้นแนวความคิดที่เรียกว่าความคิดแนวข้างและ เป็นผู้บัญญัติศัพท์คำนี้ด้วย อีกทั้งยังประพันธ์หนังสืออื่นอีกกว่า 27 เล่มโดยมีผู้นำไปแปลเป็นภาษาอื่น อีกกว่า 20 ภาษาและยังได้รับเชิญให้จัดรายการโทรทัศน์ของ BBC ที่มีชื่อว่า วิชาการคิดของ de bono นอกจากนี้ยังได้รับเชิญให้อภิปรายในการสัมมนาต่าง ๆ มาแล้วทั่วโลกไม่ว่าที่อเมริกา แคนาดา ยุโรป อเมริกาและญี่ปุ่น

De Bono กล่าวเกี่ยวกับแนวคิดรูปแบบหนึ่ง ซึ่งเรียกว่า แนวคิดหมวกหกใบ ที่มีการนำสีมา เป็นชื่อหมวกเพื่อเป็นสัญลักษณ์ในการสื่อความหมายแทนการคิดด้านต่าง ๆ ซึ่งแต่ละสีจะมีความหมายที่แตกต่างกันออกไป ลักษณะการคิดนั้นจะมีความสัมพันธ์กับความหมายของสีนั้นด้วย หมวกที่มีสีต่างกันแทนประเภทของการคิดในแต่ละแบบเมื่อผู้สวมหมวกใบใดก็จะต้องทำหน้าที่คิด แบบนั้น ซึ่งสามารถสรุปความหมายของหมวกแต่ละสีได้ดังต่อไปนี้

1. หมวกสีขาว แสดงถึงความเป็นกลาง การคิดในแบบหมวกสีขาวจึงเป็นความคิดที่เป็นกลาง เป็นข้อมูลจริงอาจเป็นตัวเลขหรือสถิติต่าง ๆ
2. หมวกสีแดง แสดงถึงอารมณ์ความรู้สึก การคิดแบบหมวกสีแดงจึงเป็นการมองที่แสดงออกถึงอารมณ์ความรู้ของผู้คิด แสดงถึงสัญชาตญาณ ลางสังหรณ์ ความประทับใจ ความสนุกสนาน ความอบอุ่นและความพึงพอใจ
3. หมวกสีดำ แสดงถึงความมืดครึ้ม ความหวาดกลัว การคิดแบบหมวกสีดำจึงหมายถึง เหตุผลด้านลบ เหตุผลในการปฏิเสธ เป็นการคิดเชิงวิจารณ์การคิดแบบหมวกสีดำช่วยป้องกันไม่ให้คิด หรือตัดสินใจที่เสี่ยง หมวกสีดำทำให้หาข้อบกพร่องหรือจุดอ่อนได้ รวมทั้งช่วยตรวจสอบหาหลักฐาน หาผลกระทบ หาความเหมาะสมและการสำรวจความเป็นไปได้
4. หมวกสีเหลือง แสดงถึงความสว่างไสวและด้านบวก ดังนั้นการคิดแบบหมวกสีเหลืองจึงหมายถึงเหตุผลทางบวก ความมั่นใจ การหาเหตุผลในการยอมรับ ประโยชน์ ข้อดี ข้อเด่น และเป็นความพยายามในกาค้นหาผลดีที่จะได้รับ
5. หมวกสีเขียว แสดงถึงความเจริญงอกงาม ซึ่งหมายถึงการให้ข้อเสนอแนะและคำแนะนำ เป็นความคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดให้มีทางเลือกอย่างหลากหลาย
6. หมวกสีฟ้า แสดงถึงความเย็นสบาย ความกว้างใหญ่เปรียบเสมือนท้องฟ้า การคิดแบบหมวกสีฟ้าจึงหมายถึงความครอบคลุม การมองภาพรวม การควบคุมและจัดระเบียบ การสรุปหรือตัดสินใจ

สุคนธ์ สิ้นพานนท์และคณะ (2558, หน้า 132 - 134) ได้ให้ความหมายของหมวกแต่ละสีไว้ ดังนี้

1. หมวกสีขาว สีขาวเป็นสีที่แสดงถึงความเป็นกลาง เป็นตัวแทนข้อมูลตัวเลข ข้อเท็จจริงต่าง ๆ มีการบันทึกข้อมูลซึ่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป เมื่อบุคคลสวมหมวกสีขาวหรือสมมติว่าสวมหมวกสีขาวจึงหมายความว่าบุคคลนั้นจะต้องทำใจเป็นกลางให้ข้อมูลที่เป็นความจริง เชื่อถือได้ ไม่นำความคิดของตนเองเข้าไปปะปน

คำถามที่จะให้ได้มาซึ่งความคิดแบบหมวกสีขาว ได้แก่ มีข้อเท็จจริงอะไรหรือมีข้อมูลอะไรบ้างเกี่ยวกับเรื่องนี้ ต้องการข้อมูลอะไร ยังมีข้อมูลอื่นเพิ่มเติมอีกหรือไม่

2. หมวกสีแดง สีแดงเป็นสีที่แสดงถึงความโกรธ ความเกรี้ยวกราด การแสดงออกทางอารมณ์ หมวกสีแดงจึงเป็นการมองทางด้านอารมณ์ ความรู้สึกทั้งทางบวกและทางลบ เมื่อสวมหมวกสีแดงสมาชิกจะมีโอกาสได้ระบายอารมณ์ออกมา เป็นการแสดงความรู้สึกด้วยอารมณ์ที่แท้จริงจะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหา

คำถามที่จะให้ได้มาซึ่งความคิดแบบหมวกสีแดง ได้แก่ รู้สึกอย่างไรกับเรื่องนี้ มีข้อคิดเห็นอย่างไรกับเรื่องนี้ รู้สึกอย่างไรกับเหตุการณ์ครั้งนี้ รู้สึกอย่างไรกับการกระทำเช่นนี้ หรือมีความเห็นอย่างไรกับข้อมูลนี้

3. หมวกสีดำ สีดำเป็นสีที่แสดงถึงความมืดครึ้ม ความเศร้าโศกมึนมนและการปฏิเสธ หมวกสีดำจึงเกี่ยวข้องกับความคิดทางด้านลบ การปฏิเสธและการคัดค้าน เมื่อสวมหมวกสีดำจะแสดงความคิดเห็นจุดด้อย จุดอ่อน ข้อเสีย ข้อผิดพลาด ข้อบกพร่อง ซึ่งจะต่างจากหมวกสีแดงที่สมาชิกผู้สวมหมวกนี้จะมีเหตุผลประกอบด้วย การคิดแบบหมวกสีดำช่วยป้องกันไม่ให้เกิดหรือตัดสินใจที่จะเสี่ยง สามารถมองเห็นปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ล่วงหน้า ช่วยตรวจสอบหาหลักฐาน หาความเป็นเหตุเป็นผล หาผลกระทบ หาความเหมาะสมหรือข้อบกพร่องและการสำรวจความเป็นไปได้

คำถามที่จะใช้กับความคิดแบบหมวกสีดำ ได้แก่ เรื่องนี้มีจุดอ่อนอะไร สิ่งนี้จะคุ้มค่ากับที่จะทำหรือไม่ ความคิดนี้ถูกต้องเหมาะสมหรือไม่อย่างไร การทดลองครั้งนี้มีข้อผิดพลาดส่วนใด คาดว่าจะมีผลกระทบตามมาหรือไม่อย่างไร

4. หมวกสีเหลือง สีเหลืองเป็นสีของพระอาทิตย์ ซึ่งเป็นสีที่แสดงถึงความสว่างสดใส หมวกสีเหลืองจึงเป็นการมองในด้านบวก ในแง่ดี ความเป็นไปได้ ความหวัง ความมั่นใจว่าทำได้ ต้องการให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นเพื่อส่งเสริมข้อมูลที่มีอยู่ในด้านดี ประโยชน์ คุณค่า จุดเด่นและมีความคิดใหม่ ๆ ที่มีคุณค่าต่อส่วนรวมและสังคม เป็นความพยายามในการค้นหาผลดีที่จะได้รับ

คำถามที่จะให้ได้มาซึ่งความคิดแบบหมวกสีเหลือง ได้แก่ เรื่องนี้มีประโยชน์อย่างไร จุดเด่นคืออะไร ทำอย่างไรจึงจะเกิดประโยชน์มากขึ้น การกระทำนี้มีผลดีอย่างไร ข้อดีหรือข้อได้เปรียบจากการกระทำนี้คืออะไร

5. หมวกสีเขียว สีเขียวเป็นสีที่แสดงว่ามีชีวิต ความเจริญงอกงามอุดมสมบูรณ์ ความสดชื่น เป็นธรรมชาติ สมาชิกที่สวมหมวกสีเขียวจะแสดงความคิดอย่างสร้างสรรค์ คิดให้มีทางเลือก หลากหลายและเป็นความคิดที่แสดงถึงความพยายามเพื่อปรับปรุงและพัฒนางาน

ตัวอย่างคำถาม เช่น เราจะพัฒนาอะไร ต้องเปลี่ยนแปลงอะไรบ้างเพื่อให้สิ่งนี้ดีขึ้น จากความคิดนี้จะนำไปสู่อะไร มีวิธีการใดที่จะทำให้งานดีขึ้น มีวิธีแก้ปัญหาเรื่องนี้อย่างไรบ้าง หรือมีทางออกสำหรับเรื่องนี้อย่างไร

6. หมวกสีฟ้า สีฟ้าแสดงถึงการควบคุม เปรียบท้องฟ้าที่ปกคลุมอยู่เหนือทุกสิ่ง รู้สึกสงบเยือกเย็น หมวกสีฟ้าจึงเกี่ยวข้องกับการควบคุมและบริหารกระบวนการคิด เพื่อให้เกิดความชัดเจนในเรื่องของความคิดรวบยอด ข้อสรุป การยุติข้อขัดแย้ง การดำเนินการที่มีขั้นตอนเป็นระบบ สมาชิกที่ใส่หมวกสีฟ้าอาจจะได้รับบทบาทของหัวหน้า ทำหน้าที่ควบคุมบทบาทของสมาชิกให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด

ตัวอย่างคำถาม เรื่องนี้ต้องการคิดแบบไหน ขั้นตอนของเรื่องนี้คืออะไร ขอบเขตของปัญหาคืออะไร หรือเรื่องนี้จะสรุปอย่างไร

เนาวนิตย์ สงคราม (2556, หน้า 77) ได้กล่าวถึงความหมายของหมวกแต่ละสีไว้ดังนี้

1. หมวกสีขาว หมายถึง ความไม่มีอคติ เป็นกลาง จึงเป็นตัวแทนของข้อมูลข้อเท็จจริง
2. หมวกสีแดง หมายถึง ความโกรธ ความเดือดดาล จึงเป็นตัวแทนของความรู้สึก
3. หมวกสีดำ หมายถึง ความมืดมน จึงเป็นตัวแทนของข้อระวังจุดอ่อน ข้อด้อย และข้อเสีย
4. หมวกสีเหลือง หมายถึง ความสว่างสดใส จึงเป็นตัวแทนของการมอง ในด้านบวก ข้อดี หรือข้อได้เปรียบ

5. หมวกสีเขียว หมายถึง ความอุดมสมบูรณ์ จึงเป็นตัวแทนของความคิดใหม่หรือความคิดสร้างสรรค์

6. หมวกสีฟ้า หมายถึง ความเยือกเย็น จึงเป็นตัวแทนของการควบคุม การจัดการกระบวนการคิดหรือการลงมติเพื่อหาข้อสรุป

สรุปจากความหมายของแนวคิดหมวกหกใบ สรุปได้ว่า แนวคิดหมวกหกใบเป็นวิธีการจัดระบบการคิดที่ถูกคิดค้นโดย Edward de bono ซึ่งเป็นบุคคลที่ได้รับการยอมรับให้เป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัยชื่อดังของโลก และมีชื่อเสียงด้านการแนะนำแนวเรื่องการคิดไปทั่วโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวคิดแบบหมวกหกใบ ที่เป็นวิธีการคิดแบบแบ่งแยกความคิดให้ออกไปหลากหลายมุมมอง ผ่านการนำหมวกหกสีมาเป็นตัวแทนของการคิดในลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ 1) หมวกสีขาวเป็นการคิดหาข้อมูลข้อเท็จจริง 2) หมวกสีแดง เป็นแสดงความคิดเห็นที่มีต่อข้อมูลหรือมองหาข้อคิดเห็น 3) หมวกสีดำ เป็นการคิดถึงข้อเสีย จุดด้อย ข้อผิดพลาด 4) หมวกสีเหลือง เป็นการคิดในด้านบวกหรือประโยชน์ที่

ได้รับ 5) หมวกสีเขียว เป็นความคิดในการแก้ปัญหา และ 6) หมวกสีฟ้า แสดงถึง การประเมินและการสรุปการคิด

ประโยชน์ของแนวคิดหมวกหกใบ

แนวคิดแบบหมวกหกใบเป็นการพัฒนาระบบการคิดของมนุษย์ให้รู้จักคิดในหลากหลายด้านตามสีของหมวกแต่ละใบ ได้มีผู้กล่าวถึงประโยชน์ของกระบวนการคิดแบบหมวกหกใบไว้หลายท่าน ดังนี้

ศุภวรรณ เล็กวิไล (2551, หน้า 224) ได้สรุปประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้ด้วยการคิดแบบหมวกหกใบว่ามีประโยชน์ต่อนักเรียนดังนี้

1. ช่วยกระตุ้นผู้เรียนให้ได้ใช้ความคิด
2. ช่วยพัฒนาความคิดใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้น
3. ช่วยให้ผู้เรียนได้ทบทวน เชื่อมโยงสิ่งที่เรียนรู้ให้เข้าใจชัดเจนมากยิ่งขึ้น
4. ปลุกฝังนิสัยการคิดให้เกิดแก่ผู้เรียน
5. ช่วยให้นักเรียนเป็นผู้คิดเป็น

สุคนธ์ สิ้นพานนท์ และคณะ (2552, หน้า 137) กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ ดังนี้

1. ทำให้นักเรียนสามารถแสดงความรู้สึกลอยๆเปิดเผย
2. นักเรียนได้ฝึกการระมัดระวังทางความคิด ไม่ด่วนสรุปสิ่งต่าง ๆ ก่อนจะผ่านขั้นกระบวนการคิดอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจ
3. ทำให้นักเรียนได้ฝึกการคิดในรูปแบบที่หลากหลายรอบด้าน ส่งผลให้เป็นคนที่มีความรอบคอบ
4. นักเรียนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นหลายแง่มุม ไม่มองอะไรหรือคิดอะไรด้านเดียวและรู้จักจัดระเบียบความคิด
5. นักเรียนได้รู้จักฝึกทักษะการคิดอันเป็นพื้นฐานสำคัญในการคิดระดับสูงต่อไป
6. ฝึกให้นักเรียนเป็นคนใจกว้างสามารถยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นได้

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2556, หน้า 358) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการใช้แนวคิดหมวกหกใบไว้ดังต่อไปนี้

1. นักเรียนได้เรียนรู้การแสดงบทบาทที่เหมาะสม เป็นการฝึกแสดงบทบาทที่ชัดเจนในตัวเอง และแสดงบทบาทอื่น ๆ ที่แตกต่างจากตัวเอง เพื่อเป็นการป้องกันการนึกถึงแต่ปมเด่นหรือสิ่งที่ตัวเองเป็นอยู่และฝึกทำความเข้าใจคนอื่นได้

2. การกำหนดและควบคุมความคิดให้มีความชัดเจนโดยฝึกคิดที่ละแบบ ทีละด้านตามลักษณะ สีของหมวกหกใบ ซึ่งการมีลักษณะความคิดที่ต่างต่างนี้นักเรียนจะถูกฝึกให้คิดหลากหลาย

3. นักเรียนได้ฝึกเปลี่ยนความคิดของตนเอง กล่าวคือ เมื่อมีความต้องการที่จะแสดงความคิดใน ลักษณะอื่น ซึ่งควรให้สามารถได้เปลี่ยนบทบาทสวมหมวกหรือคิดในลักษณะอื่นใดในเวลาใดก็ได้ เช่น ถ้าต้องการให้คิดเกี่ยวกับข้อเท็จจริงก็สวมหมวกสีขาว เป็นต้น เพื่อเป็นการฝึกปลดปล่อยจากการติด ยึดมั่นถือมั่นในความคิดเดิม ๆ ของตนเอง

4. กระตุ้นให้เกิดความสมดุลในสมอง การคิดของมนุษย์มีหลายรูปแบบหลากหลาย โดยการ กำหนดให้คิดทีละรูปแบบจะเป็นเงื่อนไขในการสร้างความสมดุลของสารเคมีในสมอง เนื่องจาก สารเคมีดังกล่าวมีผลต่ออารมณ์ และอารมณ์มีผลต่อการคิด การคิดแต่ละแบบส่งเสริมให้เกิดการ กระตุ้นของสมองแต่ละส่วนเพื่อให้หลังสารเคมีออกมาให้มากขึ้น ทั้งสมองซีกซ้ายและซีกขวาซึ่งจะ ส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพในการคิด

5. เกิดความสนุกสนานในการคิด การใช้แนวคิดหมวกหกใบไม่ได้ให้สวมบทบาทการคิด ที่เคร่งเครียด แต่จะเป็นการใช้หลักการเสมือนในการเล่นเกมส์ กล่าวคือ มีการกำหนดให้ดำเนินการตาม ข้อตกลงหรือกติกาของการคิดอย่างเป็นขั้นตอนเป็นระบบ ทำให้เกิดความสุข ความกระตือรือร้นและ กระตุ้นความสนใจในรูปแบบของการคิดแต่ละรูปแบบ ซึ่งสามารถฝึกให้รู้จักคิดที่ชัดเจนและมีทิศทาง จากประโยชน์ของแนวคิดแบบหมวกหกใบ

สรุปได้ว่าแนวคิดหมวกหกใบมีประโยชน์หลายด้าน อาทิ ทำให้นักเรียนเกิดความกล้าแสดง ความคิดเห็นและรู้จักเปิดใจยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น อีกทั้งทำให้พัฒนากระบวนการคิดในสมองของ นักเรียน เพราะการคิดแบบหมวกหกใบจะจัดแบ่งการคิดเป็นมุมมองที่หลากหลาย ทำให้ไม่ก่อให้เกิด ความสับสนในการคิด ช่วยจัดลำดับความคิด เกิดคิดที่รอบคอบและพัฒนาความสามารถการคิดอย่าง มีวิจารณญาณได้ นอกจากนี้ยังช่วยในการควบคุมความคิดให้มีความชัดเจน ช่วยเพิ่มมุมมองความคิด ของตนเองได้หลายลักษณะและที่สำคัญยังช่วยทำให้การจัดการเรียนรู้เกิดความสนุกสนานไม่ เคร่งเครียด

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดหมวกหกใบ

แนวคิดหมวกหกใบ สามารถทำให้นักเรียนได้พัฒนากระบวนการคิดให้มีความคิดที่หลากหลาย รอบด้าน อีกทั้งยังสามารถพัฒนาให้นักเรียนได้เรียนรู้การกล้าแสดงความคิดเห็นได้อย่างเหมาะสม และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ดังนั้นการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิด จำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดแบบหมวกหกใบ ซึ่งได้มีผู้ให้ ความรู้ไว้หลายท่านดังนี้

สินีนาฏ ศิริวงศ์ (2557, หน้า 7) ได้เสนอขั้นตอนการใช้แนวคิดหมวกหกใบ ไว้ดังนี้

1. ใช้หมวกที่ละหนึ่งใบสำหรับคิดแต่ละครั้ง คือ เมื่อเลือกใช้หมวกใบใดใบหนึ่งแล้ว ทุกคนในกลุ่มจะต้องสวมหมวกใบเดียวกันหมด หมายความว่า ในขณะที่ให้ทุกคนคิดไปในทิศทางเดียวกันตามหัวข้อเรื่องที่กำหนด

2. เลือกใช้หมวกที่เหมาะสมกับลักษณะงานโดยสามารถทำได้ 2 วิธี คือ

2.1 ใช้หมวกลักษณะเดียว เป็นการกำหนดให้ใช้วิธีคิดแบบใดแบบหนึ่งในทิศทางเดียวกันทีละครั้ง เช่น ในการประชุมครั้งหนึ่งผู้ดำเนินการประชุมต้องการให้ที่ประชุมคิดแบบหมวกสีเหลืองก็สามารถขอให้ที่ประชุมคิดแบบที่ต้องการในเวลาที่กำหนด และเมื่อดำเนินการประชุมต่อไปดำเนินการประชุมพิจารณาเห็นว่าควรใช้การคิดแบบหนึ่ง เช่น แบบสร้างสรรค์อาจให้ทุกคนคิดแบบหมวกสีเขียวเป็นเวลา 5 นาทีได้ วิธีใช้หมวกลักษณะเดียวนี้นี้เป็นการใช้วิธีคิดแบบทิศทางเดียวกันเป็นครั้งคราวที่ต้องการ

2.2 ใช้หมวกลักษณะเป็นชุด เป็นการให้หมวกหลายใบต่อเนื่องกันเป็นชุดโดยชุดของหมวกที่ใช้ อาจเป็นการกำหนดไว้ล่วงหน้าหรือแบบสลับเปลี่ยน ถ้าเป็นชุดแบบสลับเปลี่ยนเมื่อเลือกหมวกใบแรกและใช้ไปแล้วหมวกใบต่อไปก็ต้องมีการเลือกอีก สำหรับผู้ที่มีประสบการณ์น้อยควรใช้ชุดหมวกแบบกำหนดไว้ล่วงหน้า ทั้งนี้เพื่อป้องกันการโต้เถียงกันว่าจะใช้หมวกสีอะไรในครั้งต่อไป ในการใช้ชุดของหมวกแต่ละครั้งไม่ได้กำหนดไว้แน่นอนว่าต้องใช้เรียงตามลำดับสีของหมวก ลำดับการใช้ความคิดขึ้นอยู่กับสถานการณ์และวิธีคิดของผู้เข้าร่วมประชุม

3. บุคคลแต่ละคนสามารถใช้ความคิดได้กับหมวกทุกสี ดังนั้น ควรมีการทบทวนความหมายของแต่ละสีหมวกบ่อย ๆ

4. การจัดกิจกรรมนี้ควรให้มีบรรยากาศของความสนุกสนานและมีชีวิตชีวา

5. การฝึกให้มองทั้งด้านบวกและด้านลบจะช่วยให้นักเรียนมีทักษะในการประเมิน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550, หน้า 1 - 9) ได้สรุปแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดแบบหมวกหกใบ ไว้ดังนี้

1. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน เป็นการจัดกิจกรรมที่เน้นกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจมีความพร้อมที่จะเรียนรู้ โดยใช้วิธีการและสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายประกอบการใช้คำถามกระตุ้นให้ซักถามหรือแสดงความคิดเห็น โดยอาจให้นักเรียนนำประสบการณ์เดิมมาเชื่อมโยงกับประสบการณ์ใหม่

2. ชี้นำดำเนินการสอน เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อกระตุ้นการคิดด้วยการใช้คำถาม การคิดแบบหมวกหกใบ ลักษณะกิจกรรมมุ่งให้นักเรียนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้มากที่สุด กล่าวคือ ให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและร่วมกันแสดงออกด้วยการตั้งคำถามและตอบคำถามด้วยการใช้คำถามตามสีของหมวก ซึ่งจะใช้หมวกสีใดก่อนหลังก็ได้ไม่จำกัดจำนวนครั้ง

จนกระทั่งได้คำตอบหรือองค์ความรู้ในเรื่องที่เรียนอย่างชัดเจน ในขั้นตอนนี้จึงจำเป็นต้องร่วมกันวิเคราะห์ เพื่อให้ได้ความจริงหรือข้อเท็จจริง ซึ่งลักษณะคำถามที่นำมาใช้มีตัวอย่างดังนี้

2.1 หมวกสีขาว ใช้คำถามที่กระตุ้นให้เสนอข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงจากการอ่าน การสังเกตหรือเหตุการณ์ เป็นต้น

2.2 หมวกสีแดง ใช้คำถามกระตุ้นเพื่ออธิบายความรู้สึกที่มีต่อข้อมูลหรือข้อแสดงความคิดเห็นจากการอ่าน

2.3 หมวกสีเหลือง ใช้คำถามให้การค้นหาข้อดี ประโยชน์หรือจุดเด่นของข้อมูล

2.4 หมวกสีดำ ใช้คำถามให้ระบุสาเหตุของปัญหาความไม่สมบูรณ์ ความผิดพลาดหรือข้อเสียที่พบ

2.5 หมวกสีเขียว ใช้คำถามเสนอวิธีแก้ไขปัญหาเพื่อการเปลี่ยนไปสู่สิ่งที่ดีกว่าหรือการเสนอทางเลือกใหม่

2.6 หมวกสีฟ้า ใช้คำถามเพื่อตัดสินใจหรือสรุปข้อมูล เช่น ข้อคิดและความรู้ที่ได้รับ

3. ชั้นสรุป เป็นการสรุปผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการสรุปความรู้ถึงภาพรวมของเรื่องที่เรียนหรือสรุปสาระสำคัญของบทเรียน โดยนำความรู้ที่ได้ทั้งหมดมานำเสนอแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน สรุปข้อค้นพบหรือสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ใหม่

4. ชั้นประเมินผล ควรใช้วิธีการที่หลากหลายประเมินสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้จากการจัดกิจกรรม ซึ่งได้จากการสรุป การทดสอบ การบันทึกหรือการตรวจผลงาน การประเมินผลอาจเปิดโอกาสให้นักเรียน เพื่อน ผู้ปกครองหรือชุมชนร่วมประเมินผลด้วย

เบญจวรรณ ขุนฤทธิ์ (2561, หน้า 14 – 15) ได้กล่าวว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อให้นักเรียนมีวิจารณ์ญาณในการรับสารมากขึ้น จำเป็นต้องจัดการเรียนรู้โดยให้นักเรียนฝึกคิดและร่วมกันอภิปรายในประเด็นต่าง ๆ ตามสีของหมวกแต่ละใบ ในขณะที่ผู้สอนเตรียมคำถามและใช้คำถามนำความคิดในการจัดกิจกรรม ซึ่งสรุปขั้นตอนการจัดกิจกรรมได้ดังนี้

1. ผู้สอนอธิบายแนวทางการจัดกิจกรรมและการใช้หมวกให้นักเรียนเข้าใจ
2. ใช้กระบวนการกลุ่มในการแบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ 6 - 8 คน
3. มอบหมายให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มสะท้อนคิดและร่วมกันอภิปรายเรื่องราวที่อ่านตามสีของหมวก ดังตัวอย่างต่อไปนี้

3.1 หมวกสีขาว ผู้สอนตั้งประเด็นคำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริงที่ปรากฏในเรื่องราวที่อ่าน เช่น การอ่านข่าว ตัวอย่างคำถาม ได้แก่

“ข้อมูลที่อ่านมีอะไรบ้าง”

“ข้อมูลใดเป็นข้อเท็จจริง”

3.2 หมวกสีแดง ผู้สอนใช้คำถามกระตุ้นให้นักเรียนแสดงความรู้สึกที่มีต่อเนื้อหาที่อ่าน หรือสำรวจข้อคิดเห็นที่พบจากบทอ่าน เพื่อให้นักเรียนแต่ละกลุ่มได้ตรวจสอบความรู้สึกของตนเอง และมองเห็นอารมณ์ความรู้สึกที่อาจส่งผลกระทบต่อกระบวนการคิดของนักเรียน

3.3 หมวกสีดำ เป็นการพิจารณาอย่างมีวิจารณญาณ โดยผู้สอนให้นักเรียนฝึกตั้งคำถาม หรือข้อสงสัยเกี่ยวกับประเด็นปัญหาที่พบจากเรื่องราวที่อ่าน

3.4 หมวกสีเหลือง เป็นการคิดหาเหตุผลมาสนับสนุนประเด็นปัญหา ข้อสงสัยหรือข้อโต้แย้ง ซึ่งในขั้นตอนนี้ครูให้นักเรียนสามารถสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อคิดหาเหตุผลในการสรุปประเด็นต่าง ๆ

3.5 หมวกสีเขียว เป็นความคิดสร้างสรรค์โดยการเชื่อมโยงตนเองกับสถานการณ์จากเรื่องราวที่อ่าน เป็นการคิดเพื่อแสวงหาการปรับใช้กับตนเองอย่างเหมาะสม ซึ่งครูควรตั้งคำถามที่กระตุ้นให้เกิดการคิดกว้างหรือสร้างความคิดใหม่หรือทางเลือกที่หลากหลาย การให้ข้อเสนอและคำแนะนำต่าง ๆ เช่น ถ้าเกิดเหตุการณ์ดังกล่าวกับผู้เรียน ผู้เรียนจะแก้ปัญหาด้วยวิธีการใดสารจากเรื่องราวที่อ่านสามารถนำไปใช้ในงานพัฒนาในด้านใดได้บ้าง เป็นต้น

3.6 หมวกสีฟ้า คือ การควบคุม ซึ่งตัวแทนของกลุ่มมีบทบาทหน้าที่อำนวยความสะดวกให้ เป็นไปตามกระบวนการที่กำหนดและตามสีของหมวกแต่ละใบ โดยเป็นผู้ตั้งคำถามกระตุ้นให้เกิดกระบวนการคิดอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบรวมทั้งการประมวลผลจากการอภิปรายร่วมกัน เช่น การสรุปความรู้หรือแง่คิดสำคัญที่ได้จากการอภิปรายร่วมกันคืออะไร มีข้อนำเสนอประเด็นใดที่ควรพิจารณาเพิ่มเติม เป็นต้น

4. สรุปผลการเรียนรู้ด้วยการแลกเปลี่ยนร่วมกันในชั้นเรียน เพื่อร่วมกันสรุปความรู้ ข้อค้นพบใหม่หรือการสังเคราะห์องค์ความรู้

5. นักเรียนสรุปองค์ความรู้จากการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เป็นรายบุคคล ซึ่งในขั้นตอนนี้ ผู้สอนอาจกำหนดให้นักเรียนสรุปองค์ความรู้โดยใช้แผนผังแนวคิดซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเพิ่มมากขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวกับแนวคิดหมวกหกใบ

แนวคิดหมวกหกใบเป็นแนวคิดที่ได้รับการยอมรับและเผยแพร่ไปทั่วโลก เพราะมีความเหมาะสม สะดวกและง่ายต่อการนำไปใช้พัฒนาบุคคลได้ทุกเพศทุกวัย โดยเฉพาะนักเรียนที่อยู่ในวัยเรียนเพราะหากความคิดได้ถูกพัฒนาเป็นพื้นฐานอย่างดีแล้วก็จะส่งผลต่อความสามารถในการเรียนรู้เรื่องต่าง ๆ ได้อย่างดีเช่นกัน สาเหตุดังกล่าวจึงมีผู้วิจัยนำแนวคิดหมวกหกใบไปจัดกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนหลายท่าน ซึ่งสรุปได้ดังต่อไปนี้

ยุพาวดี มหาหิงค์ (2557) ได้พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับหมวกความคิดหกใบ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยมีจุดมุ่งหมายในการวิจัย คือ เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพกิจกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับหมวกความคิดหกใบ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนตามเกณฑ์ 75/75 และเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับหมวกความคิด หกใบ ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับหมวกความคิดหกใบมีประสิทธิภาพเท่ากับ 77.84/78.89 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ อีกทั้งความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับหมวกความคิดหกใบยังสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทิวาร์ ศรนรินทร์ (2558) ได้เปรียบเทียบการคิดอย่างมีวิจารณญาณและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคหมวกหกใบกับผังกราฟิก มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบการคิดวิจารณ์และผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคหมวกหกใบ เพื่อเปรียบเทียบการคิดวิจารณ์และผลสัมฤทธิ์ ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคผังกราฟิก และเพื่อเปรียบเทียบการคิดวิจารณ์และผลสัมฤทธิ์ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคหมวกหกใบกับผังกราฟิก ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคหมวกหกใบ มีการคิดวิจารณ์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ส่วนนักเรียน กลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคผังกราฟิกก็มีการคิดวิจารณ์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 เช่นกัน โดยรวมนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคหมวกหกใบและกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคผังกราฟิกมีการคิดวิจารณ์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน

อภิญา รักพุดชา (2560, หน้า 68 - 70) ได้ศึกษาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้แบบหมวกหกใบร่วมกับแผนผังความคิด การศึกษารัชนีมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนที่

เรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบหมวกหกใบร่วมกับแผนผังความคิด เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนก่อนและหลังเรียน และเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนหลังเรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบหมวกหกใบร่วมกับแผนผังความคิดกับเกณฑ์ร้อยละ 70 ผลการศึกษาพบว่า ก่อนเรียนนักเรียนคะแนนเฉลี่ย 8.67 หลังเรียนนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 22.03 พบว่ามีคะแนนความก้าวหน้าเฉลี่ย 13.36 ส่วนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบหมวกหกใบร่วมกับแผนผังความคิดพบว่าหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยการจัดการเรียนรู้แบบหมวกหกใบร่วมกับแผนผังความคิดพบว่าหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับแนวคิดหมวกหกใบ ผู้วิจัยพบว่า แนวคิดหมวกหกใบสามารถพัฒนาการคิดของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้รู้จักการคิดวิเคราะห์ พิจารณาเรื่องที่อ่านอย่างรอบคอบ เกิดความคิดที่หลากหลายรอบด้าน จึงทำให้ผู้วิจัยนำหมวกความคิดหกใบไปใช้พัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและผลปรากฏว่าสามารถพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาได้เป็นอย่างดี

เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจ

ความหมายของความพึงพอใจ

จากการศึกษาความหมายของความพึงพอใจ จากเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ ได้มีผู้วิจัยให้รายละเอียดไว้ดังนี้

วรางคณา เวชกุล (2559, หน้า 60) ได้กล่าวถึงความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกเชิงบวก ที่ได้รับการตอบสนองความต้องการในระดับพื้นฐาน และเป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการ ความรู้สึกและแรงจูงใจของแต่ละบุคคล

ณัฐดนัย คุณกมฺท (2560, หน้า 78) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ทศนคติหรือความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และก็จะเกิดขึ้นเมื่อเรื่องนั้นสามารถตอบสนองความต้องการของบุคคลนั้น และเรื่องที่ทำให้เกิดความพอใจจะทำให้บุคคลนั้นเกิดความสบายใจ มีความสุข ซึ่งสามารถส่งผลดีต่อการทำงานและการเรียนรู้

พร้อมเพ็ญ จันทน์นวล (2560, หน้า 36) ได้กล่าวถึงความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง อารมณ์ความรู้สึกด้านบวกที่เกิดขึ้นจากความรู้สึกที่อยู่ภายในของบุคคล และจะแสดงออกออกมผ่านการกระทำ

สรุปความหมายของความพึงพอใจได้ว่า ความรู้สึกเชิงบวกของบุคคล ที่มีแต่เรื่องราวใด เรื่องราวหนึ่งที่สามารถตอบสนองความต้องการ สร้างความรู้สึกพอใจและมีความสุขให้กับบุคคลนั้นได้ ทั้งในด้านการทำงานและการเรียน

เครื่องมือศึกษาความพึงพอใจ

ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกเชิงบวกของบุคคลที่มีต่อเรื่องราวใดเรื่องราวหนึ่ง โดยเฉพาะกับ นักเรียนจำเป็นต้องศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อวิเคราะห์ว่าการจัดการเรียนรู้นั้น เป็นไปตามความต้องการและสามารถสร้างความรู้สึกเชิงบวกให้นักเรียนมากน้อยเพียงใด ซึ่งวิธีศึกษา ความพึงพอใจได้มีผู้ให้ความรู้ไว้ดังนี้

พัฒนา พรหมณีและคณะ (2563, หน้า 63) กล่าวถึงวิธีประเมินความพึงพอใจ การประเมิน ความพึงพอใจสามารถประเมินได้หลายวิธี เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์และการใช้แบบสอบถาม ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. การสังเกต เป็นวิธีการตรวจสอบบุคคลโดยการสังเกตพฤติกรรมและจดบันทึกความพึงพอใจที่แสดงออกมาในประเด็นที่ต้องการประเมินอย่างมีแบบแผน โดยผู้สังเกตจะไม่มีส่วนร่วมกับผู้ถูกสังเกต ต่อจากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสรุป ตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน

2. การสัมภาษณ์ ผู้ที่ประเมินต้องออกไปพูดคุยกับบุคคลนั้น ๆ โดยมีการเตรียมไว้คำถามแบบ คร่าว ๆ ไว้ล่วงหน้า วิธีการตอบเป็นการตอบแบบปากเปล่า และเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงมากที่สุด ควรลงพื้นที่เพื่อทำความคุ้นเคยก่อนจะช่วยให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงมากที่สุด

3. การใช้แบบสอบถามประมาณค่า เป็นการประเมินโดยใช้เครื่องมือที่เป็นการสร้างประโยค ข้อความต่าง ๆ ทั้งที่เป็นข้อความทางบวกและข้อความทางลบอันเกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ต้องการ ประเมิน โดยให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับข้อความแต่ละข้อนั้น โดยใช้ มาตรฐานประเมินแบบมาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert Scale) เนื่องจากเป็นวิธีที่ง่ายและสะดวก สามารถเก็บข้อมูลได้รวดเร็ว

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2552) กล่าวว่า การประเมินข้อมูลจากสอบถาม หรือแบบมาตราส่วน ประมาณค่า โดยทั่วไปมี 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุดในการวิเคราะห์ ข้อมูลจะกำหนดเป็นคะแนนโดยใช้หลัก ดังนี้

5 หมายถึง มากที่สุด	ระดับคะแนน 4.50 - 5.00
4 หมายถึง มาก	ระดับคะแนน 3.50 - 4.49
3 หมายถึง ปานกลาง	ระดับคะแนน 2.50- 3.49
2 หมายถึง น้อย	ระดับคะแนน 1.50 - 2.49
1 หมายถึง น้อยที่สุด	ระดับคะแนน 1.00 - 1.49

จากรายละเอียดของเครื่องมือวัดความพึงพอใจข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การวัดความพึงพอใจที่มีความเหมาะสมกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง คือการวัดความพึงพอใจโดยใช้แบบสอบถามประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert Scale) เนื่องจากเป็นวิธีที่ได้รับความนิยม สะดวก รวดเร็วและวัดความพึงพอใจของนักเรียนได้ตรงตามจุดประสงค์

งานวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจ

การวัดความพึงพอใจกับกลุ่มตัวอย่าง จะสามารถทำให้ผู้วิจัยได้ทราบถึงความคิดเห็นทั้งทางบวกและทางลบของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีนักวิจัยได้ศึกษาวัดความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างไว้หลายท่าน ดังนี้

วิริยา รัมภะ (2551, 76 - 73) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบและวิธีสอนแบบปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อวิธีสอนโดยใช้เทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ ซึ่งผลการสอบถามความคิดเห็น ได้พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นที่ดีต่อวิธีสอนโดยใช้เทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ เนื่องจาก นักเรียนได้ฝึกคิดหลากหลาย มีความคิดอย่างเป็นระบบ ทำให้สามารถจับใจความ ฝึกการคิดวิเคราะห์ แสดงความคิดเห็นและประเมินค่าเรื่องที่อ่านได้

หัตสนัส เพ็งสันเทียะ (2563, 83 - 95) ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานที่มีต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการคิด สร้างสรรค์ก่อนเรียนระหว่างเรียน และหลังเรียนของนักเรียน และศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานที่ส่งผลต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการคิดสร้างสรรค์ โดยใช้แบบสัมภาษณ์และแบบสังเกตสภาพการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน ผลการแสดงความเห็นของนักเรียนพบว่า สภาพจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน ทำให้บรรยากาศในชั้นเรียนมีความแปลกใหม่ นักเรียนมีอิสระในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีความ สนุกสนาน มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ให้ความร่วมมือและกระตือรือร้นในการเรียนเป็นอย่างดีรวมทั้งมีพฤติกรรมการแสดงออกทางความคิดมากขึ้น

จากงานวิจัยข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การวัดความพึงพอใจกับกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยจะสามารถทำให้ผู้วิจัยทราบถึงความรู้สึกและความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำไปใช้ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนด้านต่าง ๆ ให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวกหกใบ โดยมีวิธีการดำเนินงานวิจัยดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
3. ระยะเวลาในการวิจัย
4. เนื้อหาในการวิจัย
5. เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
6. การเก็บรวบรวมข้อมูล
7. การวิเคราะห์ข้อมูล
8. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร จำนวนนักเรียนทั้งหมด 79 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ได้แก่ โรงเรียนวัดเขารวก อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียนจำนวน 19 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวกหกใบ

ตัวแปรตาม ได้แก่ 1. ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

2. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยคือ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 ใช้ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งหมด 14 คาบ แบ่งออกเป็น การทดสอบวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนการจัดการเรียนรู้ 1 คาบ จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวกหกใบตามแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องละ 2 คาบ รวมทั้งหมด 12 คาบ และการทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้ 1 คาบ

เนื้อหาในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเนื้อหาปรากฏการณ์ที่มีแหล่งที่มาจากข่าวและบทความ ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์แล้วว่ามีความเหมาะสมกับวัยและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งในการเลือกเนื้อหาของข่าวและเนื้อหาของบทความนั้น ได้มาซึ่งเนื้อหาในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 6 ประเภท แบ่งเป็นข่าวจำนวน 3 ประเภทและบทความจำนวน 3 ประเภท ดังนี้

1) ข่าวบันเทิง โดยข่าวบันเทิงเป็นการรายงานเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในวงการบันเทิง เช่น เรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตของนักร้องและนักแสดงที่มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักในวงกว้าง ซึ่งการแสดงออกของคนที่ชื่อเสียงนั้นมักมีผู้คนปฏิบัติตาม เนื่องจากคิดว่าเป็นความทันสมัยและเชื่อถือได้ ดังนั้น การอ่านข่าวบันเทิงนักเรียนจะต้องมีวิจารณญาณในการอ่านเพื่อเป็นการป้องกันการถูกโน้มน้าวใจให้กระทำตามในสิ่งที่ไม่เหมาะสมหรือหลงเชื่อในคำชักชวน

2) ข่าวอุบัติเหตุหรือข่าวอาชญากรรม เป็นข่าวที่เกี่ยวกับการทำร้ายร่างกายและการกระทำที่ผิดกฎหมาย ซึ่งมักจะสะท้อนให้เห็นสภาพของสังคมในแต่ละยุคสมัย ซึ่งมีผลต่อนักเรียนในการได้เรียนรู้วิธีการป้องกันอาชญากรรมที่อาจเกิดขึ้นกับตัวเองหรือคนรอบข้าง แต่ในบางครั้งก็เป็นผลเสียในแง่ของการชี้ช่องทางให้เกิดการลอกเลียนแบบในการประกอบอาชญากรรมขึ้นมาได้

3) ข่าวสังคม เป็นการรายงานข่าวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของบุคคล สถานการณ์หรือปรากฏการณ์ใหม่ ๆ ที่กลายเป็นกระแสในสังคม มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้อ่านได้ทราบในเรื่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ทำให้ผู้อ่านได้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง แต่ในขณะเดียวกันถ้าหากนักเรียนอ่านข่าวสังคมที่มีการรายงานอย่างรวดเร็ว ทันเหตุการณ์ ขาดการไตร่ตรองก่อนนำเสนอและเกิดการหลงเชื่อโดยไม่ได้คิดให้รอบคอบก่อนก็อาจเกิดผลเสียตามมา

4) บทความทั่วไป เป็นบทความที่ให้ความรู้และความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่าน โดยเน้นความเพลิดเพลินเป็นสำคัญ ใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายและเร้าใจ งามใจผู้อ่าน ซึ่งบางครั้งอาจมีการใช้ภาษาพูดปะปน ฉะนั้นนักเรียนจะต้องรู้จักการแยกแยะข้อมูลที่ได้เพื่อทำให้การอ่านนั้นเกิดประโยชน์สูงสุด

5) บทความวิจารณ์ เป็นการถ่ายทอดความคิดเห็นของผู้เขียนที่อาจชี้ให้เห็นทั้ง จุดเด่นและ จุดด้อยตลอดจนความรู้สึกที่มีต่อเรื่องต่าง ๆ เช่น ผลงานด้านศิลปกรรม งานวรรณกรรม ข่าวสาร บ้านเมือง เหตุการณ์ในสังคม เรื่องราวของบุคคล เป็นต้น ซึ่งการอ่านสารประเภทนี้จะทำให้นักเรียน ได้เรียนรู้เกี่ยวกับด้านดีและด้านไม่ดีของปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม และทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ ความคิดเห็นเห็นของผู้เขียน ตลอดจนเกิดทักษะการประเมินว่าส่วนใดเป็นข้อเท็จจริงหรือข้อคิดเห็นที่ ผู้เขียนได้นำเสนอ

6) บทความสารคดี เป็นบทความที่มีเนื้อหาเล่าเรื่องหรือบรรยายความรู้ อันเป็น ประสบการณ์ของผู้เขียน รวมทั้งข้อมูลที่เกิดจากการที่ผู้เขียนได้ค้นพบประสบการณ์ด้วยตนเอง เช่น บทความการท่องเที่ยว ซึ่งบทความสารคดีประเภทนี้มักมีเนื้อหาที่ค่อนข้างยาวและให้ข้อมูลที่ ละเอียดอย่างมาก ดังนั้น การอ่านบทความสารคดีนี้นักเรียนจะต้องมีทักษะการวิเคราะห์ถึงประเด็น สำคัญและประเมินคุณค่าที่ได้จากบทอ่าน

เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวกหกใบ จำนวน 6 แผน ได้แก่

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การอ่านข่าวบันเทิงอย่างมีวิจารณญาณ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การอ่านข่าวสังคมอย่างมีวิจารณญาณ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การอ่านข่าวอุบัติเหตุหรือข่าวอาชญากรอย่างมีวิจารณญาณ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง การอ่านบทความทั่วไปอย่างมีวิจารณญาณ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง การอ่านบทความวิจารณ์อย่างมีวิจารณญาณ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง การอ่านบทความสารคดีอย่างมีวิจารณญาณ

2. แบบวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบ ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวกหกใบ ซึ่งเป็นแบบปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวกหกใบ

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีขั้นตอนดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้ มีรายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะของแผน การสร้างและการตรวจสอบ คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1.1 ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ รายวิชาภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1.2 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

1.2.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วยสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและหลักสูตรแกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

1.2.2 ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดเขารวก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

1.2.3 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐาน

1.2.4 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับแนวคิดหมวกหกใบ

1.2.5 สังเคราะห์การจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับหมวกหกใบ และดำเนินการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 แผน ซึ่งในแต่ละแผน ประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ชั้น ดังนี้

1. ชั้นเลือกปรากฏการณ์ ครูชี้แจงถึงความสำคัญของเนื้อหาที่นำมาให้นักเรียนอ่าน

2. ชั้นกำหนดประเด็นการศึกษาค้นคว้า ครูตั้งคำถามโดยใช้แนวคิดหมวกหกใบ เพื่อเป็นประเด็นในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยมีแนวคำถาม ดังนี้

2.1 หมวกสีแดง ตั้งคำถามเกี่ยวกับข้อคิดเห็นที่พบในบทอ่าน

2.2 หมวกสีขาว ตั้งคำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริงที่พบในบทอ่าน

2.3 หมวกสีดำ ตั้งคำถามเกี่ยวกับปัญหาข้อเสียที่พบในบทอ่าน

2.4 หมวกสีเขียว ตั้งคำถามเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหา

2.5 หมวกสีเหลือง ตั้งคำถามเกี่ยวกับการนำประโยชน์หรือข้อคิดที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

2.6 หมวกสีน้ำเงิน ตั้งคำถามเกี่ยวกับการสรุปเรื่องราวที่ได้จากการอ่าน

3. ชั้นดำเนินการศึกษาค้นคว้า นักเรียนอ่านบทอ่านอย่างละเอียดแล้วตอบคำถามตามแนวคิดหมวกหกใบ

4. ชั้นสังเคราะห์ความรู้ นักเรียนนำความรู้ที่ได้ค้นคว้าหาคำตอบมานำเสนอแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน โคนส่มนักเรียนออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน

5. ชั้นตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน โดยครูประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน ผ่านการตรวจใบกิจกรรม

1.2.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณา ตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบต่าง ๆ ในแผนการจัดการเรียนรู้

1.2.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

1.2.8 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนภาษาไทย จำนวน 2 ท่านและผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลจำนวน 1 ท่าน (รายละเอียดดังภาคผนวก ก, หน้า 70) เพื่อตรวจสอบคุณภาพและความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ ในด้านสาระสำคัญ จุดประสงค์ เนื้อหา การจัดกิจกรรม สื่อการเรียนการสอน และการวัดการประเมินผล โดยใช้แบบประเมินตามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ชนิด 5 ระดับตามวิธีของลิเคอร์ท ดังนี้

5 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

4 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก

3 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

2 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

1 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

และใช้เกณฑ์ประเมิน ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

จากนั้นนำการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.87 (รายละเอียดดังภาคผนวก ค, หน้า 79)

1.2.9 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

1.2.10 จัดพิมพ์แผนการจัดการเรียนรู้ฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

ภาพที่ 2 แสดงการขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

2. แบบวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวกหกใบ มีรายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะขั้นตอนการสร้างและการตรวจสอบหาคุณภาพ ดังนี้

2.1 ลักษณะของแบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

2.2 ขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพ มีขั้นตอนดังนี้

2.2.1 ศึกษาวิธีสร้างแบบวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

2.2.2 วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และจุดประสงค์

2.2.3 สร้างแบบวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ โดยออกข้อสอบให้ครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์ตามตัวชี้วัดตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 4 วิเคราะห์แบบวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เนื้อหา	วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม						รวม
	จำ	ใจ	ใช้	วิ	สัง	ประ	
1.เนื้อหาเกี่ยวกับข่าวบันเทิง				3	2	2	7
2.เนื้อหาเกี่ยวกับข่าวสังคม				3	2	2	7
3.เนื้อหาเกี่ยวกับข่าวอุบัติเหตุ/ อาชญากรรม				3	2	2	7
4.เนื้อหาเกี่ยวกับบทความทั่วไป				2	2	2	6
5.เนื้อหาเกี่ยวกับบทความวิจารณ์				3	2	2	7
6.เนื้อหาเกี่ยวกับบทความสารคดี				2	2	2	6
รวม				16	12	12	40

2.2.4 นำแบบวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความเหมาะสมของคำถาม ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ ความสอดคล้องของจุดประสงค์การเรียนรู้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

2.2.5 นำแบบวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนภาษาไทย จำนวน 2 ท่านและผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลจำนวน 1 ท่าน (รายละเอียดดัง ภาคผนวก ก, หน้า 70) เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของคำถามและความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ระหว่างแบบวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณกับจุดประสงค์การเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญให้คะแนนตามเกณฑ์ ดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้

-1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงจุดประสงค์การเรียนรู้

2.2.6 นำแบบวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่ได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่มากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ที่ 0.66 – 1.00 (รายละเอียดดังภาคผนวก ง, หน้า 177)

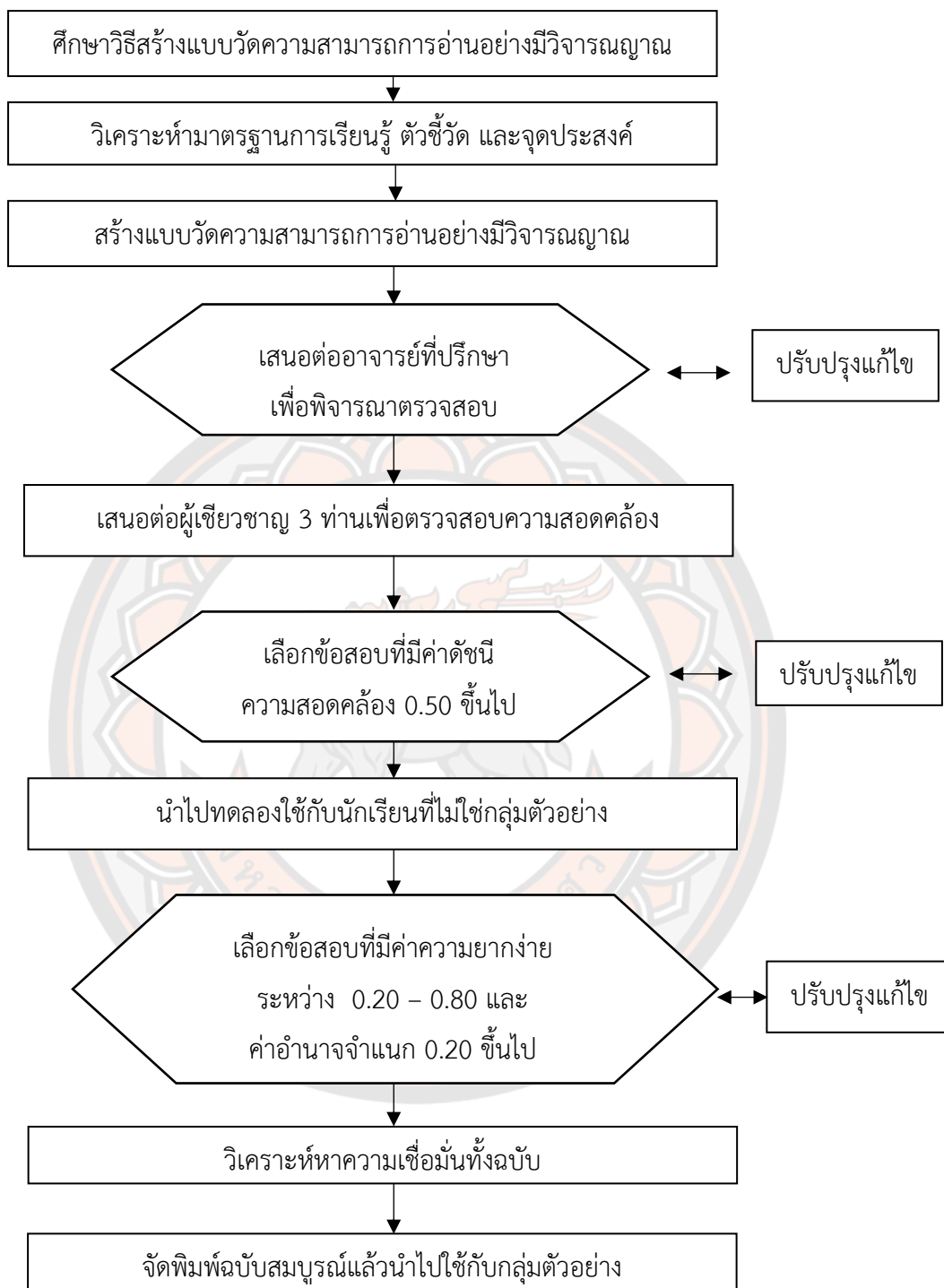
2.2.7 นำแบบวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เคยเรียนมาตรฐานและตัวชี้วัดนี้มาแล้ว

2.2.8 นำแบบวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่ผ่านการทดลองใช้มาตรวจให้คะแนน โดยตอบถูกให้ 1 คะแนนและตอบผิดให้ 0 คะแนนแล้ววิเคราะห์คุณภาพแบบวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณรายข้อเพื่อหาค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (r)

2.2.9 คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่าย (P) ระหว่าง 0.20 - 0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) 0.20 ขึ้นไป จำนวน 30 ข้อ ซึ่งข้อสอบที่เลือกมีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.68 – 0.80 และค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.44 – 0.74 (รายละเอียดดังภาคผนวก ง หน้า 119)

2.2.10 นำแบบวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่ผ่านการคัดเลือกข้อสอบแล้วไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยใช้สูตร KR_{20} (Kuder Richardson - 20) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.96 (รายละเอียดดังภาคผนวก ง หน้า 120)

2.2.11 จัดพิมพ์แบบวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณฉบับสมบูรณ์ แล้วนำแบบวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

ภาพที่ 3 แสดงขั้นตอนการสร้างและการตรวจสอบหาคุณภาพแบบวัด

3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวกหกใบ มีรายละเอียดขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ

3.2 วิเคราะห์เนื้อหาองค์ประกอบของแบบสอบถามความพึงพอใจ โดยให้มีเนื้อหาครอบคลุมองค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศการเรียนรู้และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้

ตารางที่ 5 แสดงการวิเคราะห์เนื้อหาองค์ประกอบของแบบสอบถามความพึงพอใจ

ข้อ	รายการพิจารณา	ข้อ	เกณฑ์การให้คะแนน					รวม (คะแนน)
			5	4	3	2	1	
1	ด้านการจัดการเรียนรู้	4						20
2	ด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้	3						15
3	ด้านประโยชน์ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้	3						15
	รวม	10						50

3.3 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจโดยมีเนื้อหาครอบคลุมองค์ประกอบทั้ง 3 ด้านรวม 10 ข้อ และมีลักษณะการตอบแบบมาตราส่วนประมาณค่า แบ่งเป็น 5 ระดับ (ไชยยศ เรืองสุวรรณ, 2552) ดังนี้

พึงพอใจมากที่สุด ให้ระดับคะแนน 5

พึงพอใจมาก ให้ระดับคะแนน 4

พึงพอใจปานกลาง ให้ระดับคะแนน 3

พึงพอใจน้อย ให้ระดับคะแนน 2

พึงพอใจน้อยที่สุด ให้ระดับคะแนน 1

เกณฑ์การให้ความหมายของค่าเฉลี่ย

คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง พึงพอใจมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง พึงพอใจปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง พึงพอใจน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด

3.4 เสนอแบบสอบถามความพึงพอใจต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม จากนั้นปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามความพึงพอใจตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

3.5 เสนอแบบสอบถามความพึงพอใจต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนภาษาไทยจำนวน 2 ท่าน และด้านการวัดและประเมินผลจำนวน 1 ท่าน (รายละเอียดดังภาคผนวก ก หน้า 70) เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำผลการตรวจของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ผลโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ซึ่งมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

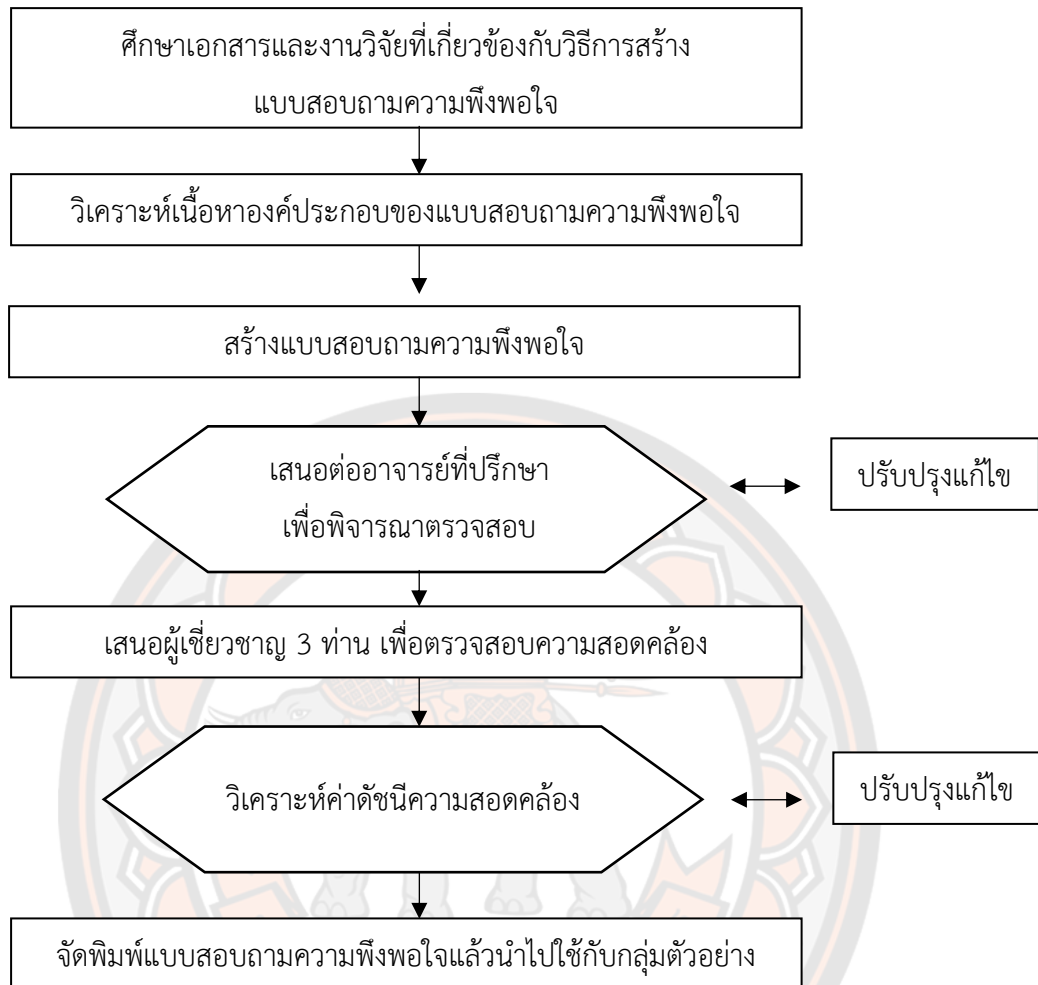
+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามข้อนั้นมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามข้อนั้นมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามข้อนั้นไม่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ผลการพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน พบว่า ข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ มีค่าความสอดคล้องอยู่ที่ 1.00 (รายละเอียดในภาคผนวก ข หน้า 128)

3.6 จัดพิมพ์แบบสอบถามความพึงพอใจ แล้วนำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ได้ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

ภาพที่ 4 แสดงขั้นตอนการสร้างและการตรวจสอบหาคุณภาพแบบสอบถามความพึงพอใจ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ให้นักเรียนทำการทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ โดยใช้เวลา 1 คาบ (รายละเอียดในภาคผนวก ง หน้า 82)
2. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้พัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวกหกใบ ตามแผนการเรียนรู้ จำนวน 6 แผน ระยะเวลา 12 คาบ (รายละเอียดในภาคผนวก ฉ หน้า 132)
4. ทำการทดสอบหลังเรียนด้วยแบบวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ โดยใช้เวลา 1 คาบ (รายละเอียดในภาคผนวก ง หน้า 82)
3. สอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวกหกใบ
5. ตรวจสอบให้คะแนนการทำแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณแล้ว นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. หาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับหมวกหกใบ โดยใช้ Rating scale
2. หาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นจากแบบวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
3. หาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) จากแบบสอบถามความพึงพอใจ
4. เปรียบเทียบผลคะแนนความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนโดยใช้ค่า t - test Dependent

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สูตรหาค่าเฉลี่ย (Mean) มีสูตรดังนี้ (ปกรณ์ ประจันบาน, 2552, หน้า 214)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ \bar{x} แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 n แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) มีสูตรดังนี้ (ปกรณ์ ประจันบาน, 2552, หน้า 227 - 228)

$$S.D. = \frac{\sqrt{n \sum x^2 - (\sum x)^2}}{n(n-1)}$$

เมื่อ S.D แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนยกกำลังสอง
 $(\sum x^2)$ แทน กำลังสองของคะแนนผลรวม
 n แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

3. การทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Validity) ใช้สูตรดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) มีสูตรดังนี้ (ปกรณ์ ประจัญบาน, 2552, หน้า 164)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามนั้น ๆ
 $\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

4. ค่าความยากง่าย (P) ของแบบทดสอบ มีสูตรดังนี้ (ปกรณ์ ประจันบาน, 2552, หน้า 166)

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ P แทน ค่าความยากง่าย
 R แทน จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในข้อนั้น
 N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

5. ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ มีสูตรดังนี้ (ปกรณ์ ประจัญบาน, 2552, หน้า 171)

$$r = \frac{R_u - R_l}{\frac{N}{2}}$$

เมื่อ R แทน ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ
 u แทน จำนวนนักเรียนที่ตอบข้อนั้นถูกในกลุ่มสูง
 l แทน จำนวนนักเรียนที่ตอบข้อนั้นถูกในกลุ่มต่ำ
 N แทน จำนวนผู้เข้าสอบทั้งหมด

6. ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธี KR.20 ของคูเดอร์ - ริชาร์ด มีสูตรดังนี้ (ปกรณ์ ประจัญบาน, 2552, หน้า 238)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{s^2} \right\}$$

เมื่อ r_{tt} แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
 n แทน จำนวนข้อสอบ
 S^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ
 p แทน สัดส่วนของคนทำถูกแต่ละข้อ
 q แทน สัดส่วนของคนทำผิดแต่ละข้อ

7. สถิติที่ใช้เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระหว่างคะแนนผลการทดสอบหลังเรียนกับคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนโดยใช้สูตร t -test for dependent samples จากสูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2549 หน้า 191 - 195)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}$$

เมื่อ D แทน ความแตกต่างระหว่างคะแนนนักเรียนแต่ละคน
 $\sum D$ แทน ผลรวมของความแตกต่างระหว่างคะแนนสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
 ของนักเรียนแต่ละคน
 $\sum D^2$ แทน ผลรวมของความแตกต่างระหว่างคะแนนสอบก่อนเรียน
 และหลังเรียนของนักเรียนแต่ละคนยกกำลังสอง
 N แทน จำนวนนักเรียน

บทที่ 4 ผลการวิจัย

การพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับหมวกหกใบ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการศึกษาเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวกหกใบ

ตอนที่ 2 ผลการสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวกหกใบ

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวกหกใบ

การเปรียบเทียบความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวกหกใบ ดังตารางที่ 6 ดังนี้

ตารางที่ 6 แสดงผลการเปรียบเทียบความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวกหกใบ

การทดสอบ	จำนวน (คน)	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D	D	S.D.	t	Sig.
ก่อนเรียน	19	30	12.89	4.65				
หลังเรียน	19	30	24.95	2.63	12.05	2.72	19.33*	0.0000

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 6 พบว่า การเปรียบเทียบความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวกหกใบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 12.89 คะแนน และ 24.95 คะแนน ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียน พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 (รายละเอียดดังภาคผนวก จ หน้า 122)

ตอนที่ 2 ผลการสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวกหกใบ

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์การประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวกหกใบ

ข้อ	รายการประเมิน	\bar{x}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านการจัดการเรียนรู้				
1	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นลำดับต่อเนื่องไม่สับสน	5.00	0.00	มากที่สุด
2	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ปฏิบัติตามขั้นตอนได้ ไม่ยากเกินไป	4.84	0.37	มากที่สุด
3	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนคิดอย่างอย่างมีวิจารณญาณและแสดงความคิดเห็น	5.00	0.00	มากที่สุด
4	การจัดการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนตั้งคำถามและตอบคำถามในสิ่งที่อยากรู้ได้	5.00	0.00	มากที่สุด
	เฉลี่ย	4.96	0.09	มากที่สุด
ด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้				
5	นักเรียนมีความสุขในการร่วมกิจกรรมการจัดการเรียนรู้	5.00	0.00	มากที่สุด
6	การจัดการเรียนรู้ส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมชั้น	4.89	0.32	มากที่สุด
7	นักเรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนการเรียนรู้และแสดงความคิดเห็นระหว่างเพื่อน	5.00	0.00	มากที่สุด

ข้อ	รายการประเมิน	\bar{x}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้				
	เฉลี่ย	4.96	0.11	มากที่สุด
ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้				
8	นักเรียนได้พัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	5.00	0.00	มากที่สุด
9	นักเรียนได้รับความรู้จากการอ่าน	5.00	0.00	มากที่สุด
10	นักเรียนสามารถนำข้อคิดที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน	5.00	0.00	มากที่สุด
	เฉลี่ย	5.00	0.00	มากที่สุด
	เฉลี่ย	4.97	0.20	มากที่สุด

จากตารางที่ 7 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวกหกใบ ด้านการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย 4.96 ด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย 4.96 และด้านประโยชน์ที่ได้รับ มีค่าเฉลี่ย 5.00 สรุปความพึงพอใจโดยรวมทุกด้านนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวกหกใบอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.97$, S.D. = 0.20)

บทที่ 5

บทสรุป

การพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับหมวดหกใบ การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายในการวิจัยคือ

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวดหกใบ
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวดหกใบ

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวดหกใบ มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ผลการสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวดหกใบ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.97$, S.D. = 0.07)

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดแบบหมวดหกใบ สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. จากผลการวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวดหกใบ มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อันเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน มีข้อดีในการพัฒนากระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ทัณฑธร จุ้ยสวัสดิ์ (2564) ที่ได้้นำการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานไปใช้ในการพัฒนาด้านทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานมีคะแนนเฉลี่ยทางการเรียนหลังเรียนมากกว่าก่อนเรียน ทำให้เห็นว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐาน

เป็นการสอนที่ใช้ปรากฏการณ์ที่มีเนื้อหาน่าสนใจ เหมาะสมกับวัยของนักเรียนและมีความเท่าทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน มาเป็นสิ่งกระตุ้นให้นักเรียนได้เกิดความอยากรู้อยากเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ พงศธร มหาวิจิตร (2560, หน้า 95) ที่กล่าวไว้ว่าประเด็นเรื่องที่ดี ควรเป็นหัวข้อที่น่าสนใจ ทันสมัย และมีความหมายสำหรับนักเรียน เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกเข้าถึงบทเรียนได้ง่าย เกิดความกระหายใคร่จะเรียนรู้ และพร้อมที่จะสืบสอบแสวงหาคำตอบด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานออกเป็น 5 ขั้น ซึ่งในขั้นการค้นคว้า ผู้วิจัยได้นำแนวคิดหมวกหกใบมาเป็นคำถามเพื่อเป็นแนวทางในการหาคำตอบจากการอ่านบทอ่าน เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แยกแยะ ข้อมูลประเภทข่าวและบทความ ตลอดจนทำให้นักเรียนได้เรียนรู้การสรุปความรู้ที่ได้จากการอ่านเพื่อนำไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน ดังการศึกษาของ ยุพาวดี มหาหิงค์ (2558) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับหมวกความคิดหกใบ แล้วพบว่า ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากงานวิจัยข้างต้นจึงเห็นว่าการพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวกหกใบ ทำให้นักเรียนมีความใฝ่รู้ใฝ่เรียนสนใจเรื่องราวจากบทอ่านที่มีความหลากหลาย อันได้แก่ ข่าวและบทความประเภทต่าง ๆ ที่มีเนื้อหาตรงกับความสนใจของวัยเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน และแง่คิดในการไปปรับใช้ได้ในชีวิตจริงและกระบวนการคิดแบบหมวกหกใบก็ยังนำไปสู่การเกิดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้

2. จากการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวกหกใบ พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวกหกใบมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และผลดังกล่าวยังสอดคล้องกับการวิจัยของ วิริยา รัมมะ (2551) ที่ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อวิธีการสอนโดยใช้เทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ ผลวิจัยพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นที่ดีต่อวิธีการสอนโดยใช้เทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ เนื่องจาก นักเรียนได้ฝึกคิดหลากหลายอย่างเป็นระบบ ทำให้สามารถคิดวิเคราะห์บทอ่านได้อย่างรอบด้านและหลายหลายมุมมอง ทำให้เห็นข้อคิดและคุณค่าจากบทอ่านได้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดแบบหมวกหกใบ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ปรากฏการณ์ที่นำมาใช้จำเป็นอย่างมากที่ต้องอยู่ในความสนใจของนักเรียน เพื่อให้ นักเรียนสร้างแรงจูงใจ กระตุ้นให้นักเรียนมีจิตใจจดจ่ออยู่กับกระบวนการจัดการเรียนรู้และสามารถ นำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดกับตนเองได้จริง

2. ในขั้นตอนการกำหนดปัญหาด้วยการตั้งคำถามตามแนวคิดหมวกหกใบ ครูผู้สอนควร หมั่นทวนการให้ความรู้เกี่ยวกับความหมายและลักษณะกระบวนการคิดตามหมวกแต่ละสี เพื่อเป็น การกระตุ้นและจะได้ทำให้นักเรียนดำเนินการศึกษาค้นคว้าคำตอบได้อย่างถูกต้องตรงประเด็น

3. การให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้มาอภิปรายแลกเปลี่ยนกัน อาจให้ออกมานำเสนอใน รูปแบบของแผนผังความคิด เพื่อดึงดูดความสนใจของเพื่อนร่วมชั้นเรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวกหกใบ สำหรับนักเรียนในระดับชั้นอื่น

2. ศึกษาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวกหกใบ กับบทอ่านประเภทอื่น

3. ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ระหว่างการจัดการเรียนรู้ ด้วยแนวคิดหมวกหกใบกับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร
แห่งประเทศไทย.
- เกศรินทร์ หาญดำรงรักษ์. (2557). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้ชุดการสอน*. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย.
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ฉันท ชาติทอง. (2554). *สอนคิด : การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการคิด*. พิมพ์ครั้งที่ 2. นครปฐม :
เพชรเกษมการพิมพ์.
- จรีพันธ์ ภาชี. (2550). *ผลการอ่านอย่างมีวิจารณญาณกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการจัดกิจกรรมแบบกลุ่มร่วมมือ*.
วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เฉลิมลาภ ทองอาจ. (2552). *การพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อสรุปสาระสำคัญ ทฤษฎีและปฏิบัติ*.
วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร.
- ชลธิชา หอมพุง. (2554). *การแก้ปัญหาความขัดแย้งของตัวละครในบทละครพูดร้อยแก้วพระราช
นิพนธ์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว : การวิเคราะห์ด้วยอริยสัจสี่*.
วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต.มหาวิทยาลัยศิลปากร. กรุงเทพฯ.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2550). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่10). กรุงเทพฯ :
ไทเนรมิตกิจ อินเทอร์เน็ตโปรดักส์.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2549). *การออกแบบและพัฒนาและพัฒนบทเรียนคอมพิวเตอร์*. ภาควิชา
เทคโนโลยีการสื่อสารศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ณัฐดนัย คุณกมุท. (2560). *การพัฒนาการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน โดยใช้เทคนิค SQ4R
ร่วมกับกลยุทธ์เกมมิฟิเคชัน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความ วิชา
ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*.ปริญญาามหาบัณฑิต.มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- ตะวัน ไชยวรรณ. (2564). *การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน : การเรียนรู้แบบบูรณาการ
เพื่อส่งเสริมความรู้ของผู้เรียนในโลกแห่งความจริง*. วารสารบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัย
ราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- ทัศนธร จั้วสวัสดิ์. (2564). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน*.
การศึกษามหาบัณฑิต.มหาวิทยาลัยบูรพา.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ทิวาร์ ศรีนรินทร์. (2558). การเปรียบเทียบการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคหมวกหกใบกับผังกราฟฟิก. วิทยานิพนธ์. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- เนาวนิตย์ สงคราม. (2556). การสร้างนวัตกรรมเปลี่ยนผู้เรียนให้เป็นสร้างนวัตกรรม จากงานวิจัยสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เบญจวรรณ ขุนฤทธิ์. (2561). การบูรณาการการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWL Plus ร่วมกับกิจกรรมการเรียนรู้แบบคู่คิดเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์และการสรุปความของนักศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรังสิต.
- ปกรณ์ ประจันบาน. (2552). ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์. พิษณุโลก : รัตนสุวรรณการพิมพ์.
- ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2551). การพัฒนาการคิด. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เทคนิคพรินติ้ง.
- พร้อมเพื่อน จันทร์นวล. (2560). การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกม KAHOOT เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้วรรณคดีไทย. ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรังสิต.
- พัชรินทร์ สุริยวงศ์. (2559). การพัฒนารูปแบบการสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการอ่านและการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาวิชาชีพระ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พงศธร มหาวิจิตร. (2560). นวัตกรรมการเรียนรู้จากฟินแลนด์. นิตยสาร สสวท, ปีที่ 46 ฉบับที่ 209 พฤศจิกายน - ธันวาคม 2560.
- พงศธร มหาวิจิตร. (2562). การประยุกต์ใช้แนวคิดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับการเรียนรู้แบบเชิงรุกในรายวิชาการประถมศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะ การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ยุทธศิลป์ แผลนนาค. (2559). ผลของการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยใช้กระบวนการเรียนการสอนแต่ครีที่มีต่อทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและความสามารถในการตั้งคำถามสำคัญทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4. นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
- วรางคณา เวชกุล. (2559). การพัฒนาทักษะปฏิบัติโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- วริศรา เมืองจันทร์. (2562). การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อพัฒนาทักษะการเชื่อมโยงคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่องรูปเลขาณิต. การค้นคว้าอิสระ กศม. มหาวิทยาลัยนเรศวร. พิษณุโลก.
- วัชร เล่าเรียนดี. (2554). รูปแบบและกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด. นครปฐม : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- วิรัชภา วิริยารัมภะ. (2549). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สอนโดยใช้เทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบและวิธีสอนแบบปกติ. ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศุภวรรณ เล็กวิไล. (2551). การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการคิด. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (2562). สรุปผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2561
- สินีนุช ศิริวงศ์. (2557). คิดให้เป็น : คิดแบบหมวกหกใบ. สารวิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ.
- สมจิตร ศุภขร. (2551). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี
- สมบัติ จำปาเงิน และสำเนียง มณีกาญจน์. (2550). หลักการอ่าน. กรุงเทพฯ : เรือนแก้วการพิมพ์.
- สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ. (2552). พัฒนาทักษะการคิดพิชิตการสอบ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เลียงเชียง.
- สุคนธ์ สินธพานนท์. (2558). การจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่ เพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ : 9119 เทคนิคพรินติ้ง.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2550). ความรู้เกี่ยวกับการอ่าน ในเอกสารการสอนชุดวิชา การอ่านภาษาไทย หน่วยที่ 1-8. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุรรัตน์ บำรุงสุข. (2550). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). การจัดการเรียนรู้แบบพัฒนากระบวนการคิดด้วยการใช้คำถามหมวกความคิด 6 ใบ. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). นโยบาย “เด็กไทยวิถีใหม่ อ่านออกเขียนได้ทุกคน”. สืบค้น 13 กรกฎาคม 2564, จาก <http://www.obectv.tv>.
- หัตถนัส เฟื่องสันเทียะ. (2563). ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานที่มีต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อภิญา รักษ์พุดชา. (2560). การศึกษาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้แบบหมวกหกใบร่วมกับแผนผังความคิด. วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. นครราชสีมา.
- อุษณีย์ อนุรุทธ์วงศ์. (2555). การพัฒนาทักษะความคิดระดับสูง : *Developing Higher Level of Thinking Skills*. นครปฐม : ไอ คิว บุ๊คเซ็นเตอร์.
- เอมอร เนียมน้อย. (2551). พัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ด้วยวิธี SQ3R. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- อรพรรณ บุตรกัตัญญ. (2561). การเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อการสร้างมุมมองแบบองค์รวมและ การเข้าถึงโลกแห่งความจริงของผู้เรียน. วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย เรื่อง การพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมี
วิจรรณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐาน
ร่วมกับหมวกหกใบ ในเรื่องแผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดความสามารถก่อนและหลังการ
จัดการเรียนรู้และแบบสอบถามความพึงพอใจ ซึ่งได้รับความอนุเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญที่มี
ประสบการณ์ ความรู้เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว 3 ท่าน ได้แก่

1. ชื่อ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงภพ ขุนมธูรส ตำแหน่ง อาจารย์
สถานที่ทำงาน ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก
2. ชื่อ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.น้ำทิพย์ ่องอาจวานิชย์ ตำแหน่ง อาจารย์
สถานที่ทำงาน ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก
3. ชื่อ ดร.สุธาสินี พรหมแดง ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงาน โรงเรียนโพธิธรรมสุวัฒน์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย งานวิชาการ โทร. ๘๘๒๗

ที่ อว ๐๖๐๓.๐๒/ว ๐๐๖๓

วันที่ ๗ มกราคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงภพ ชุนมธุรส

ด้วย นางสาวชฎาพร ทับบุญ รหัสประจำตัว ๖๓๐๙๐๒๘๒ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวกหกใบ” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อ้อมฉจิต แบนศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ในการค้นคว้าอิสระเกี่ยวกับเรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ ดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนามัย นาอุดม)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย งานวิชาการ โทร. ๘๘๒๗

ที่ อว ๐๖๐๓.๐๒/ว ๐๐๖๓

วันที่ ๗ มกราคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.น้ำทิพย์ อองอาจวานิชย์

ด้วย นางสาวชฎาพร ทับบุญ รหัสประจำตัว ๖๓๐๙๐๒๘๒ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวกหกใบ” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อ้อมธจิต แป้นศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ในการค้นคว้าอิสระเกี่ยวกับเรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ ดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนามัย นาคุดม)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ที่ อว ๐๖๐๓.๐๒/ว ๐๐๖๓

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๗ มกราคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ

เรียน ดร.สุราสินี พรหมแดง

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างการค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ฉบับ

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางสาวชฎาพร ทับบุญ รหัสประจำตัว ๖๓๐๙๐๒๘๒ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวกหกใบ” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อ้อมจรจิต แบนศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ในการค้นคว้าอิสระเกี่ยวกับเรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ ดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนามัย นาอุดม)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๕๕๙๖-๘๘๒๗

โทรสาร ๐-๕๕๙๖-๘๘๒๖

๒. นางสาวชฎาพร ทับบุญ

โทร. ๐๙-๒๙๓๐-๖๙๐๘

หนังสือขอความอนุเคราะห์ขอความร่วมมือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

ที่ อว.๐๖๐๓.๐๒/๐๐๖๔

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๗ มกราคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความร่วมมือเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเขารวก

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน.....ฉบับ

ด้วย นางสาวชฎาพร ทับบุญ รหัสประจำตัว ๖๓๐๙๐๒๘๒ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวกหกใบ” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อ้อมธจิต แบนศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ในการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องนี้ จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากหน่วยงานของท่าน บัณฑิตวิทยาลัย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าอิสระซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนามัย นาคุดม)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๕๕๙๖-๘๘๒๗

โทรสาร ๐-๕๕๙๖-๘๘๒๖

๒. นางสาวชฎาพร ทับบุญ

โทร. ๐๙-๒๙๓๐-๖๙๐๘

ภาคผนวก ค

แบบประเมินความคิดเห็นสำหรับผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้และผลประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิด
หมวดหกใบสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

แบบประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง ขอให้ท่านผู้เชี่ยวชาญได้กรุณาแสดงความคิดเห็นของท่านที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวกหกใบ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างของระดับความคิดเห็น 5 ระดับ ได้แก่

5	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด
4	หมายถึง	เหมาะสมมาก
3	หมายถึง	เหมาะสมปานกลาง
2	หมายถึง	เหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	เหมาะสมน้อยที่สุด

พร้อมทั้งขอให้ผู้เชี่ยวชาญได้กรุณาเขียนข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการนำไปพิจารณาปรับปรุงต่อไป

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
1	สาระสำคัญ						
	1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ในหลักสูตร						
	1.2 สอดคล้องกับสาระสำคัญที่ควรเรียนรู้และประสบการณ์สำคัญ						
	1.3 มีความชัดเจน และเข้าใจง่าย						
2	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม						
	2.1 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้และประสบการณ์สำคัญ						
	2.2 ภาษาที่ใช้มีความชัดเจนและเข้าใจง่าย						
	2.3 ระบุพฤติกรรมที่ต้องการใช้ได้ชัดเจน						
3	เนื้อหา						
	3.1 เหมาะสมกับเวลาและวัยของผู้เรียน						
	3.2 มีความยากง่ายพอเหมาะ						
	3.3 น่าสนใจและมีความสำคัญต่อการจัดกิจกรรม						

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
4	ด้านการจัดกิจกรรม						
	4.1 กิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม						
	4.2 กิจกรรมสอดคล้องกับเนื้อหา						
	4.3 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม						
5	ด้านสื่อการเรียนการสอน						
	5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม						
	5.2 สอดคล้องกับเนื้อหาและวัยของผู้เรียน						
	5.3 ได้รับความสนใจของผู้เรียน						
6	ด้านการวัดและประเมินผล						
	6.1 การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับเนื้อหาและการจัดกิจกรรม						
	6.2 การวัดผลและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์						
	6.3 สามารถประเมินผลโดยใช้เครื่องมือวัดได้อย่างเหมาะสม						

ข้อเสนอแนะ

ด้านเนื้อหาสาระ

.....

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

.....

ด้านการวัดและประเมินผล

.....

(ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน

(.....)

ผู้ประเมิน

ตารางที่ 8 แสดงผลการประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้แบบ
ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวกหกใบสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			\bar{x}	ระดับ คุณภาพ
	1	2	3		
1.สาระสำคัญ					
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ใน หลักสูตร	5	5	4	4.66	มากที่สุด
1.2 สอดคล้องกับสาระสำคัญที่ควรเรียนรู้ และประสบการณ์สำคัญ	5	5	5	5.00	มากที่สุด
1.3 มีความชัดเจน และเข้าใจง่าย	5	5	4	4.66	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย				4.77	มากที่สุด
2.จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม					
2.1 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้และ ประสบการณ์สำคัญ	5	5	4	4.66	มากที่สุด
2.2 ภาษาที่ใช้มีความชัดเจนและเข้าใจง่าย	5	5	5	5.00	มากที่สุด
2.3 ระบุพฤติกรรมที่ต้องการใช้ได้ชัดเจน	5	5	5	5.00	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย				4.89	มากที่สุด
3.เนื้อหา					
3.1 เหมาะสมกับเวลาและวัยของผู้เรียน	5	5	5	5.00	มากที่สุด
3.2 มีความยากง่ายพอเหมาะ	5	5	4	4.66	มากที่สุด
3.3 น่าสนใจและมีความสำคัญต่อการจัด กิจกรรม	5	5	4	4.66	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย				4.77	มากที่สุด
4.ด้านการจัดกิจกรรม					
4.1 กิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	5	5	5	5.00	มากที่สุด
4.2 กิจกรรมสอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	5.00	มากที่สุด
4.3 ผู้เรียนมีความร่วมมือในการจัดกิจกรรม	5	5	4	4.66	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย				4.89	มากที่สุด

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			\bar{x}	ระดับ คุณภาพ
	1	2	3		
5.ด้านสื่อการเรียนการสอน					
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	5	5	5	5.00	มากที่สุด
5.2 สอดคล้องกับเนื้อหาและวัยของผู้เรียน	5	5	5	5.00	มากที่สุด
5.3 ได้รับความสนใจของผู้เรียน	5	5	4	4.66	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย				4.89	มากที่สุด
6.ด้านการวัดและประเมินผล					
6.1 การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับเนื้อหาและการจัดกิจกรรม	5	5	5	5.00	มากที่สุด
6.2 การวัดผลและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์	5	5	5	5.00	มากที่สุด
6.3 สามารถประเมินผลโดยใช้เครื่องมือวัดได้อย่างเหมาะสม	5	5	5	5.00	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย				5.00	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	5.00	5.00	4.83	4.87	มากที่สุด

ภาคผนวก ง

แบบวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณแบบประเมินดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แบบวัด
ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณผลการวิเคราะห์

ค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (r)

จำนวน 40 ข้อ

**แบบวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐาน
ร่วมกับแนวคิดหมวกหกใบ**

คำชี้แจง แบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นแบบปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ให้นักเรียนอ่านคำถามแต่ละข้อแล้วใส่เครื่องหมาย × ลงในข้อที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1) ในหนังสือ *Metropolis* ของ **เบน วิลสัน (Ben Wilson)** กล่าวถึงเมืองในยุโรปหลายเมือง ช่วงศตวรรษที่ 15-16 ที่ผู้คนเพิ่งหลงไหลล้นหลามเข้ามาอยู่ในเมือง 2) พบว่าอาชญากรรมที่เกิดจากความ ‘หัวร้อน’ หรือบันดาลโทสะ เช่น คนพุดจาไม่ถูกหู ก็ชักมีดมาเสียบแทงกันตาย เป็นอาชญากรรมที่พบมากที่สุดในเมืองใหญ่ของยุโรปยุคนั้น 3) ที่เป็นอย่างนี้ก็เพราะน่าจะเป็นครั้งแรกๆ ที่ผู้คนได้ ‘เห็น’ กันและกันโดยไม่ได้รู้จักกัน 4) แตกต่างไปจากการอยู่ในชนบทที่รู้ว่าใครเป็นใครและผู้คนไม่ได้แอ้อัด การทำร้ายกันแบบนี้จึงเกิดขึ้นน้อยกว่า

1.ข้อความต่อไปนี้ส่วนใดเป็นข้อความแสดงข้อเท็จจริง

ก. ส่วนที่ 1 ข. ส่วนที่ 2 ค. ส่วนที่ 3 ง. ส่วนที่ 4

2.ข้อความต่อไปนี้ข้อใดเป็นข้อความแสดงข้อคิดเห็น

ก. กรมควบคุมมลพิษตรวจวัดพบค่าฝุ่น PM2.5 เกินมาตรฐาน 71 พื้นที่ในเขต กทม. และปริมณฑล

ข. ปีใหม่นี้หากเป็นไปได้ก็ควรงดตั้งวงสังสรรค์ วงเหล้า วงพนัน

ค. UNESCO ประการศให้มโนราห์’ ศาสตร์การรำของไทย ให้เป็นมรดกโลกด้านภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติ

ง. คนงานพบศพทารกถูกนำมาทิ้งบริเวณไซโลข้าวโพด ต.หลวงเหนือ อ.จาว จ.ลำปาง

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อที่ 3 และข้อ 4

Real Size Beauty เป็นหนึ่งในคอนเซ็ปต์ การพอใจในร่างกายของตนเอง ซึ่งเป็นคอนเซ็ปต์ที่ทั่วโลกพยายามขับเคลื่อนมาเรื่อย ๆ ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะดารารหรือคนดังที่พากันติดแฮชแท็ก #BodyPositivity ผ่านแพลตฟอร์มต่าง ๆ ในโลกออนไลน์ เพื่อส่งเสริมให้ผู้คนหันมารักร่างกายของตนเองมากขึ้น และยอมรับร่องรอยต่าง ๆ ที่เป็นธรรมชาติของร่างกายเรา เช่น รอยแตกกลาย รอยคล้ำ สีว กระจ หรือเซลลูไลท์

3.บุคคลในข้อใดแสดงความคิดเห็นได้สมเหตุสมผลตามประเด็นสำคัญของข้อความข้างต้น

- ก. พ่อบอกว่าเรื่องนี้ดี แต่การทำงานเป็นพนักงานต้อนรับก็ต้องมีรูปร่างที่สูงโปร่ง
- ข. น้าบอกว่าเรื่องนี้ดี เพราะน้าชอบไปคลินิกเลเซอร์รอยสิ่วให้หายไปตามที่ดารานะแนะนำ
- ค. พี่สาวบอกว่าเรื่องนี้ดีมาก ๆ เพราะดารานี้ที่พี่สาวชื่นชอบก็ติด แฮชแท็ก #BodyPositivity ด้วย
- ง. แม่บอกว่าเรื่องนี้ดี เพราะทำให้แม่ภูมิใจและคลายความกังวลเรื่องรอยแตกกลายที่เกิดจากคลออดลูก

4.บุคคลในข้อใดแสดงความคิดเห็นโต้แย้งกับข้อความข้างต้น

- ก. คุณครูบอกว่านักเรียนไม่ควรใช้ผลิตภัณฑ์ที่เร่งผิวขาวเพราะมีอันตราย
- ข. อาบอกว่าดารานี้หรือคนดัง ทำให้ผู้คนให้ความสนใจเรื่องต่างๆได้รวดเร็วและมากขึ้น
- ค. น้องบอกว่าวงการศิลปินเกาหลี นอกจากจะมีความสามารถเรื่องการร้องเพลงแล้วต้องสวยด้วย
- ง. ปู่บอกว่าถึงแม้หลานจะมีรูปร่างใหญ่กว่าเพื่อน แต่หลานก็มีความสามารถในการเล่นกีฬาที่ยอดเยี่ยม

5.ข้อใดคือข้อคิดสำคัญจากข้อความต่อไปนี้

เป็นเรื่องปกติที่วัยรุ่นจะรู้สึกอยากหนีจากโลกความจริงของตนเองอยู่บ่อยๆ ไม่ว่าจะ เป็นสถานการณ์โรคระบาดหรือความกดดันจากสังคมก็ตาม ซึ่งโซเชียลมีเดียก็ถือเป็นเครื่องมือที่ ช่วยให้พวกเขาหลบหนีจากความจริงเหล่านั้นได้สำเร็จ แต่อาจจะทำให้พวกเขามีการสร้างตัวเอง ขึ้นมาแบบไม่จบสิ้น

- ก. การหลบหนีความจริงเสริมสร้างความพึงพอใจในชีวิต
- ข. การหลบหนีความจริงทำให้เราหมกหมุ่นอยู่กับตัวเอง
- ค. การหลบหนีความจริงเพิ่มพลังความมั่นใจในตนเองได้
- ง. การหลบหนีความจริงทำให้คนรอบข้างช่วยเหลือเรามากขึ้น

พิจารณาข้อความข้างต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 6 และข้อ 7

ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเคาต์ดาวน์ต้องแสดงหลักฐานการรับวัคซีนอย่างน้อย 2 เข็มและมีการ ตรวจคัดกรองวัดอุณหภูมิก่อนเข้างาน โดยมีสายรัดข้อมือ (Wristband) ประจำวัน ให้แก่ ผู้เข้าร่วมงานที่ผ่านการคัดกรองแล้ว พร้อมเช็กอิน และเช็กเอาต์ผ่านแพลตฟอร์ม "ไทยชนะ" และต้องสวมหน้ากากอนามัยตลอดการเข้าร่วมชมงาน รวมถึงมีการจำกัดจำนวนคนต่อพื้นที่ใน การจัดงานไม่ให้มีมากเกินไป

6. จากข้อความข้างต้น ข้อใดกล่าวถูกต้อง

- ก. คนที่ไปร่วมกิจกรรมไม่ควรดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
- ข. คนที่ได้รับสายรัดข้อมือคือคนที่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมเคาต์ดาวนี้ได้
- ค. คนที่ชอบสังสรรค์ต้องไปร่วมกิจกรรมเพราะจะได้พบปะผู้คนจำนวนมาก
- ง. คนที่ต้องการกลับบ้านปลอดภัยต้องเช็คอินผ่านแพลตฟอร์ม “ไทยชนะ”

7. จากข้อความข้างต้น บุคคลในข้อใดนำความรู้มาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้อง

- ก. น้องพยายามเดินเบียดผู้คนเข้าไปหน้าเวทีเพื่อชมนักร้อง
- ข. ลูกสวมหน้ากากอนามัยเฉพาะเจอกับคนแปลกหน้าในงาน
- ค. อาแสดงหลักฐานการฉีดวัคซีนเพียงเข็มเดียวให้กับเจ้าหน้าที่
- ง. บำผ่านการคัดกรองจากเจ้าหน้าที่แล้วจึงเช็คอินผ่านแพลตฟอร์ม “ไทยชนะ”

8. บทความต่อไปนี้ให้ข้อคิดสำคัญตามข้อใด

วิธีสื่อสารในโลกนี้ เราจะพบท่าทีของการ ‘ตะโกนเสียงดัง’ ได้อยู่ตลอดเวลา เช่นการใช้คำที่ ‘แรง’ ในความหมาย เพื่อขยายความรู้สึกข้างในให้ท่วมท้นใหญ่โตขึ้นกว่าที่เป็นจริง แล้วใช้ความแรงของคำนั้นๆ เพื่อข่มขู่ประเด็นที่ตัวเองให้ดูฉลาดจนบางครั้งเกินจริงขึ้นมา เพื่อให้สิ่งที่พูดออกไปนั้น ดึงดูดความสนใจ และจะได้มีคนฟัง ไม่ว่าจะฟังเพราะชอบหรือเพราะชิงชังหมั่นไส้ก็ตามเถี

- ก. การแต่งเรื่องให้เกินความจริงจะทำให้คนสนใจ
- ข. การใช้คำที่แรงในการสื่อสารจะทำให้ได้เป็นผู้ชนะ
- ค. การใช้คำแรงอาจส่งผลทำให้กระทบจิตใจของผู้ฟังได้
- ง. วิธีการสื่อสารที่ถูกต้องคือเมื่อใช้คำแรงมาต้องใช้คำแรงกลับ

9. ข้อใดแสดงเหตุผลไม่น่าเชื่อถือ

- ก. หนุ่ม แนะนำรองเท้านำเข้า ใส่ก็ทีก็มีความมั่นใจ
- ข. เจนนี่ แשר์ประสบการณ์งานรุ่ง เพราะเปลี่ยนเบอร์มงคล
- ค. ใหม่ เคลียร์ตราหมา “คลังผอม” ตอบหุ่นดีได้เพราะออกกำลังกาย
- ง. เอ เผยหุ่นเอาจ๊อบแซบ เพราะชุดว่ายน้ำแบรนด์ดังที่ใครๆ ใส่ก็ผอม

10. ประโยคในข้อใดที่มีเหตุผลน่าเชื่อถือมากที่สุด

- ก. วันนี้แดดจ้าฟ้าแจ่ม ฝนคงจะไม่ตกหรอก
- ข. เมื่อวานฝนตกหนัก วันนี้คงจะไม่ตกอีกแล้ว
- ค. เมื่อวานฝนตก วันนี้คงตกอีกเพราะเป็นฤดูฝน
- ง. วันนี้ฝนไม่ตกหรอก ฉันทิ้งพยากรณ์อากาศมาเมื่อเช้า

11. จากการรายงานข่าวต่อไปนี้ ส่วนใดไม่ใช่ข้อเท็จจริง

1) มีดราม่าออกมาว่าตูน ไม่ใช่คนไทยคนแรกที่วิ่งจากใต้สุดมาเหนือสุดของประเทศ 2) แม้ที่ผ่านมาจาก Thailand records หรือบันทึกไทย ได้มอบโล่เกียรติบัตรให้กับตูน 3) และบันทึกสถิติ วิ่งผ่าน 20 จังหวัด ระยะทาง 2,191 กิโลเมตร รวมเวลาวิ่ง 55 วัน 4) รวมทั้ง Nike และ Garmin ได้บันทึกสถิติว่าตูน เป็นคนแรกที่วิ่งในระยะทางที่ไกลที่สุด

ก. ส่วนที่ 1

ข. ส่วนที่ 2

ค. ส่วนที่ 3

ง. ส่วนที่ 4

12. ข้อความต่อไปนี้ ส่วนใดเป็นข้อเท็จจริงทั้งหมด

1) ก่อนเดินทางไปอินเดียผมได้รู้จักประเทศอินเดียมาบ้าง 2) เพราะมีผู้คนกล่าวถึงประเทศอินเดียในแง่มุมต่างๆ กัน เช่น เป็นประเทศที่มีคนรวยสุดและจนสุดบ้าง 3) เป็นประเทศที่มีประชากรมากมายมหาศาลบ้าง 4) เป็นประเทศที่มีอิทธิพลด้านศิลปวัฒนธรรมต่อประเทศเพื่อนบ้านรอบข้าง เหล่านี้เป็นต้น

ก. ส่วนที่ 1

ข. ส่วนที่ 2

ค. ส่วนที่ 3

ง. ส่วนที่ 4

13. บทความต่อไปนี้ ผู้เขียนเขียนด้วยความรู้สึกอย่างไร

“เด็กไทยในปัจจุบันตกเป็นทาสของการเล่นเกมคอมพิวเตอร์ วิดีโอเกม จนแทบไม่รู้จักการเล่นของไทย เช่น หมากเก็บ มอญซ่อนผ้า เป็นต้น ทั้งนี้อาจเพราะปัจจุบันบริเวณบ้านมีพื้นที่น้อยไม่สะดวกให้เด็กวิ่งเล่น จึงหันไปเล่นเกมที่เล่นได้สะดวกส่งผลให้เด็กมีนิสัยก้าวร้าวไม่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อน

ก. เป็นทุกข์

ข. โศกเศร้า

ค. เห็นใจ

ง. ห่วงใย

14. พฤติกรรมของนักเรียนข้อใดที่นำข้อคิดจากการอ่านข่าวนี้ไปใช้ได้อย่างเหมาะสม

สังคมไทยนั้นเป็นสังคมแห่งความหลากหลายหรือมีความเป็นพหุวัฒนธรรม มีความผสมผสานของวัฒนธรรมที่หลากหลายมากมาย และเป็นสังคมที่มีค่านิยมเปิดกว้างต่อความแตกต่างที่มีอยู่ ซึ่งการที่คนในสังคมมีถิ่นที่อยู่ วัฒนธรรมในการใช้ชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อความศรัทธาและภาษาถิ่นที่แตกต่างกันนั้น ไม่ได้ทำให้เรามีความเป็นคนไทยแตกต่างกัน ทุกคนมีความเท่าเทียมกัน และควรได้รับการให้เกียรติเหมือนกัน ถ้าเราทุกคนทำได้ก็จะช่วยให้สังคมไทยโดยรวมพัฒนาขึ้นและเป็นสังคมแห่งความสุขโดยแท้จริง

- ก. บีช่วยเหลืองานคุณครูเพราะต้องการเงินตอบแทน
- ข. ชีรับทำงานพิเศษที่ร้านหนังสือเพื่อหารายได้เสริม
- ค. เอฟไปช่วยแม่ขายของแต่แอบหยิบเงินใส่กระเป๋า
- ง. เจช่วยสอนเคล็ดลับเล่นเกมออนไลน์เพราะจะได้มีเพื่อน

15. ข้อความต่อไปนี้ ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายสื่อสารเรื่องใดอย่างชัดเจน

- ก. การเลือกคบคนไม่ควรดูแต่เพียงรูปลักษณ์ภายนอก
- ข. การเอาใจเขามาใส่ใจเราสามารถทำให้เข้าใจกันและทำให้สังคมไทยน่าอยู่ขึ้น
- ค. การแบ่งปัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกันจะทำให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งความสุข
- ง. การปลูกฝังเคารพรักต่อวัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นเรื่องต้องได้รับพัฒนาอย่างเร่งด่วน

อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 16 และข้อ 17

1) กว๋ยเตี้ยยูนนาน จะนำแป้งข้าวมาซอยเป็นเส้น 2) ราดด้วยซุบน้ำใสและเนื้อที่ผัดกับเครื่องเทศ ทานพร้อมผักดอง 3) จะแตกต่างกับของชาวเชียงใหม่ที่หยิบมาดัดแปลงให้ถูกปากคนไทยมากขึ้น ด้วยการใส่กะทิเพิ่มเข้าไปให้เข้มข้น และเปลี่ยนมาใช้เส้นบะหมี่แทน 4) โดยคำว่าข้าวซอย ก็มาจากกระบวนการนำก้อนแป้งมาซอยให้เป็นเส้นนั่นเอง

16. ข้อความตอนใดแสดงการเปรียบเทียบ

- ก. ตอนที่ 1
- ข. ตอนที่ 2
- ค. ตอนที่ 3
- ง. ตอนที่ 4

17. ข้อความข้างต้นแสดงคุณค่าด้านใดอย่างชัดเจน

- ก. ความรู้
- ข. ความบันเทิง
- ค. ความคิดเห็น
- ง. ความจริงใจ

18. ข้อความต่อไปนี้ไม่ปรากฏคุณค่าด้านใด

‘ฮ้อฮ้อ’ ก็คือลูกชิ้นปลานั้นแหละ ความเป็นมาบอกเล่ากันว่าผู้คิดค้นทำลูกชิ้นปลาคนแรก เป็นชาวมณฑลเจียงซียุคราชวงศ์ซ่ง และยังเล่ากันอีกถึงเรื่องที่ว่าชาวแคว้นฉู่แถบลุ่มแม่น้ำฉางเจียง (หรือแม่น้ำแยงซีเกียง) เป็นผู้คิดค้นทำลูกชิ้นปลาถวายจีนซีฮ่องเต้ เนื่องจากฮ่องเต้ไม่โปรดเนื้อปลาเป็นตัวอย่าง ที่มีก้าง พ่อครัวจึงต้องนำเนื้อปลามาทำเป็นลูกชิ้นก้อนกลมๆ แทน

- ก. การอ้างเหตุผล
- ข. เนื้อหาสาระให้ความรู้
- ค. การนิยามความหมาย
- ง. การยกตัวอย่างประกอบ

อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 19 และข้อ 20

ในยุคก่อน เป้าหมายชีวิตของหลายคนอาจดูเป็นแพตเทิร์นคล้ายๆ กัน นั่นก็คือ เรียนจบ ทำงาน แต่งงาน มีลูก มีบ้าน มีรถยนต์ มีเงินเก็บเท่านั้นเท่านี้ ถึงจะเรียกได้ว่า ‘ประสบความสำเร็จ’ แต่ยุคนี้เป้าหมายหรือคุณค่าชีวิตแตกต่างกันออกไป และสามารถตีความหลากหลาย นอกเหนือไปจากการมีบ้าน มีรถ มีครอบครัว บางคนอาจต้องการใช้เงินไปกับการท่องเที่ยว ลงทุนในธุรกิจที่ตัวเองสนใจ สะสมของที่ตัวเองรัก หรือตามดูคอนเสิร์ตศิลปินที่ตัวเองชื่นชอบ โดยไม่มีใครมากำหนดได้ว่าอะไรคือถูกหรือผิด

19. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องตามข้อความต่อไปนี้

- ก. คำว่าประสบความสำเร็จของแต่ละคนสามารถกำหนดเองได้
- ข. การเดินทางท่องเที่ยวรอบโลกก็ถือว่าเป็นประสบความสำเร็จในชีวิต
- ค. เมื่ออายุ 30 ปี ชีวิตคนเราควรจะต้องเริ่มมีเงินเก็บและสร้างครอบครัว
- ง. คุณค่าของคนไม่ได้ขึ้นอยู่กับความคาดหวังของคนรอบข้างแต่ขึ้นอยู่กับตัวเราเอง

20. บุคคลในข้อใดนำข้อคิดจากข้อความข้างต้นไปใช้ได้อย่างเหมาะสม

- ก. ลูกบอกให้หลานรีบแต่งงานจะได้มีหลานมาสืบสกุล
- ข. น้องเลือกเรียนต่อมหาวิทยาลัยตามคณะที่ตนเองสนใจ
- ค. แม่บอกให้ลูกทำงานในบริษัทที่มีชื่อเสียงจะได้ไม่อายคน
- ง. พี่เลือกทำงานในหน่วยงานราชการตามความต้องการของพ่อ

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 21 และข้อ 22

การวิจัยพบว่า บั๊วบกมีผลต่อระบบประสาท เช่น ช่วยฟื้นฟูความจำ เพิ่มกลไกการทำงานของระบบต่อต้านอนุมูลอิสระ ซึ่งดีต่อโรคอัลไซเมอร์ รวมถึงมีฤทธิ์ที่ดีต่อโรคพาร์กินสัน ในผู้สูงอายุ และมีฤทธิ์สมานผิว ลดรอยแผลเป็น เพิ่มระดับสารต้านออกซิเดชัน ลดกระบวนการอักเสบ กระตุ้นการสร้างคอลลาเจนแก้ปัญหาผิวหนังเหี่ยวแห้งมีริ้วรอย ล่าสุดมีงานวิจัยในการนำบั๊วบก มาใช้ในผู้ป่วยหลังโควิด มีฤทธิ์ลดการอักเสบ เพิ่มการสร้างหลอดเลือด เสริมภูมิคุ้มกัน

21. ข้อใดแสดงความคิดเห็นโต้แย้งกับข้อความข้างต้น

- ก. ควรสนับสนุนให้มีการปลูกไบบั๊วบกเป็นพืชสมุนไพรประจำบ้าน
- ข. หากนำดื่มเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของไบบั๊วบกจะช่วยสร้างคอลลาเจนได้
- ค. ไบบั๊วบกเป็นสมุนไพรพื้นบ้านไม่มีประโยชน์ในการรักษาผู้ป่วยหลังติดเชื้อโควิด
- ง. ผู้สูงอายุที่มีความจำเลือนกลางถ้าได้รับประทานไบบั๊วบกก็จะช่วยฟื้นฟูความจำได้

22. ข้อความข้างต้นน่าเชื่อถือตามข้อใด

- ก. ให้เหตุผลชัดเจน
- ข. มีหลักฐานอ้างอิง
- ค. แสดงความคิดเห็นน่าสนใจ
- ง. โน้มน้าวใจผู้อ่านความคิดเห็นโต้แย้ง

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 23 และข้อ 24

คนเราห้ามความคิดกันไม่ได้ ไม่ว่าจะเป็ความคิดในแง่บวกหรือแง่ลบ และหลายครั้งเราก็พบว่า ยิ่งห้ามเท่าไร ก็เหมือนยิ่งยุเท่านั้น ทำให้การจะยับยั้งความคิดใดความคิดหนึ่งแทบจะเป็นไปได้อย่างหรืออาจจะเป็นไปได้เลย

23. จากข้อความข้างต้น บุคคลในข้อใดไม่ได้แสดงความคิดเห็น

- ก. แม่บอกว่าถ้าเป็ความคิดที่ดีก็คงไม่มีผลอะไรกับเรามากนัก
- ข. พ่อบอกว่าเคยทดลองนั่งนิ่งๆ ทำสมาธิความคิดก็แวบมาอยู่ดี
- ค. ลูกบอกว่าในทางจิตวิทยาเรียกความคิดนี้ว่า “ความคิดแทรกซ้อน”
- ง. พี่บอกว่าถ้าเกิดความคิดไม่พึงประสงค์ขึ้นมาเราคงว่าวุ่นใจพอสมควร

24. ข้อความข้างต้นสนับสนุนเรื่องใด

- ก. จินตนาการ ข. พัฒนาการ ค. นันทนาการ ง. ศิลปะวิทยาการ

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อที่ 25

ไม่ไหวบอกไม่ไหว เมื่อรู้สึกท้อหรือมองล้าจนรู้สึกตัน คิดอะไรไม่ออก ให้ออกห่างจากงานตรงหน้าสักพัก เพราะยิ่งฝืนก็จะยิ่งทำให้สมองล้าหนักขึ้น สุดท่ายก็คิดอะไรไม่ได้อยู่ดี อาจจะลุกเดินไปเล่นกับสัตว์เลี้ยงสักพัก ดูคลิปวิดีโอคลายเครียด หรือพูดคุยกับคนในบ้าน 5-10 นาที เพื่อเป็นการรีเฟรชสมองอีกครั้ง ก่อนจะกลับมาทำงานตรงหน้าอีกครั้งแบบที่สมองปลอดโปร่งมากขึ้น

25. บุคคลในข้อใดไม่ได้นำความรู้จากข้อความข้างต้นไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างเหมาะสม

- ก. อานอนชมภาพยนตร์ตลกหลังจากทำงานมาทั้งวัน
ข. พึ่งออกไปประชุมกับเจ้านายในตอนค่ำหลังจากที่ทำงานมาทั้งวัน
ค. นำไปพาสุนัขไปเดินเล่นที่สวนหน้าบ้านหลังจากทำงานมาทั้งวัน
ง. ลุงและป้าพูดคุยกันในห้องครัวเพื่อทำอาหารหลังจากทำงานมาทั้งวัน

26. ข้อความต่อไปนี้ตอนใดเป็นข้อความแสดงความคิดเห็น

1) การเปิดเผยความลับของการค้นพบกะโหลกศีรษะขนาดใหญ่ของมนุษย์โบราณเพศชายในวัยราว 50 ปี 2) ที่เมืองฮาร์บินในมณฑลเฮยหลงเจียงตั้งแต่ปี 1933 โดยทีมนักวิจัยจากสหราชอาณาจักรและสถาบันบัณฑิตวิทยาศาสตร์จีน (CAS) 3) แม้จะเป็นเพียงข่าวเล็กๆแต่ก็ทำให้มองเห็นการทรานส์ฟอร์มของเผ่าพันธุ์มนุษย์ 4) และแน่นอนมนุษย์ถ้าไม่ได้มีเพียงในดินแดนเมโสโปเตเมียเท่านั้น หากแต่มีการอาศัยอยู่ในดินแดนตะวันออกอย่างจีนด้วย

- ก. ตอนที่ 1 ข. ตอนที่ 2 ค. ตอนที่ 3 ง. ตอนที่ 4

27. ข้อความต่อไปนี้ให้ข้อคิดเรื่องใดอย่างชัดเจน

สไปร์ท SPD หรือ เนติเจน เนติรัตนไพบูลย์ เป็นอีกหนึ่งคนที่ประสบความสำเร็จตอนที่ยังอายุน้อย เพราะตอนนี้หนุ่มสไปร์ทมียอด subscribe กว่า 7 ล้านคน และล่าสุด สไปร์ท ได้เปิดเผยรายได้ในการทำยูทูบให้ทุกคนได้ทราบในรายการ จีบหนูหน่อย ซึ่งสไปร์ทได้เผยว่าตอนนี้อายุ 24 ปีแล้ว และได้เริ่มทำยูทูบมาตั้งแต่ตอน ม.6 ในส่วนของรายได้นั้นอยู่ที่ประมาณ 60 ล้านบาทต่อปี

- ก. ความกตัญญูรู้คุณ
- ข. ความเมตตาปรานี
- ค. ความขยันหมั่นเพียร
- ง. ความประหยัดอดออม

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 28 และ 29

คงปฏิเสธไม่ได้ว่าในยุคปัจจุบันสื่อบันเทิงต่างๆ ทั้งเพลง ซีรีส์ ภาพยนตร์ กลายเป็น Soft Power ที่ทรงพลังของประเทศเกาหลีใต้ โดยเฉพาะเพลงจากวงไอดอล K-POP ที่มีกระแสโด่งดังไปถึงระดับโลก ดังจะเห็นได้จากความสำเร็จต่างๆ ของวงไอดอล K-POP ที่ได้รับความนิยมกลายเป็นที่รู้จักในระดับนานาชาติ รวมถึงในประเทศไทย ทำให้วัยรุ่นไทยที่หลงรักการร้องเต้นหลายคนใฝ่ฝันที่จะได้เดบิวต์เป็นศิลปินเกาหลีเพื่อสานฝันตัวเองให้เป็นจริง มีชื่อเสียงเงินทองและความสำเร็จต่างๆ และยังสร้างชื่อเสียงให้ประเทศไทยในทางอ้อม

28. ข้อความต่อไปนี้ ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายสื่อสารเรื่องใดอย่างชัดเจน

- ก. ลักษณะของ K-POP
- ข. อิทธิพลของ K-POP
- ค. ศิลปินในวง K-POP
- ง. วิธีสมัครเป็น K-POP

29. ข้อใดไม่ได้กล่าวสนับสนุนข้อความข้างต้น

- ก. อาชีพศิลปิน K-POP สามารถทำให้เป็นคนมีชื่อเสียงและมีรายได้ที่สูงมาก
- ข. ตลาด K-POP มีการแข่งขันสูงมาก หากไม่มีเงินมากพอก็ไม่มีใครสามารถทำได้
- ค. คนไทยที่มีความสามารถในการร้องเพลง การแร็ป การเต้น สามารถเป็นศิลปิน K-POP ได้
- ง. การหัดร้องและเต้นตั้งแต่เด็ก จะทำให้มีประสบการณ์และเข้าสมัครเป็นศิลปิน K-POP ได้

นักท่องเที่ยวยุโรปชาวแคนาดา ที่ระบุว่าตัวเองชื่อ ‘นิโคล’ ส่งพัสดุ ได้แก่กระเบื้องโมเสค 2 ชิ้น ที่เป็นชิ้นส่วนของโถและเซรามิก ไปยังตัวแทนด้านการท่องเที่ยวในเมืองปอมเปอี ทางใต้ของอิตาลีพร้อมจดหมายสารภาพความผิดบาป โดยเขียนว่า “ได้โปรด นำมันกลับไป มันนำโชคร้ายมา” ทั้งยังเขียนในจดหมายว่า เธอได้บทเรียนและต้องการได้รับการอภัยจากพระเจ้า

30. ข้อความข้างต้นสนับสนุนเรื่องใด

- ก. การถ่ายรูปในสถานที่ท่องเที่ยว
- ข. การแต่งกายในสถานที่ท่องเที่ยว
- ค. การรักษาความสะอาดในสถานที่ท่องเที่ยว
- ง. การรักษาสภาพสิ่งของในสถานที่ท่องเที่ยว

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 31 และข้อ 32

ในโลกสมัยใหม่ ความแข็งแกร่งไม่ค่อยแสดงออกในแง่ของกายภาพ มัดกล้ามเนื้อ แต่คือสติปัญญาและการแสดงออกที่เหมาะสม การรู้จักวางตัวและพลิกวิกฤตให้เป็นโอกาส เพราะเราไม่ได้อยู่ในโลกแห่งการล่าสัตว์ที่จะต้องแสดงออกผ่านพลังกำลังหรือมัดกล้ามเนื้อ

31. จากบทอ่านข้างต้นไม่ได้กล่าวถึงเรื่องใดเป็นสำคัญ

- ก. กาลเทศะ
- ข. สติปัญญา
- ค. ความแข็งแรง
- ง. การแก้ไขสถานการณ์เฉพาะหน้า

32. กลวิธีใดที่ไม่พบในบทอ่านข้างต้น

- ก. ให้เหตุผล
- ข. ยกตัวอย่าง
- ค. เปรียบเทียบ
- ง. ให้คำจำกัดความ

33. ข้อความใดเป็นข้อความแสดงความคิดเห็น

- ก. ประเทศอิตาลีเริ่มออกกฎหมายจะปรับคนที่กินอาหารในที่สาธารณะในตัวเมือง
- ข. “ปทุมมาห้วยสำราญ” ดอกปทุมมาสายพันธุ์ใหม่ ที่นำสายพันธุ์มาจากภาคเหนือ
- ค. เชื่อว่ากรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส อาจเป็นจุดหมายปลายทางสำหรับใครหลายๆ คน
- ง. น้ำแร่ธรรมชาติช่วยรักษาอาการปวดเส้นประสาท อาการข้ออักเสบ โรคหัวใจ และโรคผิวหนัง

34. ข้อความใดเป็นข้อความแสดงข้อเท็จจริง

- ก. ตำรวจคาดผู้ตายขับมาด้วยความเร็ว ไม่ทันเห็น-พุ่งเสยท้ายสนั่น เป็นเหตุเสียชีวิต
- ข. ตั้งแต่เดือนตุลาคมถึงปัจจุบัน กรมศุลกากรตรวจยึดยาเสพติดเป็นจำนวนรวม 19 คดี
- ค. เด็กช่างยนต์ ปวช. หามส่ง รพ.อีก 1 คาดว่าทะเลาะด้วยเรื่องส่วนตัว เพราะเรียนสถาบันเดียวกัน
- ง. ยังไม่มีข้อมูลว่าคนร้ายมีพาหนะอะไรใช้ก่อเหตุ แต่ถ้าคนร้ายวิ่งหลบหนีคาดว่าน่าจะพักอาศัยบริเวณที่เกิดเหตุ

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 35 และข้อ 36

มีงานวิจัยของ Richard Mitchell พบว่า เทียบกับคนที่อยู่ใกล้เมืองอันนุ่ยวาย คนและสถานที่ที่อยู่ใกล้กับต้นไม้ใบหญ้า จะได้รับพลังพิเศษจากสีเขียวๆ นั้น เช่น คนป่วยในโรงพยาบาลมีแนวโน้มที่จะหายเร็วขึ้น เด็กๆ ในโรงเรียนจะเรียนรู้ได้ดีกว่า แม้แต่ย่านที่มีพื้นที่สีเขียวเยอะๆ ก็มีแนวโน้มที่จะเกิดอาชญากรรมน้อยกว่า นอกจากนี้ผลการศึกษายังบอกอีกว่า ต่อให้ไม่ได้อยู่ใกล้หรือเห็นสีเขียวของจริง แค่ดูภาพธรรมชาติก็ส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างมีความสุขมากขึ้นและทำงานต่างๆ ได้ดีขึ้นด้วย

35. ข้อความต่อไปนี้ ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายสื่อสารเรื่องใดอย่างชัดเจน

- ก. การผลิตสีเขียว
- ข. ผลิตภัณฑ์ที่มีสีเขียว
- ค. ประโยชน์ของสีเขียว
- ง. ลักษณะทั่วไปของสีเขียว

36. การกระทำในข้อใดสอดคล้องกับข้อความข้างต้น

- ก. พ่อตีเครื่องตีที่สีเขียวจึงทำให้เกิดความสดชื่น
- ข. ปูปลูกต้นไม้ในบริเวณรอบๆ บ้านเพื่อเพิ่มความร่มรื่น
- ค. ยาสวมเสื้อสีเขียวทุกวันเพื่อเพิ่มความมั่นใจให้กับตนเอง
- ง. แม่หุงข้าวโดยผสมสีเขียวลงไปเพื่อเพิ่มความน่ารับประทาน

37. ข้อใดไม่ได้กล่าวสนับสนุนข้อความต่อไปนี้

ยูทูปได้ออกมายอมรับว่ากระแสการแก๊งค์คนได้กลายเป็นวัตถุบิขัณใหม่ในการสร้างสรรคคอนเทนต์วิดีโอที่มีความนิยมสูง โดยจุดโคลแมกซ์ของวิดีโอเหล่านี้ก็คืออาการตกใจกลัวและอับอายของคนที่ถูกแก๊ง การกลายเป็นคนดังเพียงชั่วข้ามคืนก็ไม่ใช่เรื่องยากอีกต่อไปแค่ม็อเดียวแก๊งค์คนเจ๋งๆ มุมกล้องตึๆ ไว้อบถ่ายท่าทางตลกๆ ได้ก็เพียงพอแล้ว

- ก. การได้แก๊งค์คนสามารถเพิ่มความมั่นใจให้กับคนนั้นๆได้
- ข. การแก๊งค์กันเป็นความบันเทิงอย่างหนึ่งที่สร้างความผ่อนคลายได้
- ค. การแก๊งค์คือการปลดปล่อยความรุนแรงรูปแบบหนึ่งซึ่งไม่ใช่ทุกคนที่รับได้
- ง. การแก๊งค์กันหากฝ่ายชายแก๊งค์ฝ่ายหญิงนั้นหมายถึงการต้องการใกล้ชิดสนิทสนม

38. ข้อความในข้อใดนำเสนออย่างมีเหตุผล

- ก. กล้วยเป็นไม้มีลำต้นสูงและความแข็งแรง
- ข. กล้วยมีราคาที่แตกต่างกันเพราะขึ้นอยู่กับความเป็นที่ต้องการของตลาด
- ค. กล้วยนำมาทำอาหารได้หลายอย่างทั้งอาหารคาวและอาหารหวาน
- ง. กล้วยมีมากมายหลายชนิด ทั้งกล้วยไข่ กล้วยน้ำว่า แต่ละชนิดมีลักษณะต่างกัน

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 39 และข้อ 40

รสชาติหลังซัยชนะเป็นอะไรที่ช่างหอมหวาน ใครหลายคนก็คงจะอยากสัมผัสสักครั้งในชีวิต เพราะผู้ชนะได้รับทั้งการยกย่องจากสังคม ชื่อเสียง เงินทอง หรือความรู้สึกมั่นใจในตัวเองที่เพิ่มมากขึ้น แต่เมื่ออยู่ในสนามการแข่งขันที่กฎและกติการะบุให้มีผู้ชนะและผู้แพ้ จึงทำให้บางครั้งสถานการณ์ก็ผลักดันเราให้ไปอยู่ในตำแหน่งของ ‘ผู้แพ้’ อย่างไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้

39. ข้อใดคือข้อคิดสำคัญจากข้อความข้างต้น

- ก. ความกตัญญูรู้คุณ
- ข. ความอดทนอดกลัณ
- ค. ความมานะพยายาม
- ง. ความประหยัดอดออม

40. บุคคลในข้อใดแสดงความคิดเห็นโต้แย้งกับข้อความข้างต้น

- ก. พี่บอกว่าเคยได้รับรางวัลเงินสดจำนวนมากหลังการแข่งขันร้องเพลง
 ข. น้องบอกว่าจะพยายามฝึกซ้อมกีฬา เพื่อจะได้รับรางวัลในงานกีฬา
 ค. อาบอกว่านักแสดงที่ชอบได้รับรางวัลนักแสดงยอดเยี่ยมทำให้อยากติดตามต่อไป
 ง. ลุงบอกว่าชื่อเสียง เงินทอง การยกย่องจากสังคม ไม่สามารถทำให้เรามีความสุขได้

เฉลยแบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวดหกใบ

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1. ก	11. ก	21. ค	31. ค
2. ข	12. ง	22. ข	32. ง
3. ง	13. ง	23. ค	33. ค
4. ค	14. ข	24. ก	34. ข
5. ก	15. ข	25. ข	35. ค
6. ค	16. ค	26. ค	36. ข
7. ง	17. ก	27. ค	37. ค
8. ค	18. ง	28. ข	38. ข
9. ค	19. ค	29. ข	39. ค
10. ง	20. ข	30. ง	40. ง

แบบประเมินดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ของแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสำหรับผู้เชี่ยวชาญ

ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวกหกใบ

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คำชี้แจง โปรดพิจารณาความสอดคล้องของประเด็นข้อคำถามเพื่อนำไปใช้ในแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนและหลังเรียนแต่ละข้อว่ามีความถูกต้องตรงกับวัตถุประสงค์ต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้หรือไม่ เมื่อพิจารณาแล้วโปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็น โดยใช้เกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

- +1 แน่ใจว่าสอดคล้องกับจุดประสงค์
0 ไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับจุดประสงค์
-1 แน่ใจว่าไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์

วัตถุประสงค์	รายการประเมิน	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่อ่าน	<p>1. ข้อความต่อไปนี้ส่วนใดเป็นข้อความแสดงข้อเท็จจริง</p> <p>1) ในหนังสือ <i>Metropolis</i> ของ เบน วิลสัน (Ben Wilson) กล่าวถึงเมืองในยุคยุโรปหลายเมืองช่วงศตวรรษที่ 15-16 ที่ผู้คนเพิ่งหลังไหลล้นหลามเข้ามาอยู่ในเมือง 2) พบว่าอาชญากรรมที่เกิดจากความ 'หัวร้อน' หรือบันดาลโทสะ เช่น คนพุดจาไม่ถูกหู ก็ชักมีดมาเสียบแทงกันตาย เป็นอาชญากรรมที่พบมากที่สุดในเมืองใหญ่ของยุโรปยุคนั้น 3) ที่เป็นอย่างนี้ก็เพราะน่าจะเป็นครั้งแรกๆ ที่ผู้คนได้ 'เห็น' กันและกันโดยไม่ได้รู้จักกัน 4) แตกต่างไปจากการอยู่ในชนบทที่รู้ว่าใครเป็นใครและผู้คนไม่ได้แออัด การทำร้ายกันแบบนี้จึงเกิดขึ้นน้อยกว่า</p>				

วัตถุประสงค์	รายการประเมิน	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	ก. ส่วนที่ 1 ข. ส่วนที่ 2 ค. ส่วนที่ 3 ง. ส่วนที่ 4				
วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องี่อ่าน	2. ข้อความต่อไปนี้ ข้อใดเป็นข้อความแสดงข้อคิดเห็น ก. กรมควบคุมมลพิษตรวจวัดพบค่าฝุ่น PM2.5 เกินมาตรฐาน 71 พื้นที่ในเขต กทม. และปริมณฑล ข. ปีใหม่นี้หากเป็นไปได้ก็ควรงดตั้งวงสังสรรค์ วงเหล้า วงพนัน ค. UNESCO ประกาศให้มโนราห์' ศาสตร์การรำของไทย ให้เป็นมรดกโลกด้านภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติ ง. คนงานพบศพทหารถูกนำมาทิ้งบริเวณไซโลข้าวโพด ต.หลวงเหนือ อ.งาว จ.ลำปาง				
	อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อที่ 3 และข้อ 4 Real Size Beauty เป็นหนึ่งในคอนเซ็ปต์ การพอใจในร่างกายของตนเอง ซึ่งเป็นคอนเซ็ปต์ที่ทั่วโลกพยายามขับเคลื่อนมาเรื่อยๆ ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะดารารหรือคนดังที่พากันติด แฮชแท็ก #BodyPositivity ผ่านแพลตฟอร์มต่างๆ ในโลกออนไลน์ เพื่อส่งเสียงให้ผู้คนที่หันมารักร่างกายของตนเองมากขึ้นและยอมรับร่องรอยต่างๆ ที่เป็นธรรมชาติของร่างกายเรา เช่น รอยแตกลาย รอยคล้ำ สิว กระ หรือเซลลูไลต์				

วัตถุประสงค์	รายการประเมิน	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
ประเมินคุณค่าที่ได้จากงานเขียน	<p>3.บุคคลในข้อใดแสดงความคิดเห็นได้สมเหตุสมผลตามประเด็นสำคัญของข้อความข้างต้น</p> <p>ก. พ่อบอกว่าเรื่องนี้ดี แต่การทำงานเป็นพนักงานต้อนรับก็ต้องมีรูปร่างที่สูงโปร่ง</p> <p>ข. น้าบอกว่าเรื่องนี้ดี เพราะน้าชอบไปคลินิกเลเซอร์ รอยสิ่วให้หายไปตามที่ดารานำแนะนำ</p> <p>ค. พี่สาวบอกว่าเรื่องนี้ดีมาก ๆ เพราะดารานักที่พี่สาวชื่นชอบก็ติด แฮชแท็ก #BodyPositivity ด้วย</p> <p>ง. แม่บอกว่าเรื่องนี้ดี เพราะทำให้แม่ภูมิใจและคลายความกังวลเรื่องรอยแตกที่ที่เกิดจากคลอตก</p>				
ประเมินคุณค่าที่ได้จากงานเขียน	<p>4.บุคคลในข้อใดแสดงความคิดเห็นโต้แย้งกับข้อความข้างต้น</p> <p>ก. คุณครูบอกว่านักเรียนไม่ควรใช้ผลิตภัณฑ์ที่แรงผิวขาวเพราะมีอันตราย</p> <p>ข. อาบอกว่าดารานักหรือคนดัง ทำให้ผู้คนให้ความสนใจเรื่องต่างๆ ได้รวดเร็วและมากขึ้น</p> <p>ค. น้องบอกว่าวงการศิลปินเกาหลี นอกจากจะมีความสามารถเรื่องการร้องเพลงแล้วต้องสวยด้วย</p> <p>ง. ปู่บอกว่าถึงแม่หลานจะมีรูปร่างใหญ่กว่าเพื่อน แต่หลานก็มีความสามารถในการเล่นกีฬาที่ยอดเยี่ยม</p>				
ประเมินคุณค่าที่ได้จากงานเขียน	<p>5. ข้อใดคือข้อคิดสำคัญจากข้อความต่อไปนี้</p> <p>เป็นเรื่องปกติที่วัยรุ่นจะรู้สึกอยากหนีจากโลกความจริงของตนเองอยู่บ่อยๆ ไม่ว่าจะหนีสถานการณ์โรคระบาดหรือความกดดันจากสังคมก็ตาม ซึ่งโซเชียลมีเดียก็ถือเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้พวกเขาหลบหนีจากความจริงเหล่านั้นได้สำเร็จ</p>				

วัตถุประสงค์	รายการประเมิน	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	<p>แต่อาจจะทำให้พวกเขามีการสร้างตัวเองขึ้นมาแบบไม่จบสิ้น</p> <p>ก. การหลบหนีความจริงเสริมสร้างความพึงพอใจในชีวิต</p> <p>ข. การหลบหนีความจริงทำให้เราหมกหมุ่นอยู่กับตัวเอง</p> <p>ค. การหลบหนีความจริงเพิ่มพลังความมั่นใจในตนเองได้</p> <p>ง. การหลบหนีความจริงทำให้คนรอบข้างช่วยเหลือเรามากขึ้น</p>				
	<p>พิจารณาข้อความข้างต่อไปแล้วตอบคำถามข้อ 6 และข้อ 7</p> <p>ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเคาต์ดาวน์ต้องแสดงหลักฐานการรับวัคซีนอย่างน้อย 2 เข็มและมีการตรวจคัดกรองวัดอุณหภูมิก่อนเข้างาน โดยมีสายรัดข้อมือ (Wristband) ประจำวัน ให้แก่ผู้เข้าร่วมงานที่ผ่านการคัดกรองแล้ว พร้อมเช็किन และเช็คเอาต์ผ่านแพลตฟอร์ม "ไทยชนะ" และต้องสวมหน้ากากอนามัยตลอดการเข้าร่วมชมงาน รวมถึงมีการจำกัดจำนวนคนต่อพื้นที่ในการจัดงานไม่ให้มีมากเกินไป</p>				
วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องี่อ่าน	<p>6. จากข้อความข้างต้น ข้อใดกล่าวถูกต้อง</p> <p>ก. คนที่ไปร่วมกิจกรรมไม่ควรดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์</p> <p>ข. คนที่ได้รับสายรัดข้อมือคือคนที่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมเคาต์ดาวน์ได้</p> <p>ค. คนที่ชอบสังสรรค์ต้องไปร่วมกิจกรรมเพราะจะได้พบปะผู้คนจำนวนมาก</p>				

วัตถุประสงค์	รายการประเมิน	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	ง. คนที่ต้องการกลับบ้านปลอดภัยต้องเช็คอินผ่านแพลตฟอร์ม “ไทยชนะ”				
ประเมินคุณค่าที่ได้จากงานเขียน	<p>7. จากข้อความข้างต้น บุคคลในข้อใดนำความรู้มาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้อง</p> <p>ก. น้องพยายามเดินเบียดผู้คนเข้าไปหน้าเวทีเพื่อชมนักร้อง</p> <p>ข. ลุงสวมหน้ากากอนามัยเฉพาะเจอกับคนแปลกหน้าในงาน</p> <p>ค. อาแสดงหลักฐานการฉีดวัคซีนเพียงเข็มเดียวให้กับเจ้าหน้าที่</p> <p>ง. ป้าผ่านการคัดกรองจากเจ้าหน้าที่แล้วจึงเช็คอินผ่านแพลตฟอร์ม “ไทยชนะ”</p>				
ประเมินคุณค่าที่ได้จากงานเขียน	<p>8. บทความต่อไปนี้ให้ข้อคิดสำคัญตามข้อใด</p> <p>วิธีสื่อสารในโลกนี้ เราจะพบท่าทีของการ ‘ตะโกนเสียงดัง’ ได้อยู่ตลอดเวลา เช่นการใช้คำที่ ‘แรง’ ในความหมาย เพื่อขยายความรู้สึกข้างในให้ท่วมท้นใหญ่โตขึ้นกว่าที่เป็นจริง แล้วใช้ความแรงของคำนั้นๆ เพื่อข่มเน้นประเด็นที่ตัวเองให้ดูฉลาดจนบางครั้งเกินจริงขึ้นมา เพื่อให้สิ่งที่พูดออกไปนั้นดึงดูดความสนใจ และจะได้มีคนฟัง ไม่ว่าจะฟังเพราะชอบหรือเพราะชิงชังหมั่นไส้ก็ตามที</p> <p>ก. การแต่งเรื่องให้เกินความจริงจะทำให้คนสนใจ</p> <p>ข. การใช้คำที่แรงในการสื่อสารจะทำให้ได้เป็นผู้ชนะ</p> <p>ค. การใช้คำแรงอาจส่งผลทำให้กระทบจิตใจของผู้ฟังได้</p> <p>ง. วิธีการสื่อสารที่ถูกต้องคือเมื่อใช้คำแรงมาต้องใช้คำแรงกลับ</p>				

วัตถุประสงค์	รายการประเมิน	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องี่อ่าน	<p>9. ข้อใดแสดงเหตุผลไม่น่าเชื่อถือ</p> <p>ก. หม่อม เชนำรองเท้านำเข้า ใส่ก็ทีก็มีความมั่นใจ</p> <p>ข. เชนนี้ แชนร์ประสบการณงานรุ่ง เพราะเปลี่ยนเบอร์มงคล</p> <p>ค. ใหม่ เคลียร์รามา “คลั่งผอม” ตอบหุ่นดีได้ เพราะออกกำลังกาย</p> <p>ง. เอ เพยหุ่นเอวสับแซบ เพราะชุดว่ายน้ำแบรนต์ดังที่ใครๆใส่ก็ผอม</p>				
วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องี่อ่าน	<p>10. ประโยคในข้อใดที่มีเหตุผลน่าเชื่อถือมากที่สุด</p> <p>ก. วันนี้แดดจ้าฟ้าแจ่ม ฝนคงจะไม่ตกหรอก</p> <p>ข. เมื่อวานฝนตกหนัก วันนี้คงจะไม่ตกอีกแล้ว</p> <p>ค. เมื่อวานฝนตก วันนี้คงตกอีกเพราะเป็นฤดูฝน</p> <p>ง. วันนี้ฝนไม่ตกหรอก ฉันพึ่งพยากรณ์อากาศมาเมื่อเช้า</p>				
วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องี่อ่าน	<p>11. จากกรารายงานข่าวต่อไปนี้ ส่วนใดไม่ใช่ข้อเท็จจริง</p> <p>1) มีดราม่าออกมาว่าตูน ไม่ใช่คนไทยคนแรกที่วิ่งจากใต้สุดมาเหนือสุดของประเทศ 2) แม้ที่ผ่านมาทาง Thailand records หรือบันทึกไทย ได้มอบโล่เกียรติบัตรให้กับตูน 3) และบันทึกสถิติ วิ่งผ่าน 20 จังหวัด ระยะทาง 2,191 กิโลเมตร รวมเวลาวิ่ง 55 วัน 4) รวมทั้ง Nike และ Garmin ได้บันทึกสถิติว่าตูน เป็นคนแรกที่วิ่งในระยะทางที่ไกลที่สุด</p> <p>ก. ส่วนที่ 1</p> <p>ข. ส่วนที่ 2</p> <p>ค. ส่วนที่ 3</p> <p>ง. ส่วนที่ 4</p>				

วัตถุประสงค์	รายการประเมิน	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องี่อ่าน	<p>12. ข้อความต่อไปนี้ ส่วนใดเป็นข้อเท็จจริงทั้งหมด</p> <p>1) ก่อนเดินทางไปอินเดียผมได้รู้จักประเทศอินเดียมาบ้าง 2) เพราะมีผู้คนกล่าวถึงประเทศอินเดียในแง่มุมต่างๆ กัน เช่น เป็นประเทศที่มีคนรวยสุดและจนสุดบ้าง 3) เป็นประเทศที่มีประชากรมากมายมหาศาลบ้าง 4) เป็นประเทศที่มีอิทธิพลด้านศิลปวัฒนธรรมต่อประเทศเพื่อนบ้านรอบข้าง เหล่านี้เป็นต้น</p> <p>ก. ส่วนที่ 1 ข. ส่วนที่ 2 ค. ส่วนที่ 3 ง. ส่วนที่ 4</p>				
วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องี่อ่าน	<p>13.บทความต่อไปนี้ ผู้เขียนเขียนด้วยความรู้สึกอย่างไร</p> <p>“เด็กไทยในปัจจุบันตกเป็นทาสของการเล่นเกมคอมพิวเตอร์ วิดีโอเกม จนแทบไม่รู้จักการเล่นของไทย เช่น หมากเก็บ มอญซ่อนผ้า เป็นต้น ทั้งนี้อาจเพราะปัจจุบันบริเวณบ้านมีพื้นที่น้อยไม่สะดวกให้เด็กวิ่งเล่น จึงหันไปเล่นเกมที่เล่นได้สะดวกส่งผลให้เด็กมีนิสัยก้าวร้าวไม่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อน</p> <p>ก. เป็นทุกข์ ข. โศกเศร้า ค. เห็นใจ ง. ห่วงใย</p>				

วัตถุประสงค์	รายการประเมิน	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
ประเมินคุณค่าที่ได้จากงานเขียน	<p>14. พฤติกรรมของนักเรียนข้อใดที่นำข้อคิดจากการอ่านข่าวนี้ไปใช้ได้อย่างเหมาะสม</p> <p>เจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบกล้องวงจรปิด พบว่ามีชายต้องสงสัยคือ เอ อายุ 17 ปี ได้มาเปิดห้องเช่ารายวันของหอพัก โดยให้การรับสารภาพว่า คือผู้ก่อเหตุใช้อาวุธปืนซึ่งทองที่ขออนแก่นจริง เจ้าหน้าที่ได้ตรวจยึดสร้อยข้อมือทองคำน้ำหนัก 3 บาท จำนวน 4 เส้น ที่ได้จากการชิงทรัพย์ โดยผู้ต้องหาให้การรับสารภาพอีกว่า แกร่งจูงใจในการก่อเหตุเนื่องจากติดการพนัน และต้องการนำเงินที่ได้จากการก่อเหตุไปเล่นการพนันออนไลน์ และใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน</p> <p>ก. บีช่วยเหลือนานคุณครูเพราะต้องการเงินตอบแทน</p> <p>ข. ชีรับทำงานพิเศษที่ร้านหนังสือเพื่อหารายได้เสริม</p> <p>ค. เอฟไปช่วยแม่ชายของแต่แอบหยิบเงินใส่กระเป๋า</p> <p>ง. เจช่วยสอนเคเล่นพนันออนไลน์เพราะจะได้มีเพื่อน</p>				
วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่อ่าน	<p>15. ข้อความต่อไปนี้ ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายสื่อสารเรื่องใดอย่างชัดเจน</p> <p>สังคมไทยนั้นเป็นสังคมแห่งความหลากหลายหรือมีความเป็นพหุวัฒนธรรม มีความผสมผสานของวัฒนธรรมที่หลากหลายมากมาย และเป็นสังคมที่มีค่านิยมเปิดกว้างต่อความแตกต่างที่มีอยู่ ซึ่งการที่คนในสังคมมีถิ่นที่อยู่ วัฒนธรรมในการใช้ชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อความศรัทธาและภาษาถิ่นที่ต่างกัันนั้น ไม่ได้ทำให้เรามีความเป็นคนไทยแตกต่างกัน ทุกคนมีความเท่าเทียมกัน และควรได้รับการให้เกียรติเหมือนๆ กันถ้าเราทุกคนทำ</p>				

วัตถุประสงค์	รายการประเมิน	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	<p>ได้ก็จะช่วยให้สังคมไทยโดยรวมพัฒนาขึ้นและเป็นสังคมแห่งความสุขโดยแท้จริง</p> <p>ก. การเลือกคบคนไม่ควรดูแต่เพียงรูปลักษณ์ภายนอก</p> <p>ข. การเอาใจเขามาใส่ใจเราสามารถทำให้เข้าใจกันและทำให้สังคมไทยน่าอยู่ขึ้น</p> <p>ค. การแบ่งปัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกันจะทำให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งความสุข</p> <p>ง. การปลูกฝังเคารพรักต่อวัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นเรื่องต้องได้รับพัฒนาอย่างเร่งด่วน</p>				
	<p>อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 16 และข้อ 17</p> <p>1) กว๋ยเตี้ยยูนนาน จะนำแป้งข้าวมาซอยเป็นเส้น 2) ราดด้วยซุบน้ำใสและเนื้อที่ผัดกับเครื่องเทศทานพร้อมผักดอง 3) จะแตกต่างกับของชาวเชียงใหม่ที่นิยมมาดัดแปลงให้ถูกปากคนไทยมากขึ้น ด้วยการใส่กะทิเพิ่มเข้าไปให้เข้มข้น และเปลี่ยนมาใช้เส้นบะหมี่แทน 4) โดยคำว่าข้าวซอย ก็มาจากกระบวนการนำก้อนแป้งมาซอยให้เป็นเส้นนั่นเอง</p>				
วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องี่อ่าน	<p>16. ข้อความตอนใดแสดงการเปรียบเทียบ</p> <p>ก. ตอนที่ 1</p> <p>ข. ตอนที่ 2</p> <p>ค. ตอนที่ 3</p> <p>ง. ตอนที่ 4</p>				

วัตถุประสงค์	รายการประเมิน	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
ประเมินคุณค่าที่ได้จากงานเขียน	<p>17. ข้อความข้างต้นแสดงคุณค่าด้านใดอย่างชัดเจน</p> <p>ก. ความรู้ ข. ความบันเทิง ค. ความคิดเห็น ง. ความจรรโลงใจ</p>				
ประเมินคุณค่าที่ได้จากงานเขียน	<p>18. ข้อความต่อไปนี้ไม่ปรากฏคุณค่าด้านใด</p> <p>‘ฮือฮือ’ ก็คือลูกชิ้นปลานั้นแหละ ความเป็นมาบอกเล่ากันว่าผู้คิดค้นทำลูกชิ้นปลาคนแรกเป็นชาวมณฑลเจียงซียุคราชวงศ์ซ่ง และยังมีเล่ากันอีกถึงเรื่องที่ว่าชาวแคว้นฉู่แถบลุ่มแม่น้ำฉางเจียง (หรือแม่น้ำแยงซีเกียง) เป็นผู้คิดค้นทำลูกชิ้นปลาถวายจีนซีฮ่องเต้ เนื่องจากฮ่องเต้ไม่โปรดเนื้อปลาเป็นตัวๆ ที่มีก้าง พ่อครัวจึงต้องนำเนื้อปลามาทำเป็นลูกชิ้นก้อนกลมๆ แทน</p> <p>ก. การอ้างเหตุผล ข. เนื้อหาสาระให้ความรู้ ค. การนิยามความหมาย ง. การยกตัวอย่างประกอบ</p>				
	<p>อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 19 และข้อ 20</p> <p>ในยุคก่อน เป้าหมายชีวิตของหลายคนอาจดูเป็นแพดเทิร์นคล้ายๆ กัน นั่นก็คือ เรียนจบ ทำงาน แต่งงาน มีลูก มีบ้าน มีรถยนต์ มีเงินเก็บเท่านั้นเท่านี้ ถึงจะเรียกได้ว่า ‘ประสบความสำเร็จ’</p>				

วัตถุประสงค์	รายการประเมิน	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	แต่คุณนี้เป้าหมายหรือคุณค่าชีวิตแตกต่างออกไป และสามารถตีความหลากหลายนอกเหนือไปจากการมีบ้าน มีรถ มีครอบครัว บางคนอาจต้องการใช้เงินไปกับการท่องเที่ยว ลงทุนในธุรกิจที่ตัวเองสนใจ สะสมของที่ตัวเองรัก หรือตามดูคอนเสิร์ตศิลปินที่ตัวเองชื่นชอบ โดยไม่มีใครมากำหนดได้ว่าอะไรคือถูกหรือผิด				
วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่อ่าน	<p>19. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องตามข้อความต่อไปนี้</p> <p>ก. คำว่าประสบความสำเร็จของแต่ละคนสามารถกำหนดเองได้</p> <p>ข. การเดินทางท่องเที่ยวรอบโลกก็ถือว่าเป็นประสบความสำเร็จในชีวิต</p> <p>ค. เมื่ออายุ 30 ปี ชีวิตคนเราควรจะต้องเริ่มมีเงินเก็บและสร้างครอบครัว</p> <p>ง. คุณค่าของคนไม่ได้ขึ้นอยู่กับความคาดหวังของคนรอบข้างแต่ขึ้นอยู่กับตัวเราเอง</p>				
ประเมินคุณค่าที่ได้จากงานเขียน	<p>20. บุคคลในข้อใดนำข้อคิดจากข้อความข้างต้นไปใช้ได้อย่างเหมาะสม</p> <p>ก. ลุงบอกให้หลานรีบแต่งงานจะได้มีหลานมาสืบสกุล</p> <p>ข. น้องเลือกเรียนต่อมหาวิทยาลัยตามคณะที่ตนเองสนใจ</p> <p>ค. แม่บอกให้ลูกทำงานในบริษัทที่มีชื่อเสียงจะได้ไม่อายคน</p> <p>ง. พี่เลือกทำงานในหน่วยงานราชการตามความต้องการของพ่อ</p>				

วัตถุประสงค์	รายการประเมิน	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	<p>อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 21 และข้อ 22</p> <p>การวิจัยพบว่า บั๊วบกมีผลต่อระบบประสาท เช่น ช่วยฟื้นฟูความจำ เพิ่มกลไกการทำงานของระบบ ต่อด้านอนุมูลอิสระ ซึ่งดีต่อโรคอัลไซเมอร์ รวมถึงมีฤทธิ์ที่ดีต่อโรคพาร์กินสันในผู้สูงอายุ และมีฤทธิ์ สมานผิว ลดรอยแผลเป็น เพิ่มระดับสารต้านออกซิเดชัน ลดกระบวนการอักเสบ กระตุ้นการสร้างคอลลาเจนแก้ปัญหาผิวหนังเหี่ยวอ่อนมีริ้วรอย ล่าสุดมีงานวิจัยในการนำบั๊วบก มาใช้ในผู้ป่วยหลังโควิด มีฤทธิ์ลดการอักเสบ เพิ่มการสร้างหลอดเลือด เสริมภูมิคุ้มกัน</p>				
วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องี่อ่าน	<p>21. ข้อใดแสดงความคิดเห็นโต้แย้งกับข้อความข้างต้น</p> <p>ก. ควรสนับสนุนให้มีการปลูกใบบั๊วบกเป็นพืชสมุนไพรประจำบ้าน</p> <p>ข. หากน้ำดื่มเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของใบบั๊วบกจะช่วยสร้างคอลลาเจนได้</p> <p>ค. ใบบั๊วบกเป็นสมุนไพรพื้นบ้านไม่มีประโยชน์ในการรักษาผู้ป่วยหลังติดเชื้อโควิด</p> <p>ง. ผู้สูงอายุที่มีความจำเลือนกลางถ้าได้รับประทานใบบั๊วบกก็จะช่วยฟื้นฟูความจำได้</p>				
วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องี่อ่าน	<p>22. ข้อความข้างต้นน่าเชื่อถือตามข้อใด</p> <p>ก. ให้เหตุผลชัดเจน</p> <p>ข. มีหลักฐานอ้างอิง</p> <p>ค. แสดงความคิดเห็นน่าสนใจ</p> <p>ง. โนม่น้าวใจผู้อ่านคิดเห็นโต้แย้ง</p>				

วัตถุประสงค์	รายการประเมิน	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	<p>อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 23 และข้อ 24</p> <p>คนเราห้ามความคิดกันไม่ได้ ไม่ว่าจะเป็ความคิดในแง่บวกหรือแง่ลบ และหลายครั้งเราก็พบว่า ยิ่งห้ามเท่าไร ก็เหมือนยิ่งยุเท่านั้น ทำให้การจะยับยั้งความคิดใดความคิดหนึ่ง แทบจะเป็นไปได้อากหรืออาจจะเป็นไปไม่ได้เลย</p>				
วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องี่อ่าน	<p>23. จากข้อความข้างต้น บุคคลในข้อใดไม่ได้แสดงความคิดเห็น</p> <p>ก. แม่บอกว่าถ้าเป็ความคิดที่ดีก็คงไม่มีผลอะไรกับเรามากนัก</p> <p>ข. พ่อบอกว่าเคยทดลองนั่งนิ่งๆ ทำสมาธิความคิดก็แวมมาอยู่ดี</p> <p>ค. ลุงบอกว่าในทางจิตวิทยาเรียกความคิดนี้ว่า “ความคิดแทรกซ้อน”</p> <p>ง. พี่บอกว่าถ้าเกิดความคิดไม่พึงประสงค์ขึ้นมาเราคงว่าุ่นใจพอสมควร</p>				
วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องี่อ่าน	<p>24. ข้อความข้างต้นสนับสนุนเรื่องใด</p> <p>ก. จินตนาการ</p> <p>ข. พัฒนาการ</p> <p>ค. นันทนาการ</p> <p>ง. ศิลปะวิทยาการ</p>				

วัตถุประสงค์	รายการประเมิน	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	<p>อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อที่ 25</p> <p>ไม่ไหวบอกไม่ไหว เมื่อรู้สึกว่สมองล้าจนรู้สึกตัน คิดอะไรไม่ออก ให่วางมือจากงานตรงหน้าสักพัก เพราะยิ่งฝืนก็จะยิ่งทำให้สมองล้าหนักขึ้น สุดท้ายก็ คิดอะไรไม่ได้อยู่ดี อาจจะถูกเดินไปเล่นกับสัตว์เลี้ยง สักพัก คุณลิวิตีโอคลายเครียด หรือพูดคุยกับคนใน บ้าน 5-10 นาที เพื่อเป็นการรีเฟรชสมองอีกครั้ง ก่อนจะกลับมาทำงานตรงหน้าอีกครั้งแบบที่สมอง ปลอดโปร่งมากขึ้น</p>				
ประเมิน คุณค่าที่ได้ จากงาน เขียน	<p>25. บุคคลในข้อใดไม่ได้นำความรู้จากข้อความ ข้างต้นไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างเหมาะสม</p> <p>ก. อานอนชมภาพยนตร์ตลกหลังจากทำงานมาทั้งวัน</p> <p>ข. พี้ออกไปประชุมกับเจ้านายในตอนค่ำหลังจากที่ ทำงานมาทั้งวัน</p> <p>ค. นำไปพาสุนัขไปเดินเล่นที่สวนหน้าบ้านหลังจาก ทำงานมาทั้งวัน</p> <p>ง. ลุงและป้าพูดคุยกันในห้องครัวเพื่อทำอาหาร หลังจากทำงานมาทั้งวัน</p>				
วิเคราะห์ และวิจารณ์ เรื่องที่อ่าน	<p>26. ข้อความตอนใดเป็นข้อความแสดงความคิดเห็น</p> <p>1) การเปิดเผยความลับของการค้นพบกะโหลก ศีรษะขนาดใหญ่ของมนุษย์โบราณเพศชายในวัยราว 50 ปี 2) ที่เมืองฮาร์บินในมณฑลเฮยหลงเจียงตั้งแต่ปี 1933 โดยทีมนักวิจัยจากสหราชอาณาจักรและ สถาบันบัณฑิตวิทยาศาสตร์จีน (CAS) 3) แม้จะเป็น เพียงข่าวกเล็กๆแต่ก็ทำให้มองเห็นการทรานสฟอร์ม ของเผ่าพันธุ์มนุษย์ 4) และแน่นอนมนุษย์ถ้าไม่ได้มี</p>				

วัตถุประสงค์	รายการประเมิน	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	<p>เพียงในดินแดนเมโสโปเตเมียเท่านั้น หากแต่มีการอาศัยอยู่ในดินแดนตะวันออกอย่างจีนด้วย</p> <p>ก. ตอนที่ 1</p> <p>ข. ตอนที่ 2</p> <p>ค. ตอนที่ 3</p> <p>ง. ตอนที่ 4</p>				
ประเมินคุณค่าที่ได้จากงานเขียน	<p>27. ข้อความต่อไปนี้ให้ข้อคิดเรื่องใดอย่างชัดเจน</p> <p>สไปร์ท SPD หรือ เนติเจน เนติรัตนไพบูลย์ เป็นอีกหนึ่งคนที่ประสบความสำเร็จตอนที่อายุยังน้อย เพราะตอนนี้หนุ่มสไปร์ทมียอด subscribe กว่า 7 ล้านคน และล่าสุด สไปร์ท ได้เปิดเผยรายได้ในการทำยูทูปให้ทุกคนได้ทราบในรายการ จีบหนูหน่อย ซึ่งสไปร์ทได้เผยว่า ตอนนี้อายุ 24 ปีแล้ว และได้เริ่มทำยูทูปมาตั้งแต่ตอน ม.6 ในส่วนของรายได้นั้นอยู่ที่ประมาณ 60 ล้านบาทต่อปี</p> <p>ก. ความกตัญญูรู้คุณ</p> <p>ข. ความเมตตาปราณี</p> <p>ค. ความขยันหมั่นเพียร</p> <p>ง. ความประหยัดอดออม</p>				
	<p>อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 28 และ 29</p> <p>คงปฏิเสธไม่ได้ว่าในยุคปัจจุบันสื่อบันเทิงต่างๆ ทั้งเพลง ซีรีส์ ภาพยนตร์ กลายเป็น Soft Power ที่ทรงพลังของประเทศเกาหลีใต้ โดยเฉพาะเพลงจากวงไอดอล K-POP ที่มีกระแสโด่งดังไปถึงระดับโลก ดังจะเห็นได้จากความสำเร็จต่างๆ ของวงไอดอล K-POP ที่ได้รับความนิยม กลายเป็นที่รู้จักในระดับนานาชาติ รวมถึงในประเทศไทย ทำให้วัยรุ่น</p>				

วัตถุประสงค์	รายการประเมิน	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	ไทยที่หลงรักการร้องเต้นหลายคนใฝ่ฝันที่จะได้เดบิวต์เป็นศิลปินเกาหลี เพื่อสานฝันตัวเองให้เป็นจริงมีชื่อเสียงเงินทองและความสำเร็จต่าง ๆ และยังสร้างชื่อเสียงให้ประเทศไทยในทางอ้อม				
วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องี่อ่าน	28. ข้อความต่อไปนี้ ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายสื่อสารเรื่องใดอย่างชัดเจน ก. ลักษณะของ K-POP ข. อิทธิพลของ K-POP ค. ศิลปินในวง K-POP ง. วิธีสมัครเป็น K-POP				
วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องี่อ่าน	29. ข้อใดไม่ได้กล่าวสนับสนุนข้อความข้างต้น ก. อาชีพศิลปิน K-POP สามารถทำให้เป็นคนมีชื่อเสียงและมีรายได้ที่สูงมาก ข. ตลาด K-POP มีการแข่งขันสูงมาก หากไม่มีเงินมากพอก็ไม่มีใครสามารถทำได้ ค. คนไทยที่มีความสามารถในการร้องเพลง การแร็ป การเต้น สามารถเป็นศิลปิน K-POP ได้ ง. การหัดร้องและเต้นตั้งแต่เด็ก จะทำให้มีประสบการณ์และเข้าสมัครเป็นศิลปิน K-POP ได้				
วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องี่อ่าน	30. ข้อความต่อไปนี้สนับสนุนเรื่องใด นักท่องเที่ยวหญิงชาวแคนาดา ที่ระบุว่าตัวเองชื่อ ‘นิโคล’ ส่งพัสดุ ‘ได้แก่กระเบื้องโมเสก 2 ชิ้น ที่เป็นชิ้นส่วนของโถและเซรามิก ไปยังตัวแทนด้านการท่องเที่ยวในเมืองปอมเปอี ทางใต้ของอิตาลีพร้อมจดหมายสารภาพความผิดบาป โดยเขียนว่า “ได้โปรด นำมันกลับไป มันน่าโหดร้ายมา” ทั้งยังเขียนในจดหมายว่า เธอได้บทเรียนและต้องการได้รับการอภัยจากพระเจ้า				

วัตถุประสงค์	รายการประเมิน	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	ก. การถ่ายรูปในสถานที่ท่องเที่ยว ข. การแต่งกายในสถานที่ท่องเที่ยว ค. การรักษาความสะอาดในสถานที่ท่องเที่ยว ง. การรักษาสภาพสิ่งของในสถานที่ท่องเที่ยว				
	อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 31 และข้อ 32 ในโลกสมัยใหม่ ความแข็งแกร่งไม่ค่อยแสดงออกในแง่ของกายภาพ มัดกล้ามเนื้อ แต่คือสติปัญญาและการแสดงออกที่เหมาะสม การรู้จักวางตัวและพลิกวิกฤตให้เป็นโอกาส เพราะเราไม่ได้อยู่ในโลกแห่งการล่าสัตว์ที่จะต้องแสดงออกผ่านพลังกำลังหรือมัดกล้ามเนื้อ				
วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่อ่าน	31. จากบทอ่านข้างต้นไม่ได้กล่าวถึงเรื่องใดเป็นสำคัญ ก. กาลเทศะ ข. สติปัญญา ค. ความแข็งแรง ง. การแก้ไขสถานการณ์เฉพาะหน้า				
วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่อ่าน	32. กลวิธีใดที่ไม่พบในบทอ่านข้างต้น ก. ให้เหตุผล ข. ยกตัวอย่าง ค. เปรียบเทียบ ง. ให้คำจำกัดความ				

วัตถุประสงค์	รายการประเมิน	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่อ่าน	<p>33. ข้อความใดเป็นข้อความแสดงความคิดเห็น</p> <p>ก. ประเทศอิตาลีเริ่มออกกฎหมายจะปรับคนที่กินอาหารในที่สาธารณะในตัวเมือง</p> <p>ข. “ปทุมมาห้วยสำราญ” ดอกปทุมมาสายพันธุ์ใหม่ที่นำสายพันธุ์มาจากภาคเหนือ</p> <p>ค. เชื่อว่ากรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส อาจเป็นจุดหมายปลายทางสำหรับใครหลายๆ คน</p> <p>ง. น้ำแร่ธรรมชาติช่วยรักษาอาการปวดเส้นประสาท อาการข้ออักเสบ โรคหัวใจ และโรคผิวหนัง</p>				
วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่อ่าน	<p>34. ข้อความใดเป็นข้อความแสดงข้อเท็จจริง</p> <p>ก. ตำรวจคาดผู้ตายขับมาด้วยความเร็ว ไม่ทันเห็น-พุ่งเสยท้ายสนั่น เป็นเหตุเสียชีวิต</p> <p>ข. ตั้งแต่เดือนตุลาคมถึงปัจจุบัน กรมศุลกากรตรวจยึดยาเสพติดเป็นจำนวนรวม 19 คติ</p> <p>ค. เด็กช่างยนต์ ปวช. หามส่ง รพ.อีก 1 คาดว่าทะเลาะด้วยเรื่องส่วนตัว เพราะเรียนสถาบันเดียวกัน</p> <p>ง. ยังไม่มีข้อมูลว่าคนร้ายมีพาหนะอะไรใช้ก่อเหตุ แต่ถ้าคนร้ายวิ่งหลบหนีคาดว่าน่าจะพักอาศัยบริเวณที่เกิดเหตุ</p>				
	<p>อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 35 และข้อ 36</p> <p>มีงานวิจัยของ Richard Mitchell พบว่า เทียบกับคนที่อยู่ใกล้เมืองอันวุ่นวาย คนและสถานที่ที่อยู่ใกล้กับต้นไม้ใหญ่ๆ คุณจะได้รับพลังพิเศษจากสีเขียวๆ นั้น เช่น คนป่วยในโรงพยาบาลมีแนวโน้มที่จะหายเร็วขึ้น เด็กๆ ในโรงเรียนจะเรียนรู้ได้ดีกว่า แม้แต่ย่านที่มีพื้นที่สีเขียวเยอะๆ ก็มีแนวโน้มที่จะเกิดความรุนแรงน้อยกว่า</p>				

วัตถุประสงค์	รายการประเมิน	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	นอกจากนี้ผลการศึกษายกกว่า ต่อให้ไม่ได้อยู่ใกล้หรือเห็นสีเขียวของจริง แค่ดูภาพธรรมชาติก็ส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างมีความสงบมากขึ้นและทำงานต่างๆ ได้ดีขึ้นด้วย				
วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องทีอ่าน	35. ข้อความต่อไปนี้ ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายสื่อสารเรื่องใดอย่างชัดเจน ก. การผลิตสีเขียว ข. ผลิตภัณฑ์ที่มีสีเขียว ค. ประโยชน์ของสีเขียว ง. ลักษณะทั่วไปของสีเขียว				
ประเมินคุณค่าที่ได้จากงานเขียน	36. การกระทำในข้อใดสอดคล้องกับข้อความข้างต้น ก. พ่อตีเครื่องตีที่สีเขียวจึงทำให้เกิดความสดชื่น ข. ปูปลุกต้นไม้ในบริเวณรอบๆบ้านเพื่อเพิ่มความร่มรื่น ค. ยาสวมเสื้อสีเขียวทุกวันเพื่อเพิ่มความมั่นใจให้กับตนเอง ง. แม่หุงข้าวโดยผสมสีเขียวลงไปเพื่อเพิ่มความน่ารับประทาน				
วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องทีอ่าน	37. ข้อใดไม่ได้กล่าวสนับสนุนข้อความต่อไปนี้ ยูทูปได้ออกมายอมรับว่ากระแสการแก๊งค์คนได้กลายเป็นวัตถุดิบชิ้นใหม่ในการสร้างสรรค์คอนเทนต์วิดีโอที่มีความนิยมสูง โดยจุดไคลแมกซ์ของวิดีโอเหล่านี้ก็คืออาการตกใจกลัวและอับอายของคนที่ถูกแก๊งค์ การกลายเป็นคนดังเพียงชั่วข้ามคืนก็ไม่ใช่ว่าเรื่องยากอีกต่อไป แค่มีไอเดียแก๊งค์คนเจ๋งๆ มุมกล้องดีๆ ไว้แอบถ่ายทำทางตลกๆ ได้ก็เพียงพอแล้ว				

วัตถุประสงค์	รายการประเมิน	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	ก. การได้แก่ล้งคนสามารถเพิ่มความมั่นใจให้กับคนนั้นๆได้ ข. การแก่ล้งกันเป็นความบันเทิงอย่างหนึ่งที่สามารถสร้างความผ่อนคลายได้ ค. การแก่ล้งคือการปลดปล่อยความรุนแรงรูปแบบหนึ่งซึ่งไม่ใช่ทุกคนที่รับได้ ง. การแก่ล้งกันหากฝ่ายชายแก่ล้งฝ่ายหญิงนั้นหมายถึงการต้องการใกล้ชิดสนิทสนม				
วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องี่อ่าน	38. ข้อความในข้อใดนำเสนออย่างมีเหตุผล ก. กล้วยเป็นไม้มีลำต้นสูงและความแข็งแรง ข. กล้วยมีราคาที่แตกต่างกันเพราะขึ้นอยู่กับความเป็นที่ต้องการของตลาด ค. กล้วยนำมาทำอาหารได้หลายอย่างทั้งอาหารคาวและอาหารหวาน ง. กล้วยมีมากมายหลายชนิด ทั้งกล้วยไข่ กล้วยน้ำว่า แต่ละชนิดมีลักษณะต่างกัน				
	อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 39 และข้อ 40 รสชาติหลังซัยชนะเป็นอะไรที่ช่างหอมหวาน ใครหลายคนก็คงจะอยากสัมผัสสักครั้งในชีวิต เพราะผู้ชนะได้รับทั้งการยกย่องจากสังคม ชื่อเสียง เงินทอง หรือความรู้สึกมั่นใจในตัวเองที่เพิ่มมากขึ้น แต่เมื่ออยู่ในสนามการแข่งขันที่กฎและกติการะบุนำให้มีผู้ชนะและผู้แพ้ จึงทำให้บางครั้งสถานการณ์ก็ผลักดันเราให้ไปอยู่ในตำแหน่งของ ‘ผู้แพ้’ อย่างไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้				

วัตถุประสงค์	รายการประเมิน	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
วิเคราะห์ และวิจารณ์ เรื่องี่อ่าน	39. ข้อใดคือข้อคิดสำคัญจากข้อความข้างต้น ก. ความกตัญญูรู้คุณ ข. ความอดทนอดกลั้น ค. ความมานะพยายาม ง. ความประหยั้ดอดออม				
วิเคราะห์ และวิจารณ์ เรื่องี่อ่าน	40. บุคคลในข้อใดแสดงความคิดเห็นโต้แย้งกับข้อความข้างต้น ก. พี่บอกว่าเคยได้รับรางวัลเงินสดจำนวนมากหลังการแข่งขันร้องเพลง ข. น้องบอกว่าจะพยายามฝึกซ้อมกีฬา เพื่อจะได้รับรางวัลในงานกีฬาสี ค. อาบอกว่านักแสดงที่ชอบได้รับรางวัลนักแสดงยอดเยี่ยมทำให้อยากติดตามต่อไป ง. ลุงบอกว่าชื่อเสียง เงินทอง การยกย่องจากสังคมไม่สามารถทำให้เรามีความสุขได้				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

ตารางที่ 9 แสดงดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านอย่าง
มีวิจารณญาณ

ข้อที่	ผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			ค่า IOC	ผลการ ประเมิน
	1	2	3		
1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6	+1	0	+1	0.66	สอดคล้อง
7	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
8	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
9	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
10	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
11	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
12	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
13	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
14	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
15	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
16	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
17	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
18	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
19	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
20	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
21	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
22	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
23	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
24	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
25	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ข้อที่	ผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			ค่า IOC	ผลการประเมิน
	1	2	3		
26	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
27	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
28	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
29	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
30	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
31	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
32	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
33	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
34	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
35	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
36	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
37	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
38	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
39	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
40	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

หมายเหตุ ข้อสอบที่ผ่านเกณฑ์ คือ ข้อสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่มากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 ขึ้นไป

ตารางที่ 10 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบวัด
ความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ข้อ ที่	ความยาก	แปลผล	อำนาจ จำแนก	แปลผล	แปลผล คุณภาพข้อสอบ
1	0.80	ใช้ได้	0.71	ใช้ได้	ใช้ได้
2	0.67	ใช้ได้	0.58	ใช้ได้	ใช้ได้
3	0.67	ใช้ได้	0.79	ใช้ได้	ใช้ได้
4	0.60	ใช้ได้	0.82	ใช้ได้	ใช้ได้
5	0.73	ใช้ได้	0.51	ใช้ได้	ใช้ได้
6	0.60	ใช้ได้	0.82	ใช้ได้	ใช้ได้
7	0.80	ใช้ได้	0.71	ใช้ได้	ใช้ได้
8	0.67	ใช้ได้	0.79	ใช้ได้	ใช้ได้
9	0.80	ใช้ได้	0.71	ใช้ได้	ใช้ได้
10	0.73	ใช้ได้	0.54	ใช้ได้	ใช้ได้
11	0.73	ใช้ได้	0.51	ใช้ได้	ใช้ได้
12	0.80	ใช้ได้	0.71	ใช้ได้	ใช้ได้
13	0.67	ใช้ได้	0.17	ทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
14	0.67	ใช้ได้	0.79	ใช้ได้	ใช้ได้
15	0.60	ใช้ได้	0.47	ทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
16	0.87	ทิ้ง	-0.11	ทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
17	0.73	ใช้ได้	0.71	ใช้ได้	ใช้ได้
18	0.80	ใช้ได้	0.71	ใช้ได้	ใช้ได้
19	0.67	ใช้ได้	0.79	ใช้ได้	ใช้ได้
20	0.60	ใช้ได้	0.47	ทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
21	0.60	ใช้ได้	0.82	ใช้ได้	ใช้ได้
22	0.60	ใช้ได้	0.82	ใช้ได้	ใช้ได้
23	0.60	ใช้ได้	0.82	ใช้ได้	ใช้ได้
24	0.80	ใช้ได้	0.71	ใช้ได้	ใช้ได้
25	0.60	ใช้ได้	0.44	ทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง

ข้อ ที่	ความยาก	แปลผล	อำนาจ จำแนก	แปลผล	แปลผล คุณภาพข้อสอบ
26	0.60	ใช้ได้	0.82	ใช้ได้	ใช้ได้
27	0.60	ใช้ได้	0.47	ทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
28	0.60	ใช้ได้	0.10	ทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
29	0.67	ใช้ได้	0.78	ใช้ได้	ใช้ได้
30	0.67	ใช้ได้	0.79	ใช้ได้	ใช้ได้
31	0.60	ใช้ได้	0.82	ใช้ได้	ใช้ได้
32	0.80	ใช้ได้	0.71	ใช้ได้	ใช้ได้
33	0.67	ใช้ได้	0.79	ใช้ได้	ใช้ได้
34	0.80	ใช้ได้	0.04	ทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
35	0.60	ใช้ได้	0.82	ใช้ได้	ใช้ได้
36	0.60	ใช้ได้	0.82	ใช้ได้	ใช้ได้
37	0.60	ใช้ได้	0.82	ใช้ได้	ใช้ได้
38	0.60	ใช้ได้	0.47	ทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
39	0.67	ใช้ได้	0.79	ใช้ได้	ใช้ได้
40	0.80	ใช้ได้	0.04	ทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
ค่าความเที่ยง (Reliability) KR-20 = 0.96					

ภาคผนวก จ

ผลการเปรียบเทียบความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวกหกใบ

ตารางที่ 11 แสดงการเปรียบเทียบความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิด
หมวกหกใบ

นักเรียน คนที่	คะแนนก่อนเรียน Pre-test	คะแนนหลังเรียน Post-test	คะแนน ผลต่าง D	D ²
1	10	25	15	225
2	5	20	15	225
3	9	20	11	121
4	13	25	12	144
5	17	27	10	100
6	20	28	8	64
7	13	27	14	196
8	7	22	15	225
9	10	26	16	256
10	11	25	14	196
11	18	27	9	81
12	18	28	10	100
13	11	25	14	196
14	20	27	7	49
15	8	21	13	169
16	10	24	14	196
17	18	28	10	100
18	17	26	9	81
19	10	23	13	169
n	19	19	19	
Sum	245	474	229	
Mean	12.89	24.95	12.05	
S.D.	4.65	2.63	2.72	
T	19.33			

ภาคผนวก ช

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนและแบบประเมินดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของ
แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน

แบบสอบถามความพึงพอใจสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวดทกใบ

คำชี้แจง ให้นักเรียนใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความพึงพอใจของนักเรียนมากที่สุด

คะแนน 5 หมายถึง ความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง ความพึงพอใจในระดับมาก

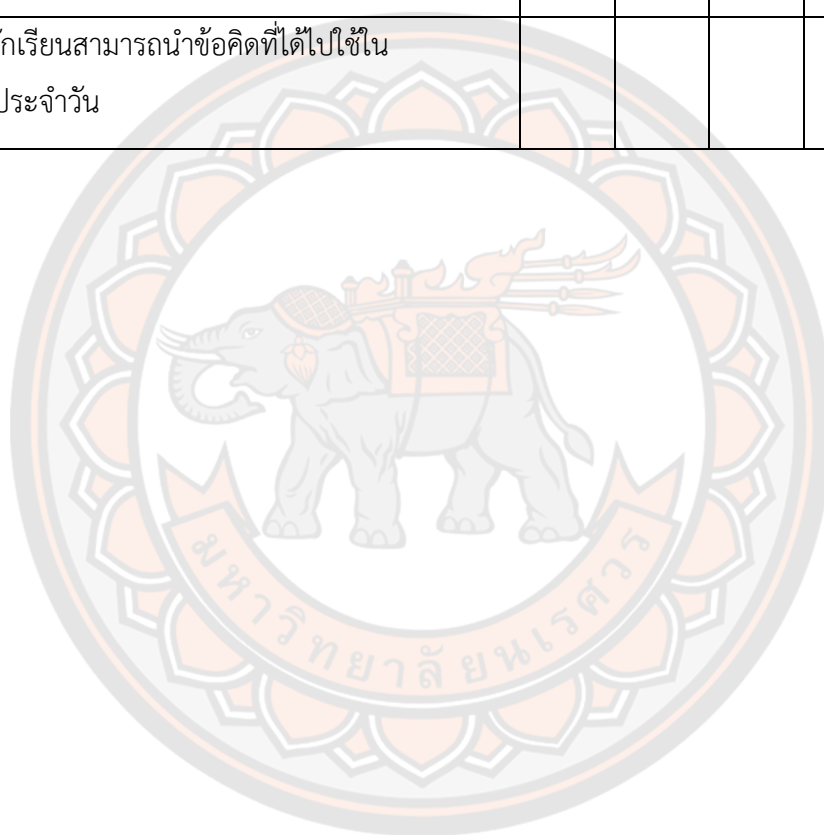
คะแนน 3 หมายถึง ความพึงพอใจในระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง ความพึงพอใจในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง ความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านการจัดการเรียนรู้					
1.การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นลำดับต่อเนื่องไม่ สับสน					
2.การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ปฏิบัติตามขั้นตอนได้ ไม่ยากเกินไป					
3.การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนคิด อย่างอย่างมีวิจารณญาณและแสดงความคิดเห็น					
4.การจัดการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนตั้งคำถาม และตอบคำถามในสิ่งที่อยากรู้ได้					
ด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้					
5.นักเรียนมีความสุขในการร่วมกิจกรรมการจัดการ เรียนรู้					
6.การจัดการเรียนรู้ส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีกับ เพื่อนร่วมชั้น					
7.นักเรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนการเรียนรู้และแสดง ความคิดเห็นระหว่างเพื่อน					

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้					
8.นักเรียนได้พัฒนาความสามารถด้านการอ่าน อย่างมีวิจารณญาณ					
9.นักเรียนได้รับความรู้จากการอ่าน					
10.นักเรียนสามารถนำข้อคิดที่ได้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน					

แบบประเมินดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ของแบบสอบถามความพึงพอใจสำหรับผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง โปรดพิจารณาความสอดคล้องของประเด็นข้อสังเกตพฤติกรรมกลุ่มของนักเรียนแต่ละข้อว่า มีความถูกต้องตรงกับวัตถุประสงค์ต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้หรือไม่ เมื่อพิจารณาแล้วโปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็น โดยใช้เกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

+1 แน่ใจว่าสอดคล้องกับจุดประสงค์

0 ไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับจุดประสงค์

-1 แน่ใจว่าไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์

ข้อ	รายการพิจารณา	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	ด้านการจัดการเรียนรู้				
1	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นลำดับต่อเนื่อง ไม่สับสน				
2	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ปฏิบัติตามขั้นตอน ได้ไม่ยากเกินไป				
3	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียน คิดอย่างมีวิจารณญาณและแสดงความคิด ให้เห็น				
4	การจัดการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนตั้งคำถาม และตอบคำถามในสิ่งที่อยากรู้ได้				
	ด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้				
5	นักเรียนมีความสุขในการร่วมกิจกรรมการ จัดการเรียนรู้				
6	การจัดการเรียนรู้ส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีกับ เพื่อนร่วมชั้น				
7	นักเรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนการเรียนรู้และ แสดงความคิดเห็นระหว่างเพื่อน				

ข้อ	รายการพิจารณา	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้				
8	นักเรียนได้พัฒนาความสามารถด้านการอ่าน อย่างมีวิจาร์ณญาณ				
9	นักเรียนได้รับความรู้จากการอ่าน				
10	นักเรียนสามารถนำข้อคิดที่ได้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน				

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

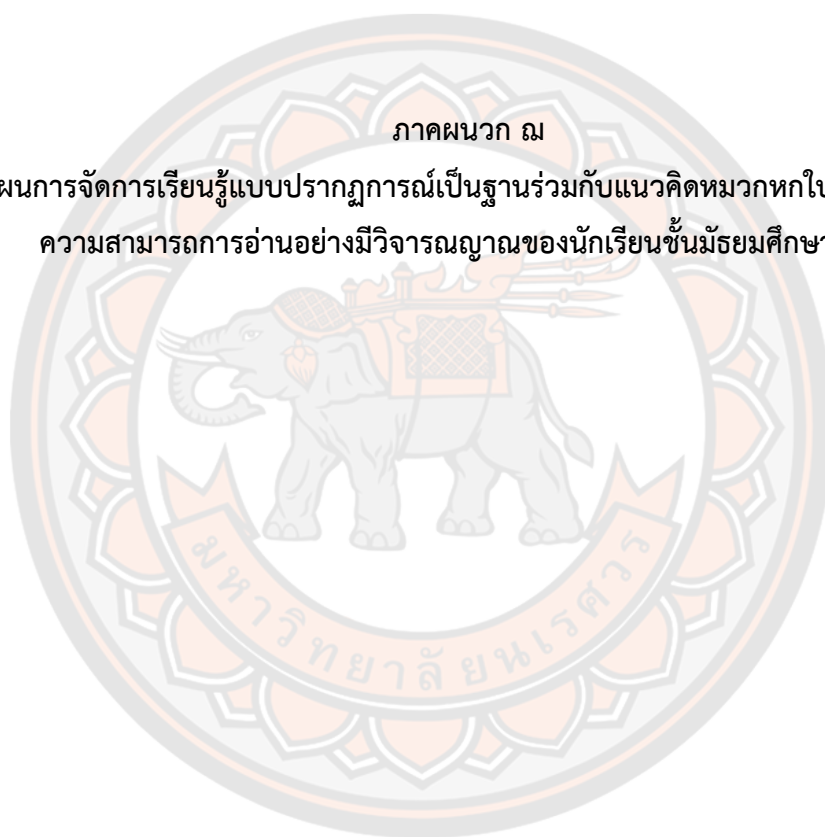

ตารางที่ 12 ผลการพิจารณาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวกหกใบ โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน

ข้อที่	ผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			ค่า IOC	ผลการประเมิน
	1	2	3		
1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
7	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
8	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
9	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
10	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ภาคผนวก ฅ

แผนการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดมหกหใเพื่อพัฒนา
ความสามารถอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

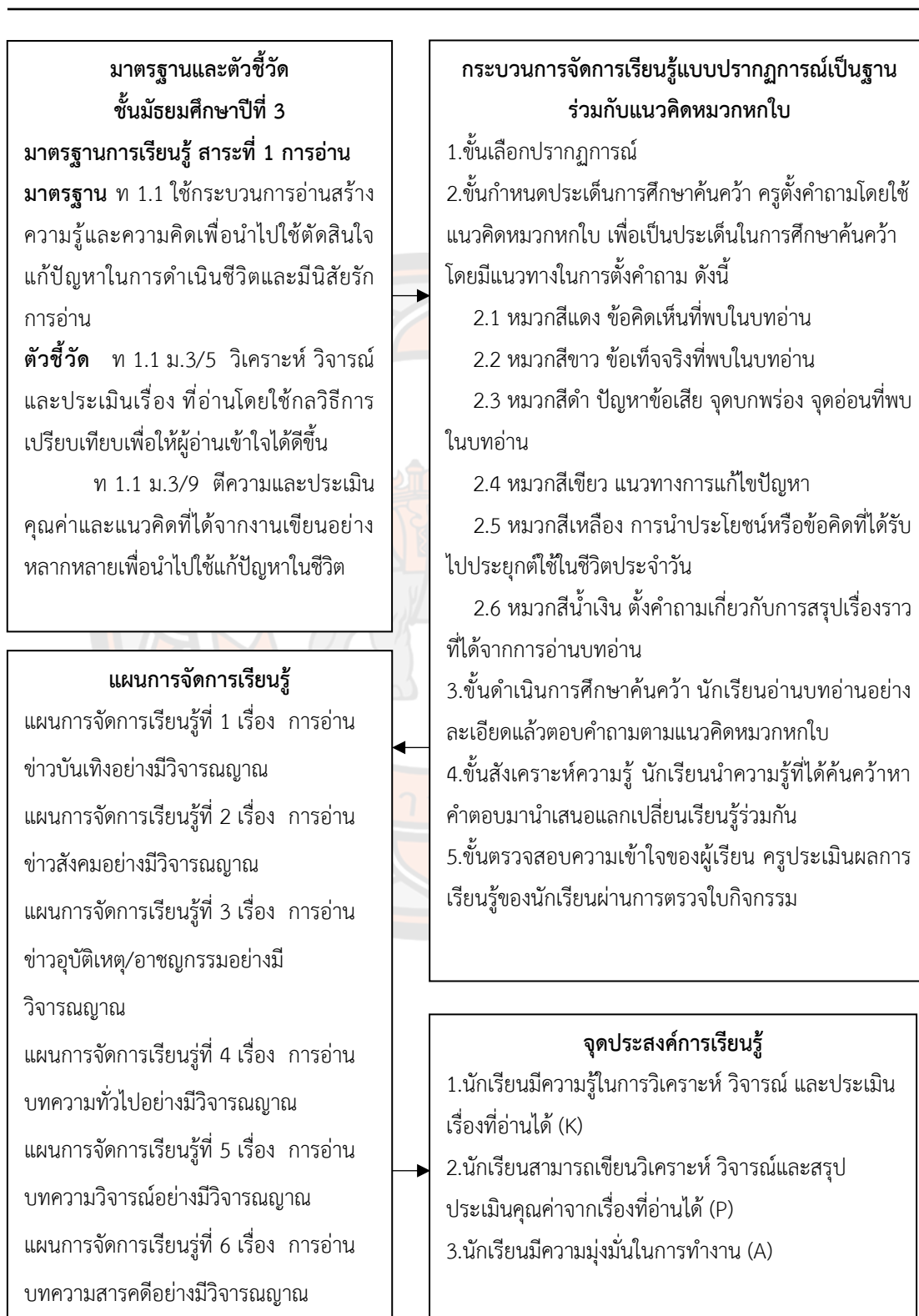

หน่วยการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
วิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ครูผู้สอน นางสาวชฎาพร ทับบุญ

การจัดการเรียนรู้ตามหน่วยการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณนี้ ใช้เวลาทั้งหมด 12 คาบ แบ่งเป็นการทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน จำนวน 1 คาบ และการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ แผนละ 2 ชั่วโมง รวมทั้งหมดจำนวน 12 คาบ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การอ่านข่าวบันเทิงอย่างมีวิจารณญาณ
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การอ่านข่าวสังคมอย่างมีวิจารณญาณ
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การอ่านข่าวอุบัติเหตุ/อาชญากรรมอย่างมีวิจารณญาณ
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง การอ่านบทความทั่วไปอย่างมีวิจารณญาณ
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง การอ่านบทความวิจารณ์อย่างมีวิจารณญาณ
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง การอ่านบทความสารคดีอย่างมีวิจารณญาณ

แผนผังการออกแบบหน่วยการจัดการเรียนรู้ที่ 1
เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	ภาคเรียนที่ 2
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ		จำนวน 12 คาบ
เรื่อง การอ่านข่าวบันเทิง		จำนวน 2 คาบ

สาระสำคัญ

ข่าวบันเทิง เป็นการรายงานเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในวงการบันเทิงเพื่อให้ผู้อ่านทราบว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร และทำไม ซึ่งมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับแวดวงบันเทิงทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านโทรทัศน์ ภาพยนตร์ ดนตรี ศิลปะ และการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในวงการบันเทิงในและต่างประเทศ

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ท 1.1 ม.3/5 วิเคราะห์ วิจาร์ณ และประเมินเรื่อง ที่อ่านโดยใช้กลวิธีการเปรียบเทียบเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ดีขึ้น

ท 1.1 ม.3/9 ตีความและประเมินคุณค่าและแนวคิดที่ได้จากงานเขียนอย่างหลากหลายเพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

- นักเรียนมีความรู้ในการวิเคราะห์ วิจาร์ณ และประเมินเรื่อง ที่อ่านได้

ด้านทักษะกระบวนการ

- นักเรียนสามารถเขียนวิเคราะห์ วิจาร์ณและสรุปประเมินคุณค่าจากเรื่องี่อ่านได้

ด้านคุณลักษณะ

- นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงาน

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากสื่อต่างๆ เช่น ข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์ บทความ เรื่องสั้น สารคดี บันเทิงคดี บทโฆษณา เป็นต้น

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการสื่อสาร

- มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความเข้าใจของตนเอง โดยใช้ภาษาอย่างเหมาะสม

ความสามารถในการคิด

- มีความสามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณ

ความสามารถในการแก้ปัญหา

- มีความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้มาใช้ในการแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1 (50 นาที)

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูนำเสนอสื่อการเรียนรู้เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับลักษณะของข้าวบันเทิง พร้อมทั้งอธิบายถึงวิธีการวิเคราะห์และประเมินคุณค่าข้าวที่ได้อ่าน

ขั้นสอน

ขั้นที่ 1 ขั้นเลือกปรากฏการณ์

ครูแจกข้าว เรื่อง นนท์ ธนนท์ เสียสติใช้เงินเต็มเกมเกือบแสนในเวลาไม่กี่นาที ให้นักเรียนอ่านบทอ่านแบบคร่าว ๆ

ขั้นที่ 2 ขั้นกำหนดปัญหา

ครูแจกใบกิจกรรมการอ่านข้าวอย่างมีวิจารณญาณ โดยครูกำหนดคำถามตามแนวคิดหมวกหกใบให้กับนักเรียนเพื่อเป็นประเด็นในการศึกษาค้นคว้า

ขั้นที่ 3 ขั้นดำเนินการศึกษาค้นคว้า

นักเรียนดำเนินการศึกษาค้นคว้า โดยอ่านข้าวอย่างละเอียด แล้วตอบคำถามตามแนวคิดหมวกหกใบที่ครูกำหนดให้จากใบกิจกรรม

คาบที่ 2 (50 นาที)

ขั้นสรุป

ขั้นที่ 4 ขั้นสังเคราะห์ความรู้

นักเรียนแต่ละคนนำเสนอคำตอบของตนเอง ให้กับครูและเพื่อนในห้องฟัง จากนั้นร่วมกันแสดงความคิดเห็น

ขั้นที่ 5 ขั้นตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน

ครูตรวจสอบการตอบคำถามในใบกิจกรรมของนักเรียน พร้อมทั้งให้คำแนะนำเป็นรายบุคคล

สื่อการเรียนรู้

- สื่อการเรียนรู้เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับลักษณะของชาวบ้านเทิง
- ชาวบ้านเทิง เรื่อง นนท์ ธนนท์ เสียสติใช้เงินเต็มเกมเกือบแสนในเวลาไม่กี่นาที

แหล่งการเรียนรู้

- การค้นคว้าจากอินเทอร์เน็ต
- ห้องสมุด

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์
ด้านความรู้ - นักเรียนมีความรู้ในการวิเคราะห์ วิจารณ์ และประเมินเรื่อง ที่อ่านได้	ตรวจสอบการเขียนตอบ คำถาม	ใบกิจกรรม	ระดับ ดี ขึ้นไป
ด้านทักษะกระบวนการ - นักเรียนสามารถเขียนวิเคราะห์ วิจารณ์และสรุป ประเมินคุณค่าจากเรื่อง ที่อ่านได้	ตรวจสอบการเขียนตอบ คำถาม	ใบกิจกรรม	ระดับ ดี ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ - นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงาน	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ระดับ ดี ขึ้นไป

เอกสารประกอบการเรียนรู้

การอ่านข่าวบันเทิง

เรื่อง นนท์ ธนนท์ เสียสติใช้เงินเติมเกมเกือบแสนในเวลาไม่กี่นาที

เป็นนักร้องหนุ่มที่ขยันทำงานแบบสุดๆ สำหรับ นนท์ ธนนท์ ที่ทำงานเก็บเงินเพื่อสร้างบ้านหลังใหม่ให้กับครอบครัวที่มีราคาเกือบ 20 ล้านบาท แต่เก็บตังค์สร้างบ้านและยังมีอีกบัญชีเอาไว้เติมเกมโดยเฉพาะ ซึ่งงานนี้นักร้องหนุ่มก็ได้เปิดใจเล่าให้ฟังแบบไม่อายถึงเรื่องนี้ในรายการ 3 แซ่บว่า เกมคือสิ่งที่อยากทำให้มันเป็นอาชีพด้วยอีกอย่างหนึ่ง เพราะโลกมันเปลี่ยน ทุกอย่างมันเปลี่ยนมากขึ้น เริ่มเป็นอาชีพที่เติบโตมากขึ้น ผมก็เริ่มมาทำสตรีมมิงเกม เพราะอยากมีช่องทางคุยกับแฟนๆ มากขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็ได้พักผ่อนในช่วงเวลาของเรา เวลาที่เล่นเกมให้คนอื่นดู ตัวละครของเราก็ต้องเหนื่อย วางไว้ล้านหนึ่งตัวเลขกลมๆ ก็ได้ตั้งแต่เล่นเกมมาแต่ล่าสุดที่เล่นเกมเกมหนึ่ง เติมแบบต้องใช้คำว่าเสียสติไปชั่วครู่ เป็นความชั่ววูบและวัยกลัดมัน เกมเปิดตัวดีมากและกระแสตอบรับก็ดีมากด้วย ดูทรงแล้วเหมือนจะมีอีสปอร์ต ตั้งทีม ชวนเพื่อนต่างประเทศมาเล่นมาตั้งทีมกัน คั้นเดียวโดนไป 78,000 แค่อไม่กี่นาที แต่ก็มีพาดานในการเล่นอยู่

ที่มา <https://www.thairath.co.th/>

ใบกิจกรรม

การข่าวบันเทิงอย่างมีวิจารณ์ญาณ

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามตามแนวคิดหมวดหกใบต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. จากข่าวข้อความตอนใดเป็นข้อคิดเห็น (หมวกสีแดง)

.....

.....

2. จากข่าวข้อความตอนใดเป็นข้อเท็จจริง (หมวกสีเขียว)

.....

.....

3. จากข่าวนักเรียนคิดว่าเรื่องใดบ้างที่เป็นปัญหา จุดอ่อน หรือข้อเสีย (หมวกสีดำ)

.....

.....

4. จากปัญหาในข้อที่ 4 นักเรียนมีวิธีแก้ไขปัญหานั้นได้อย่างไรบ้าง (หมวกสีเขียว)

.....

.....

5. จากการอ่านข่าวนี้ นักเรียนจะนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของตนเองได้อย่างไร
จงยกตัวอย่าง (หมวกสีเหลือง)

.....

.....

6. ให้นักเรียนสรุปข้อคิดที่ได้จากการอ่านข่าวนี้ (หมวกสีน้ำเงิน)

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	ภาคเรียนที่ 2
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ		จำนวน 12 คาบ
เรื่อง การอ่านข่าวอุบัติเหตุ/อาชญากรรม		จำนวน 2 คาบ

สาระสำคัญ

ข่าวอุบัติเหตุหรือข่าวอาชญากรรม เป็นข่าวที่เกี่ยวกับการทำร้ายร่างกาย การปล้นจี้ การลักพาเพื่อเรียกค่าไถ่ การปลอมแปลงและการกระทำที่ผิดกฎหมาย เป็นต้น ข่าวอุบัติเหตุหรือข่าวอาชญากรรมมักจะสะท้อนให้เห็นสภาพของสังคมในแต่ละยุคสมัย ซึ่งมีผลต่อผู้อ่านในการได้เรียนรู้วิธีการป้องกันอาชญากรรมที่อาจจะเกิดขึ้นกับตัวเองหรือคนรอบข้าง แต่ในบางครั้งก็เป็นผลเสียในแง่ของการชี้ช่องทางให้เกิดการลอกเลียนแบบในการประกอบอาชญากรรมขึ้นมาได้

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ท 1.1 ม.3/5 วิเคราะห์ วิจารณ์ และประเมินเรื่อง ที่อ่านโดยใช้กลวิธีการเปรียบเทียบเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ดีขึ้น

ท 1.1 ม.3/9 ตีความและประเมินคุณค่าและแนวคิดที่ได้จากงานเขียนอย่างหลากหลายเพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

- นักเรียนมีความรู้ในการวิเคราะห์ วิจารณ์ และประเมินเรื่อง ที่อ่านได้

ด้านทักษะกระบวนการ

- นักเรียนสามารถเขียนวิเคราะห์ วิจารณ์และสรุปประเมินคุณค่าจากเรื่องที่อ่านได้

ด้านคุณลักษณะ

- นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงาน

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากสื่อต่างๆ เช่น ข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์ บทความ เรื่องสั้น สารคดี บทเชิงคดี บทโฆษณา เป็นต้น

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการสื่อสาร

- มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความเข้าใจของตนเอง โดยใช้ภาษาอย่างเหมาะสม

ความสามารถในการคิด

- มีความสามารถอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ความสามารถในการแก้ปัญหา

- มีความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้มาใช้ในการแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1 (50 นาที)

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูนำเสนอสื่อการเรียนรู้เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับลักษณะของข่าวอุบัติเหตุ/อาชญากรรม พร้อมทั้งอธิบายถึงวิธีการวิเคราะห์และประเมินคุณค่าข่าวที่ได้อ่าน

ชั้นสอน

ขั้นที่ 1 ชั้นเลือกปรากฏการณ์

- ครูแจกข่าว เรื่อง ไฟไหม้ นร.อาชีวะแขนเหวอะ ยันตึกกันเป็นปกติ ไม่เกี่ยวกับหนังสือที่ฉายให้นักเรียนได้อ่านบทอ่านแบบคร่าวๆ

ขั้นที่ 2 ชั้นกำหนดปัญหา

ครูแจกใบกิจกรรมการอ่านข่าวอย่างมีวิจารณญาณ โดยครูกำหนดคำถามตามแนวคิดหมวดหกใบให้นักเรียนเพื่อเป็นประเด็นในการศึกษาค้นคว้า

ขั้นที่ 3 ชั้นดำเนินการศึกษาค้นคว้า

นักเรียนดำเนินการศึกษาค้นคว้า โดยอ่านข่าวอย่างละเอียด แล้วตอบคำถามตามแนวคิดหมวดหกใบที่ครูกำหนดให้

คาบที่ 2 (50 นาที)

ขั้นสรุป

ขั้นที่ 4 ขั้นสังเคราะห์ความรู้

นักเรียนแต่ละคนนำเสนอคำตอบของตนเอง ให้กับครูและเพื่อนในท้องฟ้ง จากนั้นร่วมกันแสดงความคิดเห็น

ขั้นที่ 5 ขั้นตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน

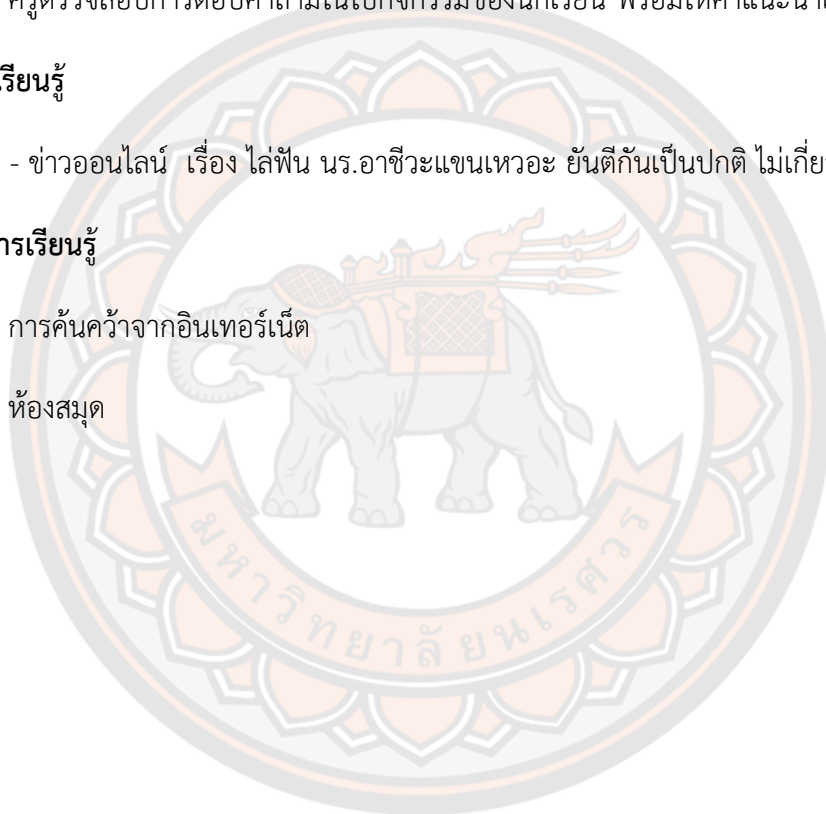
ครูตรวจสอบการตอบคำถามในใบกิจกรรมของนักเรียน พร้อมให้คำแนะนำเป็นรายบุคคล

สื่อการเรียนรู้

- ชาวออนไลน์ เรื่อง โล่ฟัน นร.อาชีวะขอนแก่น ยันตีกันเป็นปกติ ไม่เกี่ยวกับหนังที่ฉาย

แหล่งการเรียนรู้

- การค้นคว้าจากอินเทอร์เน็ต
- ห้องสมุด

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์
ด้านความรู้ - นักเรียนมีความรู้ในการวิเคราะห์ วิเคราะห์ และประเมินเรื่อง ที่อ่านได้	ตรวจการเขียนตอบ คำถาม	ใบกิจกรรม	ระดับ ดี ขึ้นไป
ด้านทักษะ กระบวนการ - นักเรียนสามารถเขียนวิเคราะห์ วิเคราะห์ และสรุปประเมินคุณค่าจากเรื่อง ที่อ่านได้	ตรวจการเขียนตอบ คำถาม	ใบกิจกรรม	ระดับ ดี ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ - นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงาน	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ระดับ ดี ขึ้นไป

เอกสารประกอบการเรียนรู้

การอ่านข่าวอุบัติเหตุหรือข่าวอาชญากรรม

เรื่อง ไล่ฟัน นร.อาชีวะแขนเหวอะ ยันตีกันเป็นปกติ ไม่เกี่ยวกับหนังสือฉาย

นักเรียนอาชีวะสถาบันคู่อริ ชี้จยย.โคจรมาเจอกันบนถนนที่พระประแดง คว้ามัดฟันอีกฝ่าย แขนเหวอะ ต้องเย็บกว่า 20 เข็ม คนเจ็บบอกเจอกันตีกันเป็นเรื่องปกติ ไม่เกี่ยวกับหนังสือกำลังฉาย

เช้าวันที่ 17 ธันวาคม เกิดเหตุมีนักเรียนใช้มีดทำร้ายร่างกายกัน มีผู้ได้รับบาดเจ็บ บริเวณ ถนนเลียบบทางด่วนกาญจนาภิเษก ซอยบางหญ้าแพรก ตำบลบางหญ้าแพรก อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ที่เกิดเหตุพบชายวัยรุ่น 1 คน เป็นนักเรียนอาชีวะแห่งหนึ่งในกทม.อายุ 18 ปี มีบาดแผลถูกอาวุธมีดที่มีมือซ้าย เป็นแผลฉกรรจ์ ต้องเย็บกว่า 20 เข็ม เจ้าหน้าที่จึงปฐมพยาบาลแล้ว นำส่งโรงพยาบาลใกล้เคียง หลังเกิดเหตุชุดสืบสวน สภ.สำโรงใต้ ได้ลงพื้นที่ตรวจสอบกล้องวงจรปิดหาตัวผู้ถือมีดก่อเหตุ จากการสอบถามผู้บาดเจ็บ บอกว่า ชีรถจักรยานยนต์มาเจอกับคู่อริต่างสถาบัน โดยบังเอิญและมีเรื่องกัน เป็นเรื่องศักดิ์ศรีของสถาบัน ไม่เกี่ยวกับหนังสือกำลังฉายอยู่ในขณะนี้แต่อย่างไร

ส่วนชาวบ้านที่เห็นเหตุการณ์ เล่าว่า ไปส่งนักเรียนที่หน้าปากซอยและกำลังชีรถกลับบ้าน เห็นวัยรุ่นขี่รถจักรยานยนต์แข่งหน้าไป พอมาถึงจุดเกิดเหตุนักเรียนที่ใส่ชุดสีขาวได้จอดรถจักรยานยนต์ และมีรถอีกคันนักเรียนใส่ชุดสีเทาหลงมาจากรถ เกิดการทำท่ายกกันขึ้น ฝ่ายชุดสีเทาได้หยิบมีดขึ้นมา ก่อนที่จะเกิดเหตุการณ์ชุลมุนกันและผู้บาดเจ็บได้จับมีดของคู่อริไว้ ทำให้ถูกมีดบาด หลังจากนั้นฝ่ายนักเรียนชุดเทาได้หลบหนีไป จึงเข้าไปช่วยเหลือนักเรียนที่ได้รับบาดเจ็บ โดยแถวนี้มีเหตุการณ์นักเรียนตีกันบ่อยมาก อยากให้เจ้าหน้าที่เข้ามาดูแล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มาดำเนินการติดตั้งกล้องวงจรปิด เพื่อจะใช้เป็นหลักฐาน

ที่มา <https://www.thairath.co.th/>

ใบกิจกรรม

การอ่านข่าวอุบัติเหตุ/อาชญากรรมอย่างมีวิจารณญาณ

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามตามแนวคิดหมวดหกใบต่อไปนี้อย่างถูกต้อง

1. จากข่าวข้อความตอนใดเป็นข้อคิดเห็น (หมวกสีแดง)

.....

.....

2. จากข่าวข้อความตอนใดเป็นข้อเท็จจริง (หมวกสีขาว)

.....

.....

3. จากข่าวนักเรียนคิดว่าเรื่องใดบ้างที่เป็นปัญหา จุดอ่อน หรือข้อเสีย (หมวกสีดำ)

.....

.....

4. จากปัญหาในข้อที่ 4 มีวิธีแก้ไขปัญหานั้นได้อย่างไรบ้าง (หมวกสีเขียว)

.....

.....

5. จากการอ่านข่าวนี้ นักเรียนจะนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของตนเองได้อย่างไร
จงยกตัวอย่าง (หมวกสีเหลือง)

.....

.....

6. ให้นักเรียนสรุปข้อคิดที่ได้จากการอ่านข่าวนี้ (หมวกสีน้ำเงิน)

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	ภาคเรียนที่ 2
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ		จำนวน 12 คาบ
เรื่อง การอ่านข่าวสังคม		จำนวน 2 คาบ

สาระสำคัญ

ข่าวสังคม เป็นการรายงานข่าวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของบุคคล สถานการณ์หรือปรากฏการณ์ใหม่ๆที่กลายเป็นกระแสในสังคม มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้อ่านได้ทราบในเรื่องต่างๆ ที่เกิดขึ้น ทำให้ผู้อ่านได้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ท 1.1 ม.3/5 วิเคราะห์ วิจารณ์ และประเมินเรื่อง ที่อ่านโดยใช้กลวิธีการเปรียบเทียบเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ดีขึ้น

ท 1.1 ม.3/9 ตีความและประเมินคุณค่าและแนวคิดที่ได้จากงานเขียนอย่างหลากหลายเพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

- นักเรียนมีความรู้ในการวิเคราะห์ วิจารณ์ และประเมินเรื่อง ที่อ่านได้

ด้านทักษะกระบวนการ

- นักเรียนสามารถเขียนวิเคราะห์ วิจารณ์และสรุปประเมินคุณค่าจากเรื่องที่อ่านได้

ด้านคุณลักษณะ

- นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงาน

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากสื่อต่างๆ เช่น ข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์ บทความ เรื่องสั้น สารคดี บทเชิงคดี บทโฆษณา เป็นต้น

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการสื่อสาร

- มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความเข้าใจของตนเอง โดยใช้ภาษาอย่างเหมาะสม

ความสามารถในการคิด

- มีความสามารถอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ความสามารถในการแก้ปัญหา

- มีความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้มาใช้ในการแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1 (50 นาที)

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูนำเสนอสื่อการเรียนรู้เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับลักษณะของข่าวสังคม พร้อมทั้งอธิบายถึงวิธีการวิเคราะห์และประเมินคุณค่าข่าวที่ได้อ่าน

ขั้นสอน

ขั้นที่ 1 ขั้นเลือกปรากฏการณ์

ครูแจกข่าว เรื่อง จับ 2 แม่ค้าออนไลน์วัยรุ่น หลอกขายมือถือเด็ก 14 ทำเครียดดับสลด ให้นักเรียนได้อ่านบทอ่านแบบคร่าวๆ

ขั้นที่ 2 ขั้นกำหนดปัญหา

ครูแจกใบกิจกรรมการอ่านข่าวอย่างมีวิจารณญาณ โดยครูกำหนดคำถามตามแนวคิดหมวกหกใบให้กับนักเรียนเพื่อเป็นประเด็นในการศึกษาค้นคว้า

ขั้นที่ 3 ขั้นดำเนินการศึกษาค้นคว้า

นักเรียนดำเนินการศึกษาค้นคว้า โดยอ่านข่าวอย่างละเอียด แล้วตอบคำถามตามแนวคิดหมวกหกใบที่ครูกำหนดให้

คาบที่ 2 (50 นาที)

ขั้นสรุป

ขั้นที่ 4 ขั้นสังเคราะห์ความรู้

นักเรียนแต่ละคนนำเสนอคำตอบของตนเอง ให้กับครูและเพื่อนในห้องฟัง จากนั้นร่วมกันแสดงความคิดเห็น

ขั้นที่ 5 ขั้นตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน

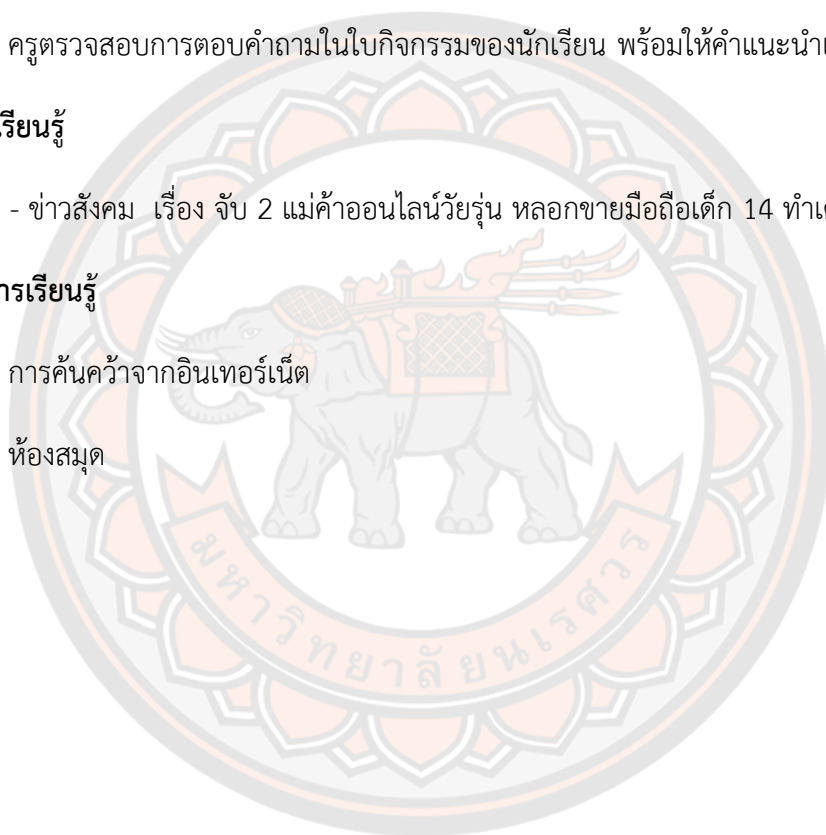
ครูตรวจสอบการตอบคำถามในใบกิจกรรมของนักเรียน พร้อมให้คำแนะนำเป็นรายบุคคล

สื่อการเรียนรู้

- ข่าวสังคม เรื่อง จับ 2 แม่ค้าออนไลน์วัยรุ่น หลอกขายมือถือเด็ก 14 ทำเครียดดับสด

แหล่งการเรียนรู้

- การค้นคว้าจากอินเทอร์เน็ต
- ห้องสมุด

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์
ด้านความรู้ - นักเรียนมีความรู้ใน การวิเคราะห์ วิจารณ์ และประเมินเรื่อง ที่ อ่านได้	ตรวจการเขียนตอบ คำถาม	ใบกิจกรรม	ระดับ ดี ขึ้นไป
ด้านทักษะ กระบวนการ - นักเรียนสามารถ เขียนวิเคราะห์ วิจารณ์ และสรุปประเมิน คุณค่าจากเรื่อง ที่อ่าน ได้	ตรวจการเขียนตอบ คำถาม	ใบกิจกรรม	ระดับ ดี ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ - นักเรียนมีความมุ่งมั่น ในการทำงาน	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ระดับ ดี ขึ้นไป

เอกสารประกอบการเรียนรู้

การอ่านข่าวสังคมอย่างมีวิจารณญาณ

เรื่อง จับ 2 แม่ค้าออนไลน์วัยรุ่น หลอกขายมือถือเด็ก 14 ทำเครียดดับสลด

จากกรณี น้องก้อง เด็กนักเรียนชั้น ม.2 อายุ 14 ปี ใน อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่ ถูกแม่ค้าออนไลน์ หลอกขายโทรศัพท์มือถือสองภายหลังโอนเงินไปให้ 5,000 บาท กลับโดนบล็อกช่องทางการติดต่อ สุดท้ายเด็กนักเรียนวัย 14 ปี รายนี้เกิดความเครียดจนเส้นเลือดในสมองแตกเสียชีวิต เมื่อวันที่ 17 ก.ย. 2564

พล.ต.ท.กรไชย คล้ายคลึง ผบช.สอท. กล่าวว่า สืบเนื่องจากตามที่ปรากฏเป็นข่าวในสื่อออนไลน์กรณีเด็กนักเรียนอายุ 14 ปี ถูกหลอกวางจำหน่ายโทรศัพท์มือถือสอง ยี่ห้อไอโฟน 7 ขนาด 32 กิกะไบต์ในราคา 5,000 บาท ผ่านทางอินสตาแกรม Phonebymint ที่มีผู้ติดตามมากถึง 60,000 คน เมื่อตัดสินใจซื้อจึงโอนเงินชำระให้ไป แต่ผู้ต้องหากลับไม่ส่งของให้ ทำให้น้องก้องเกิดความเครียดจนเส้นเลือดในสมองแตกเสียชีวิตในเวลาต่อมา เหตุเกิดในพื้นที่ อ.นาหวาย จ.เชียงใหม่ ซึ่งในเหตุการณ์นี้เป็นเรื่องที่น่าร้อนหุดหุดใจและสะเทือนใจในสังคมเป็นอย่างมาก หลังเกิดเหตุได้สั่งการให้ชุดสืบสวนดำเนินการตรวจสอบ ซึ่งเบื้องต้นพบผู้ต้องหาทั้งสองเกี่ยวข้องกับเพราะเป็นชื่อเจ้าของบัญชีที่มีการโอนเงินจากผู้เสียหาย และขอศาล จ.เชียงใหม่ อนุมัติออกหมายจับผู้ต้องหาทั้ง 2 คน ในข้อหาฉ้อโกงประชาชน และผิด พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ นำข้อมูลบิดเบือน หรือปลอมรุ่น ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชน

ด้าน นายทุน ลุงหลู่ อายุ 55 ปี พ่อของน้องก้อง บอกกับทีมข่าวไทยรัฐทีวีผ่านทางโทรศัพท์ หลังทราบข่าวการจับกุมว่า ขอขอบคุณตำรวจที่ให้ความสำคัญเร่งรัดคดีจนตามจับกุมคนที่โกงลูกชายได้ในเวลารวดเร็ว ส่วนคนร้ายที่ทำกับลูกชายตนเองไม่มีอะไรถามหรือฝากถึง หลังจากนั้นก็ขอให้ตำรวจดำเนินคดีไปตามกฎหมาย ส่วนเงินที่เสียไปก็ถือว่าเสียไปแล้วไม่ติดใจอะไรอีก

ที่มา <https://www.thairath.co.th/>

ใบกิจกรรม

การอ่านข่าวสังคมอย่างมีวิจารณญาณ

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามตามแนวคิดหมวดหกใบต่อไปนี้อย่างถูกต้อง

1. จากข่าวข้อความตอนใดเป็นข้อคิดเห็น (หมวกสีแดง)

.....

.....

2. จากข่าวข้อความตอนใดเป็นข้อเท็จจริง (หมวกสีขาว)

.....

.....

3. จากข่าวนักเรียนคิดว่าเรื่องใดบ้างที่เป็นปัญหา จุดอ่อนหรือข้อเสีย (หมวกสีดำ)

.....

.....

4. จากปัญหาในข้อที่ 4 มีวิธีแก้ไขปัญหานั้นได้อย่างไรบ้าง (หมวกสีเขียว)

.....

.....

5. จากการอ่านข่าวนี้ นักเรียนจะนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของตนเองได้อย่างไรบ้าง จงยกตัวอย่าง (หมวกสีเหลือง)

.....

.....

6. ให้นักเรียนสรุปข้อคิดที่ได้จากการอ่านข่าวนี้ (หมวกสีน้ำเงิน)

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	ภาคเรียนที่ 2
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ		จำนวน 12 คาบ
เรื่อง การอ่านบทความทั่วไป		จำนวน 2 คาบ

สาระสำคัญ

บทความทั่วไป เป็นบทความที่ให้ความรู้ ความคิด และความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่าน โดยเน้นความเพลิดเพลินเป็นสำคัญ ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย และเร้าใจ จูงใจผู้อ่าน บางครั้งอาจมีการใช้ภาษาพูดปะปนด้วย ส่วนบทความวิชาการเขียนขึ้นเพื่อเผยแพร่ความรู้ในแวดวงวิชาการนั้น จึงใช้ศัพท์เทคนิคหรือศัพท์วิชาการเฉพาะสาขาที่คนทั่วไปอาจจะอ่านไม่เข้าใจ

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ท 1.1 ม.3/5 วิเคราะห์ วิจารณ์ และประเมินเรื่อง ที่อ่านโดยใช้กลวิธีการเปรียบเทียบเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ดีขึ้น

ท 1.1 ม.3/9 ตีความและประเมินคุณค่าและแนวคิดที่ได้จากงานเขียนอย่างหลากหลายเพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

- นักเรียนมีความรู้ในการวิเคราะห์ วิจารณ์ และประเมินเรื่อง ที่อ่านได้

ด้านทักษะกระบวนการ

- นักเรียนสามารถเขียนวิเคราะห์ วิจารณ์และสรุปประเมินคุณค่าจากเรื่องที่อ่านได้

ด้านคุณลักษณะ

- นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงาน

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากสื่อต่างๆ เช่น ข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์ บทความ เรื่องสั้น สารคดี บันเทิงคดี บทโฆษณา เป็นต้น

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการสื่อสาร

- มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความเข้าใจของตนเอง โดยใช้ภาษาอย่างเหมาะสม

ความสามารถในการคิด

- มีความสามารถอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ความสามารถในการแก้ปัญหา

- มีความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้มาใช้ในการแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1 (50 นาที)

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูนำเสนอสื่อการเรียนรู้เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับบทความทั่วไป พร้อมทั้งอธิบายถึงวิธีการวิเคราะห์และประเมินคุณค่าบทความที่ได้อ่าน

ขั้นสอน

ขั้นที่ 1 ขั้นเลือกปรากฏการณ์

ครูแจกบทความทั่วไป เรื่อง ‘หิวแสง’ : ทำไมมนุษย์บางคนจึงหิวโหยความสนใจจากผู้อื่น ให้นักเรียนได้อ่านบทอ่านแบบคร่าวๆ

ขั้นที่ 2 ขั้นกำหนดปัญหา

ครูแจกใบกิจกรรมการอ่านบทความอย่างมีวิจารณญาณ โดยครูกำหนดคำถามตามแนวคิดหมวกหกใบให้กับนักเรียนเพื่อเป็นประเด็นในการศึกษาค้นคว้า

ขั้นที่ 3 ขั้นดำเนินการศึกษาค้นคว้า

นักเรียนดำเนินการศึกษาค้นคว้า โดยอ่านบทความอย่างละเอียด แล้วตอบคำถามตามแนวคิดหมวกหกใบที่ครูกำหนดให้

คาบที่ 2 (50 นาที)

ขั้นสรุป

ขั้นที่ 4 ขั้นสังเคราะห์ความรู้

นักเรียนแต่ละคนนำเสนอคำตอบของตนเอง ให้กับครูและเพื่อนในห้องฟัง จากนั้นร่วมกันแสดงความคิดเห็น

ขั้นที่ 5 ขั้นตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน

ครูตรวจสอบการตอบคำถามในใบกิจกรรมของนักเรียน พร้อมให้คำแนะนำเป็นรายบุคคล

สื่อการเรียนรู้

- บทความทั่วไป เรื่อง 'ทิวแสง' : ทำให้มนุษยย์บางคนจึงทิวโหยความสนใจจากผู้อื่น

แหล่งการเรียนรู้

- การค้นคว้าจากอินเทอร์เน็ต
- ห้องสมุด

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์
ด้านความรู้ - นักเรียนมีความรู้ในการวิเคราะห์ วิจารณ์ และประเมินเรื่อง ที่อ่านได้	ตรวจสอบการเขียนตอบ คำถาม	ใบกิจกรรม	ระดับ ดี ขึ้นไป
ด้านทักษะ กระบวนการ - นักเรียนสามารถเขียนวิเคราะห์ วิจารณ์ และสรุปประเมินคุณค่าจากเรื่อง ที่อ่านได้	ตรวจสอบการเขียนตอบ คำถาม	ใบกิจกรรม	ระดับ ดี ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ - นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงาน	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ระดับ ดี ขึ้นไป

เอกสารประกอบการเรียนรู้

การอ่านบทความทั่วไป

เรื่อง ‘หิวแสง’ : ทำไมมนุษย์บางคนจึงหิวโหยความสนใจจากผู้อื่น

โดยทั่วไป คำนี้มีความหมายถึงคนที่โหยกระหายหาชื่อเสียง อยากรดง จนสามารถทำอะไรก็ได้ที่คนอื่นไม่คาดคิดเพื่อ ‘เรียกเรตติ้ง’ ให้ตัวเอง เพื่อให้ ‘แสง’ สาดส่องมาตกระทบบและเป็นทีพุดถึงเปรียบได้กับคนที่อยู่บนเวทีละคร แล้วต้องวิ่งไปหาแสงสปอตไลท์อยู่ตลอดเวลา

หากร่างกายหิวโหยอาหาร เราสามารถเติมเต็มได้ด้วยการกิน อันเป็นกิจกรรมที่เราทำได้ด้วยตัวเอง แต่อาการ ‘หิวแสง’ นั้นเป็นยิ่งกว่าความหิวอาหาร เพราะไม่สามารถบำบัดได้ด้วยตัวเราเพียงลำพัง แต่จะบำบัดให้รู้สึก ‘อิ่มแสง’ ขึ้นมาได้ ก็เมื่อมีคนอื่นมาจับตาดู – โดยเฉพาะจับตาดูในแง่บวกหรือด้วยความชื่นชม

เคยมีบทความใน Forbes ที่พุดถึงอาการคล้ายๆ ‘หิวแสง’ บทความนี้มีชื่อว่า ‘3 เหตุผล ที่ทำไมสปอตไลท์จึงไม่ฉายไปที่คุณ’ ประเด็นแรกที่ทำให้แสงส่องมาที่เราก็คือ เราต้องสร้างความแตกต่างจากคนอื่นให้ได้เสียก่อน เกิดขึ้นจากการตั้งคำถามว่า ฉันสามารถสร้างความแตกต่างอะไรเพื่อให้คนอื่น ๆ ชื่นชอบได้บ้างไหม แต่คนที่มีอาการ ‘หิวแสง’ ส่วนใหญ่จะตั้งคำถามผิด นั่นคือกลับไปตั้งคำถามว่า คนอื่น ๆ จะ ‘เห็น’ ถึง ‘ตัวฉัน’ ได้อย่างไรบ้างเหตุผลข้อที่สองที่แสงไม่ส่องมาที่ตัวเราก็คือ เพราะเราไม่ได้ชื่นชมผลงานของคนอื่น เรื่องนี้คล้ายๆ ละครเวทีจริงๆ นั่นแหละครับ นั่นคือถ้าเราอยากได้แสง สิ่งที่เราต้องทำก็คือการ ‘ส่งแสง’ ของเราไปให้คนอื่นด้วย บนเวทีละคร หากเราเอาแต่พยายามขโมยซีนคนอื่น แย่งความเฉิดฉายโดดเด่นมาไว้ที่ตัวเองคนเดียว ละครทั้งเรื่องก็จะไม่สนุกเลย แต่เรื่องที่สำคัญมาก ก็คือ เราต้องไม่ประเมินตัวเองสูงส่งเกินจริงหรือให้ค่าตัวเองมากเกินกว่าคุณค่าจริงที่เราได้สร้างไว้ให้กับโลก เรื่องนี้พุดง่าย แต่ปฏิบัติยากมาก เพราะเราทุกคนมีแนวโน้มจะเชื่อว่าตัวเรามีคุณค่าจนทำให้เราประเมินตัวเองผิดได้ง่าย เพราะการยอมรับที่ยั่งยืนจริงๆ จะเกิดขึ้นจากผลลัพธ์จาก ‘การกระทำ’ ของคนคนนั้นมากกว่าใบหน้า เนื้อตัว หรือสถานะของเรา แต่หากเราทุ่มเทเวลาไปกับการไขว่คว้าแสง และละเลยการทุ่มเททำงานจริงๆ ไป แสงที่เคยส่องเราก็จะค่อยๆ คลายจางไปเรื่อยๆ แล้วอาการ ‘หิวแสง’ ก็อาจเกิดขึ้นกับเราได้

ที่มา <https://thematter.co/>

ใบกิจกรรม

การอ่านบทความทั่วไปอย่างมีวิจารณญาณ

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามตามแนวคิดหมวกหกใบต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. จากบทความข้อความตอนใดเป็นข้อคิดเห็น (หมวกสีแดง)

.....

.....

2. จากบทความข้อความตอนใดเป็นข้อเท็จจริง (หมวกสีขาว)

.....

.....

3. จากบทความนักเรียนคิดว่าเรื่องใดบ้างที่เป็นปัญหา จุดอ่อน ข้อเสีย (หมวกสีดำ)

.....

.....

4. จากปัญหาในข้อที่ 4 มีวิธีแก้ไขปัญหานั้นได้อย่างไรบ้าง (หมวกสีเขียว)

.....

.....

5. จากการอ่านบทความนี้ นักเรียนจะนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของตนเองได้อย่างไรบ้าง จงยกตัวอย่าง (หมวกสีเหลือง)

.....

.....

6. ให้นักเรียนสรุปข้อคิดที่ได้จากการอ่านบทความนี้ (หมวกสีน้ำเงิน)

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	ภาคเรียนที่ 2
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ		จำนวน 12 คาบ
เรื่อง การอ่านบทความวิจารณ์		จำนวน 2 คาบ

สาระสำคัญ

บทความประเภทวิจารณ์ ผู้เขียนจะต้องพิจารณาข้อเท็จจริง ลักษณะและคุณสมบัติต่าง ๆ ของเรื่องที่จะวิจารณ์อย่างถี่ถ้วน โดยอาศัยหลักวิชา เหตุผลหรือข้อเท็จจริงตัดสินว่าดีหรือไม่ ควรหรือไม่ควรอย่างไร อาทิ บทความวิจารณ์ข่าว บทความวิจารณ์หนังสือ บทความวิจารณ์การเมือง เป็นต้น

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ท 1.1 ม.3/5 วิเคราะห์ วิจารณ์ และประเมินเรื่อง ที่อ่านโดยใช้กลวิธีการเปรียบเทียบเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ดีขึ้น

ท 1.1 ม.3/9 ตีความและประเมินคุณค่าและแนวคิดที่ได้จากงานเขียนอย่างหลากหลายเพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

- นักเรียนมีความรู้ในการวิเคราะห์ วิจารณ์ และประเมินเรื่อง ที่อ่านได้

ด้านทักษะกระบวนการ

- นักเรียนสามารถเขียนวิเคราะห์ วิจารณ์และสรุปประเมินคุณค่าจากเรื่องที่อ่านได้

ด้านคุณลักษณะ

- นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงาน

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากสื่อต่างๆ เช่น ข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์ บทความ เรื่องสั้น สารคดี บทเชิงคดี บทโฆษณา เป็นต้น

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการสื่อสาร

- มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความเข้าใจของตนเอง โดยใช้ภาษาอย่างเหมาะสม

ความสามารถในการคิด

- มีความสามารถอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ความสามารถในการแก้ปัญหา

- มีความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้มาใช้ในการแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1 (50 นาที)

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูนำเสนอสื่อการเรียนรู้เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับบทความวิจารณ์ พร้อมทั้งอธิบายถึงวิธีการวิเคราะห์และประเมินคุณค่าบทความที่ได้อ่าน

ขั้นสอน

ขั้นที่ 1 ขั้นเลือกปรากฏการณ์

ครูแจกบทความทั่วไป เรื่อง แค้นความเอ็นดูหรือความรุนแรงทางเพศในครอบครัว ให้นักเรียนได้อ่านบทอ่านแบบคร่าวๆ

ขั้นที่ 2 ขั้นกำหนดปัญหา

ครูแจกใบกิจกรรมการอ่านบทความอย่างมีวิจารณญาณ โดยครูกำหนดคำถามตามแนวคิดหมวกหกใบให้กับนักเรียนเพื่อเป็นประเด็นในการศึกษาค้นคว้า

ขั้นที่ 3 ขั้นดำเนินการศึกษาค้นคว้า

นักเรียนดำเนินการศึกษาค้นคว้า โดยอ่านบทความอย่างละเอียด แล้วตอบคำถามตามแนวคิดหมวกหกใบที่ครูกำหนดให้

คาบที่ 2 (50 นาที)

ขั้นสรุป

ขั้นที่ 4 ขั้นสังเคราะห์ความรู้

นักเรียนแต่ละคนนำเสนอคำตอบของตนเอง ให้กับครูและเพื่อนในห้องฟัง จากนั้นร่วมกันแสดงความคิดเห็น

ขั้นที่ 5 ขั้นตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน

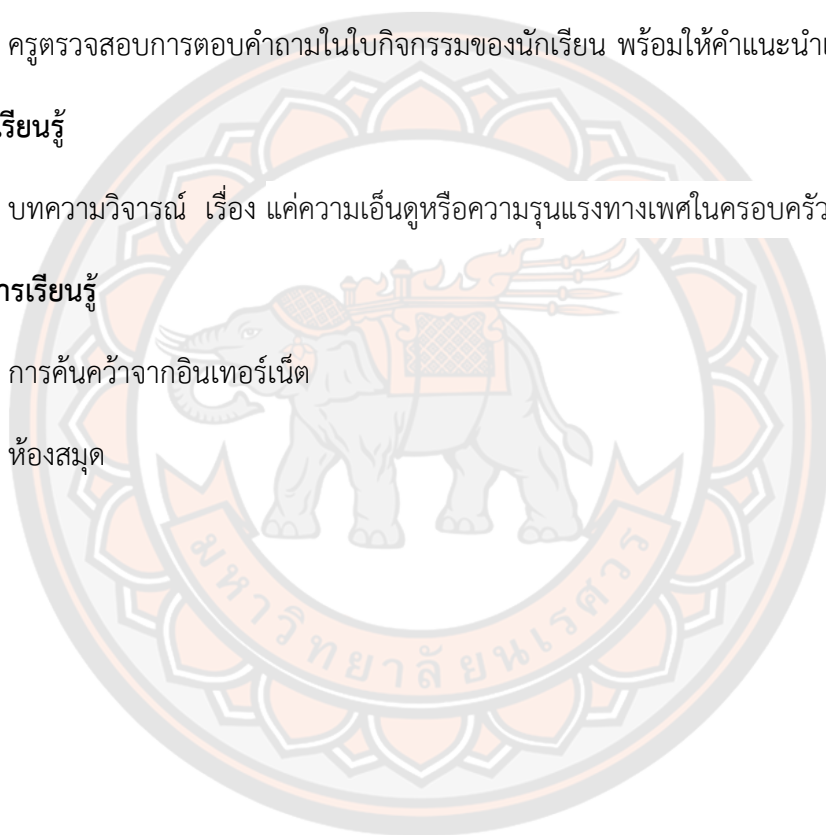
ครูตรวจสอบการตอบคำถามในใบกิจกรรมของนักเรียน พร้อมให้คำแนะนำเป็นรายบุคคล

สื่อการเรียนรู้

- บทความวิจารณ์ เรื่อง แค้นความเอ็นดูหรือความรุนแรงทางเพศในครอบครัว

แหล่งการเรียนรู้

- การค้นคว้าจากอินเทอร์เน็ต
- ห้องสมุด

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์
ด้านความรู้ - นักเรียนมีความรู้ในการวิเคราะห์ วิจารณ์ และประเมินเรื่อง ที่อ่านได้	ตรวจการเขียนตอบ คำถาม	ใบกิจกรรม	ระดับ ดี ขึ้นไป
ด้านทักษะ กระบวนการ - นักเรียนสามารถเขียนวิเคราะห์ วิจารณ์ และสรุปประเมินคุณค่าจากเรื่อง ที่อ่านได้	ตรวจการเขียนตอบ คำถาม	ใบกิจกรรม	ระดับ ดี ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ - นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงาน	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ระดับ ดี ขึ้นไป

เอกสารประกอบการเรียนรู้
การอ่านบทความวิจารณ์อย่างมีวิจารณ์ญาณ
เรื่อง แคะความเอ็นดูหรือความรุนแรงทางเพศในครอบครัว

จากกรณีข่าวของนักดนตรีคนหนึ่ง ที่ได้มีการโพสต์คลิปและรูปต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันที่เขาได้มีการสัมผัส และลูบคลำพื้นที่สงวนในร่างกายของลูกสาวอย่างเปิดเผย ทำให้ถูกต่อว่าและวิพากษ์วิจารณ์อย่างหนักว่าไม่เหมาะสม แต่อย่างไรก็ตาม น่าตกใจที่คนอีกหลายคนที่ยังมองว่า นี่เป็นเรื่องปกติที่มีอยู่ในหลายครอบครัว แต่นั่นมันถูกแล้วจริง ๆ เหม?

เลี้ยงมาตั้งแต่ ‘ตีนเท่าฝ่าหอย’ เห็นมาหมดแล้ว จับนิดจับหน่อยไม่เห็นเป็นไรเลย มันเรื่องของ การแสดงความรัก ฯลฯ ปฏิเสธไม่ได้ว่าความคิดเหล่านี้ เกิดจากวัฒนธรรมที่มองว่า ‘ผู้ปกครองมีสิทธิเหนือร่างกายของลูก’ ที่ฝังลึกอยู่ในสังคมไทย ที่หลายๆ คนยังมองว่า การที่พ่อแม่จะทำอะไรกับลูกนั้น เป็นสิทธิของพวกเขาและเป็นเรื่องในครอบครัว ที่คนนอกไม่ควรยื่นมือเข้าไป แต่เวลานี้ไม่ใช่ความคิดควรจะถูกทำให้เป็นปกติ เพราะทุกคนต้องได้รับ “สิทธิในร่างกายของตัวเอง” พ่อแม่ไม่ได้เป็นเจ้าของชีวิตของลูก เพราะเด็กไม่ได้ขอมารเกิด และการได้รับการคุ้มครองคือสิทธิของพวกเขาที่ ‘ต้อง’ ได้รับ

Child Molestation การล่วงละเมิดเด็ก ตามคำนิยามโรงเรียนกฎหมาย Cornell ได้ให้คำนิยามของคำนี้ไว้ว่า คือ “อาชญากรรมที่ว่าด้วย การกระทำทางเพศต่อผู้เยาว์ ที่รวมไปถึงการจับพื้นที่สงวนในร่างกาย (Private parts – เครื่องเพศ อย่างหน้าอก หรือ อวัยวะเพศ) การเปิดเผยอวัยวะเพศ การถ่ายภาพโป๊เปลือย ช่มชู้ รวมไปถึงการชักนำให้เกิดกิจกรรมทางเพศกับผู้ลวนลามหรือกับเด็กคนอื่น ๆ ภายใต้รูปแบบของการกระทำเหล่านี้” อย่างในเคสที่เป็นประเด็นอยู่นี้ ก็ดูกำลังที่จะเป็น Child Molestation เช่นกัน จากการล้วงลวนลามจับพื้นที่ส่วนตัวของลูกต่างๆ ที่ถูกเผยแพร่ออกมา

ท้ายที่สุดแล้ว สิ่งที่เป็นผู้ปกครองหรือผู้ดูแลควรทำ คือการเคารพสิทธิในร่างกายและความเป็นส่วนตัวของเด็ก ไม่ควรหอมกอด หากลูกหลานไม่ยินยอม หรือแสดงความอึดอัดใจ และการล่วงเกินส่วนพื้นที่สงวนของลูกนั้นเป็นสิ่งที่ไม่ควรทำ ในขณะเดียวกัน ทั้งสังคมและครอบครัว ก็ควรต้องปลูกฝังและสอนเด็กตั้งแต่นั้นๆ ให้รู้ด้วยว่า ‘ร่างกายของพวกเขาเป็นของพวกเขา’ พวกเขามีสิทธิเต็มที่ในการปฏิเสธ และไม่ก้าวก่ายสิทธิของคนอื่น

ใบกิจกรรม

การอ่านบทความวิจารณ์อย่างมีวิจารณ์ญาณ

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามตามแนวคิดหมวดหกใบต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. จากข่าวข้อความตอนใดเป็นข้อคิดเห็น (หมวดสีแดง)

.....

.....

2. จากข่าวข้อความตอนใดเป็นข้อเท็จจริง จุดอ่อน ข้อเสีย (หมวดสีเขียว)

.....

.....

3. จากข่าวนักเรียนคิดว่าเรื่องใดบ้างที่เป็นปัญหา (หมวดสีดำ)

.....

.....

4. จากปัญหาในข้อที่ 4 มีวิธีแก้ไขปัญหานั้นได้อย่างไรบ้าง (หมวดสีเขียว)

.....

.....

5. จากการอ่านข่าวนี้ นักเรียนจะนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของตนเองได้อย่างไรบ้าง จงยกตัวอย่าง (หมวดสีเหลือง)

.....

.....

6. ให้นักเรียนสรุปข้อคิดที่ได้จากการอ่านข่าวนี้ (หมวดสีน้ำเงิน)

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	ภาคเรียนที่ 2
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ		จำนวน 12 คาบ
เรื่อง การอ่านบทความสารคดี		จำนวน 2 คาบ

สาระสำคัญ

บทความสารคดี เป็นบทความที่มีเนื้อหาเล่าเรื่องหรือบรรยายความรู้อันเป็นประสบการณ์ของผู้เขียน รวมทั้งข้อมูล ข้อเท็จจริง ที่ผู้เขียนได้ค้นพบหรือประสบด้วยตนเอง เช่น บทความการท่องเที่ยว เป็นต้น

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ท 1.1 ม.3/5 วิเคราะห์ วิจารณ์ และประเมินเรื่อง ที่อ่านโดยใช้กลวิธีการเปรียบเทียบเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ดีขึ้น

ท 1.1 ม.3/9 ตีความและประเมินคุณค่าและแนวคิดที่ได้จากงานเขียนอย่างหลากหลายเพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

- นักเรียนมีความรู้ในการวิเคราะห์ วิจารณ์ และประเมินเรื่อง ที่อ่านได้

ด้านทักษะกระบวนการ

- นักเรียนสามารถเขียนวิเคราะห์ วิจารณ์และสรุปประเมินคุณค่าจากเรื่องที่อ่านได้

ด้านคุณลักษณะ

- นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงาน

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากสื่อต่างๆ เช่น ข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์ บทความ เรื่องสั้น สารคดี บันเทิงคดี บทโฆษณา เป็นต้น

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการสื่อสาร

- มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความเข้าใจของตนเอง โดยใช้ภาษาอย่างเหมาะสม

ความสามารถในการคิด

- มีความสามารถอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ความสามารถในการแก้ปัญหา

- มีความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้มาใช้ในการแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1 (50 นาที)

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูนำเสนอสื่อการเรียนรู้เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับบทความสารคดี พร้อมทั้งอธิบายถึงวิธีการวิเคราะห์และประเมินคุณค่าบทความที่ได้อ่าน

ขั้นสอน

ขั้นที่ 1 ขั้นเลือกปรากฏการณ์

ครูแจกบทความทั่วไป เรื่อง วันหนึ่งฉันเดินเข้าป่า : บันทึกการเดินทางตามหาสัตว์ป่า ในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี ให้นักเรียนได้อ่านบทอ่านแบบคร่าวๆ

ขั้นที่ 2 ขั้นกำหนดปัญหา

ครูแจกใบกิจกรรมการอ่านบทความอย่างมีวิจารณญาณ โดยครูกำหนดคำถามตามแนวคิดหมวกหกใบให้นักเรียนเพื่อเป็นประเด็นในการศึกษาค้นคว้า

ขั้นที่ 3 ขั้นดำเนินการศึกษาค้นคว้า

นักเรียนดำเนินการศึกษาค้นคว้า โดยอ่านบทความอย่างละเอียด แล้วตอบคำถามตามแนวคิดหมวกหกใบที่ครูกำหนดให้

คาบที่ 2 (50 นาที)

ขั้นสรุป

ขั้นที่ 4 ขั้นสังเคราะห์ความรู้

นักเรียนแต่ละคนนำเสนอคำตอบของตนเอง ให้กับครูและเพื่อนในท้องฟ้ง จากนั้นร่วมกันแสดงความคิดเห็น

ขั้นที่ 5 ขั้นตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน

ครูตรวจสอบการตอบคำถามในใบกิจกรรมของนักเรียน พร้อมทั้งให้คำแนะนำเป็นรายบุคคล

สื่อการเรียนรู้

- บทความสารคดี เรื่อง วันหนึ่งฉันเดินเข้าป่า : บันทึกการเดินทางตามหาสัตว์ป่า ในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี

แหล่งการเรียนรู้

- การค้นคว้าจากอินเทอร์เน็ต
- ห้องสมุด

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์
ด้านความรู้ - นักเรียนมีความรู้ในการวิเคราะห์ วิจารณ์ และประเมินเรื่อง ที่อ่านได้	ตรวจสอบการเขียนตอบ คำถาม	ใบกิจกรรม	ระดับ ดี ขึ้นไป
ด้านทักษะ กระบวนการ - นักเรียนสามารถเขียนวิเคราะห์ วิจารณ์ และสรุปประเมินคุณค่าจากเรื่อง ที่อ่านได้	ตรวจสอบการเขียนตอบ คำถาม	ใบกิจกรรม	ระดับ ดี ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ - นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงาน	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ระดับ ดี ขึ้นไป

เอกสารประกอบการเรียนรู้

การอ่านบทความสารคดี

เรื่อง วันหนึ่งฉันเดินเข้าป่า : บันทึกการเดินทางตามหาสัตว์ป่า ในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี

สูดอากาศเข้าไปให้เต็มปอด แล้วมองไปยังสีเขียวขจีที่รายล้อมอยู่โดยรอบ

เราใช้เวลา 4 ชั่วโมงในการเดินทางจากกรุงเทพฯ มาถึง อุทยานแห่งชาติกุยบุรี ซึ่งกินพื้นที่ครอบคลุมหลายอำเภอในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และยังเป็นป่าต้นน้ำธารที่สำคัญของประเทศอีกด้วย สำหรับประเทศของเรานั้น มีอุทยานแห่งชาติทั้งหมด 155 แห่ง โดยอุทยานแห่งชาติกุยบุรีนั้น มีสภาพพื้นที่โดยทั่วไปเป็นเทือกเขาสลับซับซ้อน เป็นป่าผืนใหญ่อยู่ทางทิศตะวันตกติดต่อกับชายแดนพม่า ที่ประกอบด้วยป่าดิบชื้น ป่าดิบแล้ง และป่าเบญจพรรณ ทั้งยังเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าหลากหลายชนิดอีกด้วย

โปรแกรมแรกในการเข้าป่า ก็คือการเดินชม และศึกษาเส้นทางธรรมชาติ ระยะ 1.3 กิโลเมตร โดยทางเดินป่าช่วงแรกนั้นค่อนข้างกว้าง ประกอบกับอากาศที่เย็นสบาย และท้องฟ้าที่มีเมฆครึ้มเหมือนฝนจะตก (แต่เจ้าหน้าที่บอกว่า เป็นเรื่องปกติของท้องฟ้าในแถบนี้) ปิดบังแสงแดดเอาไว้ ทำให้อากาศไม่ร้อนมากนัก เดินชมสิ่งต่างๆ ได้อย่างสบายๆ เราเห็นต้นไม้หลากหลายสายพันธุ์เรียงรายอยู่ตามทาง แต่ต้นไม้ที่เป็นไฮไลท์ของป่านี้ก็คือ ต้นตะเคียนทอง และไม้จันทน์หอม ซึ่งในป่าแห่งนี้ มีไม้จันทน์หอมที่มีอายุยืนนานกว่าร้อยปีอยู่หลายต้น ถึงอย่างนั้น ไม้จันทน์หอมกลับไม่ได้มีขนาดลำต้นที่ใหญ่โตเหมือนต้นไม้อายุร้อยปีชนิดอื่นๆ “ต้นไม้พวกนี้โตช้า ใช้เวลานานมากๆ กว่าจะโตได้ที่ละนิดๆ” สมนึก กลิ่นหอม เจ้าหน้าที่อุทยานที่เป็นคนพาเราเดินชมเส้นทางนี้กล่าว

ทางเดินเริ่มแคบลงเรื่อยๆ เมื่อเราเดินเข้าไปลึกขึ้น มีกิ่งไม้ใหญ่มาขวางกั้นอยู่บ้าง แต่ทางเดินที่คนมองว่าแคบนี้ เจ้าหน้าที่กลับบอกว่า ช้างป่าสามารถเดินผ่านไปได้อย่างสบาย ไม่เป็นปัญหาแต่อย่างใด มีบางครั้งที่สมนึกหยุดนำทาง แล้วเงี่ยหูฟังเสียงร้องของสัตว์ในป่า เราแอบคาดหวังในใจว่าจะมีช้างป่าโผล่ออกมาให้เห็นบ้าง แต่สมนึกบอกว่า เป็นไปได้ยากมาก เพราะเราเดินเข้าป่ากันมาหลายคน และสัตว์ป่าก็มีประสาทสัมผัสไวเกินกว่าจะอยู่รอให้เราไปเห็น พอเราถามไปว่า ป่าผืนนี้มีช้างอยู่ประมาณกี่ตัว สมนึกตอบกลับมาว่า ประมาณ 230 ตัว แต่นั่นเป็นตัวเลขที่บันทึกไว้นานหลายปีแล้ว ตอนนี้น่าจะเปลี่ยนไปเยอะแล้ว ขณะเดียวกัน สมนึกก็เล่าให้เราฟังว่า ป่ากุยบุรีเอง ก็มีปัญหาที่คล้ายคลึงกับป่าอื่นๆ นั่นคือ ความขัดแย้งระหว่างคนที่พักอาศัยอยู่ในระแวกนี้กับช้างป่า ที่มักไปกินพืชผลทางการเกษตรที่ผู้คนปลูกเอาไว้ เช่น อ้อย กล้วย ทุเรียน ซึ่งเป็นพืชที่ให้พลังงานสูง และผู้คนที่มักจะทำปศุสัตว์ที่พวกเขาปลูก ด้วยการวางกับดัก ซึ่งอาจทำให้ช้างตกใจ หรือตายได้นั้นจึงเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ที่จะต้องเข้ามาช่วยดูแล โกล่เกลี่ย เพื่อไม่ให้เกิดการปะทะกันระหว่างช้างและผู้คน

เราพักทานข้าวเอาแรงกันไม่นานมาก ก่อนจะขึ้นรถเดินทางไปยังเส้นทางชมสัตว์ป่าของ อุทยานแห่งชาติกุยบุรีกันต่อในช่วงบ่าย ด้วยระยะเวลาเพียง 10 นาที จากปากทางเข้าอุทยานฯ โดย ก่อนจะเข้าไปได้นั้น ต้องผ่านซุ้มตรวจวัดไข้ ที่มีเจลแอลกอฮอล์ และพรมฆ่าเชื้อ ที่ให้นักท่องเที่ยวหรือ ผู้คนที่แวะเวียนปฏิบัติตามกันก่อน จากนั้น เราก็เดินไปขึ้นรถกระบะ โดยเจ้าหน้าที่จากองค์กร WWF ให้เหตุผลว่า เพื่อให้เราสอดส่องสัตว์ป่าได้สะดวก

จุดแรกที่รถขับเข้าไปจอด คือทุ่งหญ้าโล่งแจ้ง ที่มีโปงเทียม หรือก็คือจุดสำหรับเพิ่มแร่ธาตุที่ จำเป็นต่อสัตว์ป่า เพื่อให้สัตว์ป่าอย่าง เก้ง กวาง กระต๊อง จิ้งจอก และหมาใน มากินได้ โดยโปงเทียม นั้นจะเสื่อมสภาพลงทุกๆ 3-6 เดือน จึงต้องเติมแร่ธาตุให้ เพื่อเป็นสารอาหารให้กับสัตว์ป่า พอชุดดิน เติมอาหารให้สัตว์ป่าเสร็จ เราก็เติมพลังด้วยเสบียงที่เตรียมไว้กันเล็กน้อย ก่อนจะขึ้นรถ ออกเดินทางไป ทางยังจุดต่อไป ซึ่งก็คือทุ่งหญ้าโล่งแจ้ง ที่เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยให้กับสัตว์กินพืชทั้งหลาย โดยเจ้าหน้าที่ เหล่านี้ให้เราฟังว่า หญ้าที่นำมาปลูกในทุ่งนี้ ไม่ใช่หญ้าท้องถิ่น แต่เป็นหญ้ารูซี่ (Ruzi Grass) ซึ่งเป็นต้น กิ่งเลื้อยกิ่งตั้ง ที่จะไม่ขึ้นสูงจนเป็นภาระในการจัดการกับเจ้าหน้าที่ ทั้งยังมีคุณสมบัติที่ทนต่อการ เหยียบย่ำของสัตว์ป่าอีกด้วย แต่ตอนที่พวกเราไปถึงนั้น ทุ่งหญ้าโล่งแจ้งนี้ไม่มีสัตว์ตัวใดอยู่ในรัศมีเลย เจ้าหน้าที่เลยพาเราไปดูกล้องดักถ่ายภาพสัตว์ป่า (Camera Trap หรือ Trail Camera) แทน กล้อง ดักจับภาพที่อยู่ในอุทยานแห่งชาติกุยบุรีนั้น ได้รับการสนับสนุนจัดซื้อ ตามโครงการ Living Asian Forest ในประเทศไทย โดยกล้องที่มีระบบการทำงานด้วยลำแสงอินฟราเรด สามารถจับภาพความ เคลื่อนไหวของสิ่งมีชีวิตในป่า ที่เดินตัดผ่านระบบกล้องโดยอัตโนมัติได้ โดยไม่ให้สัตว์รู้ตัว หลังจากดู กล้องดักจับภาพสัตว์ป่าเสร็จ เราก็เดินกลับมาที่รถ เพื่อจะเตรียมตัวไปยังจุดต่อไป แต่ก่อนจะขึ้นรถ เจ้าหน้าที่ชี้ให้เห็นรอยตีนของลูกกระต๊อง ที่เห็นเด่นชัดอยู่บนพื้น ซึ่งแปลว่า เรากำลังอยู่ในละแวก เดียวกันกับกระต๊องแล้ว

กระต๊อง จัดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองประเภทที่ 2 ซึ่งก็คือ สัตว์ป่าประเภทที่คนนิยมนำเนื้อมาปรุง อาหาร หรือถูกล่าในการกีฬา ทั้งยังเป็น 1 ใน 51 สัตว์ป่า ตามบัญชีหมายเลข 1 (Appendix I) ซึ่งมี สถานภาพใกล้สูญพันธุ์อีกด้วย จากนั้น เราก็ขึ้นรถและไปยังจุดชมสัตว์ ซึ่งเป็นผาที่มองไปถึงเขาอีก ผาถัดไป แล้วเราก็ได้เจอฝูงกระต๊องสมใจอยาก แม้จะอยู่ไกลลิบมากๆ ก็ตาม ซึ่งฝูงกระต๊องที่เราเจอนั้น ยืนนิ่งไม่ขยับอยู่พักหนึ่ง ช่างภาพสัตว์ป่าที่ร่วมคณะมาด้วยกันเล่าว่า ปกติสัตว์ป่าจะมีประสาทสัมผัสที่ ดีมากๆ และพวกมันคงรับรู้ได้ว่าเราอยู่ในป่า แต่กระแสนลมก็ช่วยพัดให้กลิ่นของคนไปคนละทางกับฝูง กระต๊อง พวกมันเลยก้มลงไปดมกลิ่นหญ้ากันต่อ เหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น ระหว่างสอดส่องฝูงกระต๊องกัน อยู่ ข้างล่างผาก็มี สิ่งมีชีวิตสีส้มวิ่งผ่านไปอย่างรวดเร็ว เจ้าหน้าที่บอกว่า นั่นคือเก้ง แต่น้องวิ่งผ่านไป เร็วมากๆ จนเราไม่สามารถเก็บภาพมาได้ พอชมกระต๊องกันเสร็จแล้ว เราก็ขึ้นรถเพื่อเตรียมย้ายไปยัง จุดชมสัตว์ต่อไป แต่ระหว่างทาง เราได้เจอกับกระต๊องอีกฝูง กำลังดมกลิ่นหญ้ากันอยู่กลางป่า คราวนี้อยู่ ในระยะใกล้มากๆ พวกเราเลยได้ถ่ายภาพและเชยชมกันอยู่บนกระบะรถ ซึ่งกระต๊องแต่ละตัวก็ไม่ได้มี

ท่าทางตื่นกลัวกันแต่อย่างใด ช่างภาพที่เชี่ยวชาญการถ่ายภาพสัตว์ป่า เล่าอีกว่า คงเป็นเพราะอุทยานแห่งนี้ มีคนขับรถเข้ามาเที่ยวชมสัตว์ป่าอยู่เป็นประจำ กระทิงก็เลยคุ้นชินกับการมาของคนที่อยู่บนรถยนต์ แต่หากเราลงจากรถไปเมื่อไหร่ กระทิงจะถือว่านี่เป็นพฤติกรรมที่ผิดแปลกจากปกติ และจะวิ่งหนีไปทันที

ช่วงที่กำลังรัวชัตเตอร์กันอยู่นั้น มีกระทิงอีกตัวหนึ่ง วิ่งเข้ามาจากอีกฝั่งของป่า พอข้ามไปอยู่ใกล้กับฝูงกระทิงที่เราชมกันอยู่นั้น มันก็ยื่นปากโดยที่ขาหลังไม่แตะลงพื้น อาการเหมือนสัตว์บาดเจ็บ เจ้าหน้าที่คาดว่า กระทิงตัวนี้อาจจะเป็นโรคปากและเท้าเปื่อยก็ได้ ซึ่งโรคนี้นี้เป็นโรคติดต่อ และหากกระทิงเป็นโรคนี้นี้ ก็คงต้องตายแน่ ๆ แต่เจ้าหน้าที่ก็จะไม่เข้ายุ่งเกี่ยว เพราะถือว่าเป็นเรื่องปกติในผืนป่า และเป็นการคัดสรรตามธรรมชาติ แต่ก็มีอีกหนึ่งความเป็นไปได้ว่า กระทิงตัวนี้อาจจะไปโดนบ่วงของนายพราน ซึ่งวางล่อสัตว์อยู่ในป่าเขาก็ได้เช่นกัน

เราออกจากป่ามาในช่วง 18.00 น. มีฝนพรำลงมาเล็กน้อย เจ้าหน้าที่เล่าว่า นี่เป็นช่วงเวลาที่ย่างจะเริ่มออกมาแล้ว แต่อุทยานก็เปิดให้เข้าชมได้ถึงแค่ 18.00 น. เท่านั้น เราเลยไม่ได้ไปยังจุดที่คาดว่าช่างจะโผล่ออกมา เราพักรับประทานอาหารกันในช่วงค่ำ แล้วประมาณ 20.00 น. ช่างภาพจาก 'Full Frame ช่างภาพสุดซึ้ง' ก็มาสอนเรื่องเทคนิคการถ่ายภาพสัตว์ป่า การครีเอทมุมกล้อง และแชร์ประสบการณ์ต่างๆ ที่น่าสนใจ ทั้งเรื่องของการเฝ้าส่องสัตว์นานข้ามวันข้ามคืน หรือบางครั้งอาจกินเวลานานหลายปี รวมถึง เรื่องของการอนุรักษ์พื้นที่ป่าไม้ด้วย สิ่งที่ช่างภาพแต่ละคนเล่าเหมือนกันก็คือ หนึ่งในสัตว์ที่หายากและจับภาพได้ยากมากๆ ก็คือ เสือโคร่ง เพราะเป็นสัตว์นักล่าที่ไวต่อกลิ่นและเสียงเป็นอย่างมาก ประกอบกับคำบอกเล่าจากเจ้าหน้าที่อุทยานฯ ที่กล่าวว่า ไม่ได้พบเจอเสือในป่านี้มานานแล้ว เห็นเพียงแต่ร่องรอยบางอย่าง ที่พวกมันทิ้งเอาไว้ ถึงทำให้รู้ว่าป่าแห่งนี้ยังมีเสืออยู่ พอเสร็จสิ้นกิจกรรมทั้งหมด เราก็แยกย้ายกันไปพักผ่อน เพื่อตื่นเข้ามาและเดินทางกลับมากองกรุงเทพฯ ในวันต่อมา ระหว่างทางกลับบ้าน เรานึกถึงเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นในทริปนี้ โดยเฉพาะเรื่องราวของช่างภาพผู้เชี่ยวชาญที่เล่าว่า ภาพบางภาพต้องใช้เวลาเป็นปีๆ กว่าจะถ่ายมาได้ ไม่ใช่แค่เรื่องของจังหวะเวลาเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงสภาพผืนป่าที่เปลี่ยนแปลงไปด้วย ทำให้สัตว์ป่ายังคงอาศัยอยู่ หรือเพิ่มจำนวนมากขึ้น จนพวกเขาสามารถถ่ายภาพสวยๆ เหล่านั้นมาได้ หวังว่า ถ้าได้กลับมาอีกครั้งว่า ผืนป่าแห่งนี้จะอุดมสมบูรณ์มากขึ้นกว่าที่เป็น และชุกชุมไปด้วยสัตว์หลากหลายชนิดเหมือนเดิมนะ

ใบกิจกรรม

การอ่านบทความสารคดีอย่างมีวิจารณญาณ

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามตามแนวคิดหมวดหกใบต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. จากบทความข้อความตอนใดเป็นข้อคิดเห็น (หมวกสีแดง)

.....

.....

2. จากบทความข้อความตอนใดเป็นข้อเท็จจริง (หมวกสีขาว)

.....

.....

3. จากบทความนักเรียนคิดว่าเรื่องใดบ้างที่เป็นปัญหา จุดอ่อน ข้อเสีย (หมวกสีดำ)

.....

.....

4. จากปัญหาในข้อที่ 4 มีวิธีแก้ไขปัญหานั้นได้อย่างไรบ้าง (หมวกสีเขียว)

.....

.....

5. จากการอ่านบทความนี้ นักเรียนจะนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของตนเองได้อย่างไรบ้าง จงยกตัวอย่าง (หมวกสีเหลือง)

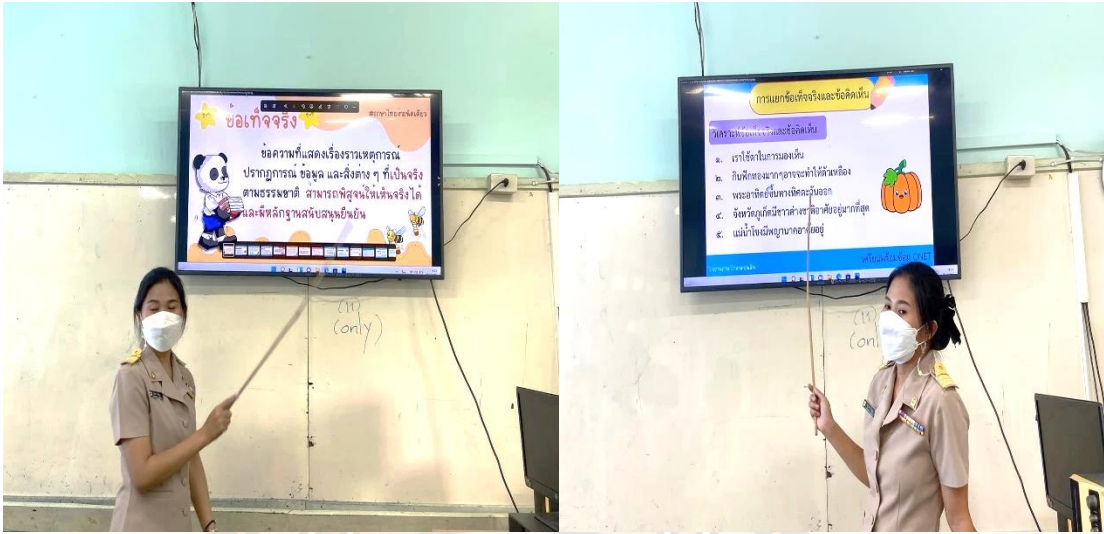
.....

.....

6. ให้นักเรียนสรุปข้อคิดที่ได้จากการอ่านข่าวนี้ (หมวกสีน้ำเงิน)

.....

.....

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล	นางสาวชฎาพร ทับบุญ
วัน เดือน ปี เกิด	6 พฤษภาคม 2537
ที่อยู่ปัจจุบัน	46/3 ม.3 ต.วัดขวาง อ.โพทะเล จ.พิจิตร 66130
ที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนวัดเขารวก ม.5 ต.วังหลุม อ.ตะพานหิน จ.พิจิตร 66150
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ข้าราชการครู
ประวัติการศึกษา	ระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สาขาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

